PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 60 lir | Leto XXIV. Št. 265 (7158) | TRST, sobota, 16. novembra 1968

RAZLIČNA STALIŠČA MED KPI IN KP SZ

KPI zanika potvorjeno poročilo TASS o govoru Pajette na kongresu v Varšavi

Vrnitev delegacije KPI iz Moskve - V Pragi se nadaljuje zasedanje CK KPČ
General Grigorjenko govoril na grobu umrlega pisatelja Kosterina

RIM, 15. — Tiskovni urad italijanske komunistične partije je objavil ostro polemično poročilo v zvezi z vestjo agencije Tass iz Varšave. Sovjetska agencija je namreč objavila naslednjo vest: Dopisnik Tass D. Vlasov poroča:

«Med včerajšnjo večerno sejo 5. kongresa poljske združene delavske partije so pozdravili udeležence kongresa predstavniki komunističnih in delavskih partije Italije, Brazilije, ZDA, Finske, Maroka, Grčije, Španije, Iraka, Sudana in predstavnika italijanske socialistične partije delavske enotnosti ter arabske socialistične zveze.

Podčrtali so nujnost, da se skliče nova mednarodna konferenca komunističnih in delavskih partij. Odobrili so skupno akcijo socialističnih držav proti kontrarevolucionarni nevarnosti v Češkoslovaški ter so podčrtali nujnost enotnosti ter sporazumov v akciji za borbo proti imperialističnim silam. Predstavniki komunističnih delavskih partij so želeli poljski združeni delavski partiji vedno nove uspehe.»

Agencija italijanske komunistične partije pravi, da je pooblaščena, da izjavi, da to poročilo lahko povzroča dvome, saj spravlja skupaj govore predstavnikov številnih komunističnih in delavskih partij, med katerimi so znana različna stališča glede češkoslovaških dogodkov. Taka razlaga pa je povsem neutemeljena, v kolikor gre za govor, ki ga je imel včeraj v Varšavi poslanec Giancarlo Pajetta, kot to izhaja iz besedila, ki ga je danes objavila «Unità».

Današnja «Unità» objavlja daljše poročilo o včerajšnjem govoru Pajette na poljskem kongresu, v katerem je Pajetta najprej govoril o naporih italijanskih komunistov, da spremenijo italijansko družbo v socialistični smeri ter da je v tej bitki treba v celoti ovrednotiti pomen širokih množic, ki podpirajo politične predloge KPI. Pajetta je tudi podčrtal nujno povezanost političnih akcij, ki jih vodijo komunisti in progresivni ljudje v različnih krajih sveta za mir in za socializem.

Zaradi tega se ne more zapreti v svoje lastne meje, kolikor se hoče hoditi po tej poti resno in učinkovito. Pajetta je dejal, da nobenemu ni mogoče voditi revolucionarno borbo, kolikor ne sodeluje v boju za mir in socializem v svetovnem okviru. V tej zvezi je govoril o težavah, do katerih je prišlo danes v delavskem gibanju. Gre za težave, ki jih mora gibanje samo premostiti prav sedaj, ko so češkoslovaški dogodki in obstoj različnih ocen ter stališč v tej zvezi med komunističnimi partijami povzročili, da je razprava v okviru komunističnega gibanja bolj zapletena.

Pajetta se je skliceval na stališča preminulega generalnega tajnika KPI Togliattija o «enotnosti v različnosti», pri čemer gre za objektivna dejstva, ki pogojujejo različna stališča in različni način borbe, ki ne more biti povsod enak, saj gre za odraz zapletenosti in različnosti sedanjeg sveta v razvoju. Ta proces narekuje raziskave, proučitve in odločitve, ki so lahko različne v raznih državam in ki se jih ne more omejiti v eno samo formulo.

Pajetta je v tej zvezi ugotovil: «Pozornost na nacionalne značilnosti in spoštovanje avtonomije vsake partije so torej osnova za dejansko enotnost ter istočasna osnova za resnični internacionalizem.»

Nekako istocasno so se zaključili tudi v Moskvi razgovori med delegacijo italijanske partije, ki jo je vodil Berlinguer in katero so sestavljali Buffalini, Colombi, Cossutta in Galluzzi, s predstavniki KP Sovjetske zveze Kirilenkom, Ponomarjovom in Beljakovom.

Po razgovoru je bilo izdano kratko uradno sporočilo, ki uvodoma navaja tehnične podatke o sestanku, nato pa omenja, da so izmenjali stališča o aktualnih mednarodnih vprašanjih, o nalogah borbe proti imperializmu, o vprašanjih delavskega gibanja, vključno glede priprav mednarodne konference komunističnih in delavskih partij ter končno o drugih vprašanjih skupnega interesa. V zaključku je rečeno, da so se razgovori vodili v «odprtem ozračju med tovariši in da sta obe delegaciji izrazili željo, da razvijajo odnose med KP SZ in KPI ter da sta sprejeli dogovore o nadaljnji krepitvi sodelovanja na osnovi marksizma leninizma, v interesu prijateljstva med sovjetskim in italijanskim narodom, v interesu borbe proti imperializmu, za mir, za socializem in za enotnost mednarodnega delavskega in komunističnega gibanja.

Italijanska delegacija se je zvečer vrnila iz Moskve z letalom v Milan. Pred odhodom v Rim je Berlinguer dejal, da so pogloblje-no proučili mednarodni in evropski položaj. Ugotovili so bistveno sličnost pogledov glede številnih vprašanj in zlasti glede vprašanj borbe proti agresivni politiki imperialističnih skupin. Nato govori o izmenjavi izkušenj da so sovjetski tovariši poročali o njih razvoju, z italijanske strani pa so poročali o političnem položaju v Italiji.

V Berlinguerjevi izjavi je bistven naslednji odstavek: «Glede nekega drugega važnega vprašanja, ki je bil predmet moskovske razprave in to je glede dogodkov in položaja na Češkoslovaškem, pa sta obe delegaciji obrazložili teze, ki jasno izhajajo iz stališč, ki sta jih obe partiji sprejeli v tem razdobju.»

Tako uradno poročilo, kot tudi izjava Berlinguerja, sta sicer zelo oprezni. Dejansko pa pricata o različnih stališčih, ki so prišla do izraza tudi ob tej priložnosti. Znano je namreč, da je italijanska komunistična partija odločno obsodila zasedbo ČSSR. Iz izjave sledi, da so na tem svojem stališču vztrajali tudi ob tej priložnosti in da se niso v ničemer umaknili iz že znanih stališč. Gre za bistveno različno stališče, kot ga je zavzela francoska partija, ki je takoj po zasedbi Češkoslovaške obsodila to zasedbo, ki je svoje stališče ponovila na zadnjem zasedanju centralnega komiteja in ki je stališče spremenila v zaključnem poročilu po podobnem sestanku, ki so ga imeli francoski voditelji z voditelji Sovjetske zveze.

V Pragi se nadaljuje zasedanje centralnega komiteja češkoslovaške komunistične partije. Niso znane večje podrobnosti in se govori, da so se v okviru centralnega komiteja ustvarile tri struje. Vseh članov centralnega komitej je 190, od katerih 110 članov starega centralnega komiteja, ki je bil izbran na 13. partijskem kongresu. Na zasedanju centralnega komitej» od 31. avgusta letošnjega leta pa so kooptirali še okrog 80 članov, ki so bili dejansko izvoljeni na 14. kongresu, ki se je tajno vršil v prvih dneh okupacije in katerega Sovjetska zveza ni nikoli priznala. Po nekaterih ocenah je okrog 40 članov CK «konservativcev», okrog 60 odločno «progresistov», večina okrog 90 pa nekje v sredi in v bistvu predvsem podpirajo Dubčka.

Vendar pa te razlike niso tako bistvene, saj je zasedanje pod ozračjem sovjetskih zahtev in tudi zadnjih groženj, zaradi česar je bil Dubček prisiljen, da je zelo mnogo govoril o nevarnosti protisovjetskih manifestacij in o spoštovanju moskovskih protokolov.

Kongres poljske združene delavske partije se bliža koncu in je danes zvečer prišlo do glasovanja za novi centralni komite. Jutri je predvideno glasovanje za politbiro, istočasno pa bodo prav gotovo potrdili za generalnega tajnika Gomulko.

Sovjetska agencija Tass je odločno zanikala vesti zapadnega tiska, da so ustanovili sovjetsko mornariško postojanko v pristanišču Mers El Kebir v Alžiriji, kot tudi da bi postavili omrežje sovjetskih raket v isti državi.

Danes so se nadaljevali razgovori med sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom in madžarskim zunanjim ministrom Janosem. Gromiko bo ostal v Budimpešti do ponedeljka, ko se prične mednarodno posvetovanje komunističnih partij za sklicanje moskovske konference.

V Moskvi je spregovoril upokojeni general Pjotr Grigorijenko na pogrebu svojega prijatelja Aleksija Kosterina. Pisatelj je umrl že 10. novembra. Imel je 72 let in so ga izključili iz sovjetske partije zlasti zaradi njegovega stališča do češkoslovaškega vprašanja in glede odnosa do nekaterih nacionalnih manjšin v SZ. Nekaj dni po smrti je družina izvedela, da so ga 30. oktobra izključili tudi iz združenja sovjetskih pisateljev.

General je zaključil svoj govor z vzklikom: «Prišla bo svoboda, prišla bo demokracija!» Omenil je primer Borisa Pasternaka, ki so ga prav tako izključili iz združenja sovjetskih pisateljev, potem ko je prejel Nobelovo nagrado. Govoril je o Sozenicinu, katerega dela so prepovedana v Sovjetski zvezi ter o žrtvah zadnjih procesov.

Aleksej Kosterin je prebil 17 let v stalinskih taboriščih, njegovo hčerko Nino so Nemci ustrelili, ko je imela komaj 20 let in njen dnevnik so nekaj let od tega objavili v reviji «Novi mir».

V NEKAJ OBČIN, POKRAJINI RAVENNA IN DEŽELI TRENTINO-JUŽNA TIROLSKA

V nedeljo delne upravne volitve ki zanimajo 1.785.625 volivcev

Sindikalne organizacije so potrdile splošno stavko državnih uslužbencev, uslužbencev PTT in ENEL, šolnikov osnovnih šol ter železničarjev za 19. november - Danes stavka ENALOTTO

RIM, 14. — Danes se je zaključila volilna kampanja za deželne upravne volitve, ki bodo v nedeljo in ki zanimajo 541 občin. Izvolili bodo 180 novih občinskih svetov, pokrajinski svet v Ravenni in deželni svet Trentino - Južna Tirolska. Skupno bo volilo 1.784.625 volivcev, od katerih 924.477 žensk in 860.148 moških.

Nadaljujejo se polemike o novi vladi in o odnosih med strankami. Včerajšnji govor Tanassija, da mora Leone takoj po zasedanju vsedržavnega sveta KD podati ostavko, je danes Leone dokaj polemično zavrnil. Zabrusil mu je, da je čakal zaključek njegovega kongresa in razpravo vodstva socialistične stranke, kot tudi zaključek republikanskega kongresa. Zaradi tega ne more dopuščati, da se mu pripisuje, da bi hotel ostati na mestu predsednika vlade «tudi uro dlje, kot je potrebno». Izbira trenutka odstopa pa na vsak način ostane v njegovi osebni odgovornosti.

Prišlo je do številnih razgovorov med predstavniki struj PSI, saj so se sestali De Martino, Santi, Lombardi in Giolitti, vendar nikoli skupaj in je šlo za dvostranske razgovore. De Martino je po razgovoru z Giolittijem dejal, da je še vse odprto in da on pač predstavlja manjšino. Giolitti pa je potrdil, da je vprašanje vlade istočasno tudi vprašanje stranke, vendar pa nekoliko optimističneje dodal, da položaj ni hermetično zaprt.

Z demokristjanske strani pa se govori o sestanku, do katerega naj pride danes na stanovanju predsednika KD Scelbe in katerega se bodo udeležili: Rumor, Colombo, Moro, Fanfani, Taviani in Donat-Cattin. Mnogo se govori, da naj bi bil kandidat za predsednika nove vlade levega centra Colombo.

Sindikalne organizacije so potrdile splošno stavko državnih uslužbencev, železničarjev, šolnikov, uslužbencev PTT, ki bo 19. novembra. Stavko so proglasili v zvezi s počasnim izvajanjem zakona od 18. marca 1968 o preureditvi plač, o sindikalnih svoboščinah in o lestvicah in ker je vlada zavrnila zahtevo, da bi razširili neposredno zdravstveno zavarovanje.

Stavka bo zajela vse kategorije. Samo pri šolnikih obstajajo določene razlike, ker bodo 19. novembra stavkali učitelji osnovnih šol, ostali šolniki srednjih šol pa so avtonomno napovedali stavko za 27. november. 24-urne stavke se bo udeležilo tudi osebje ENEL.

Jutri bo ponovna stavka uslužbencev Enalotto.

V Zagrebu zaključeni «bolonjski tedni»

ZAGREB, 15. — Danes so se v Zagrebu zaključili «bolonjski tedni», med katerimi so proučili možnost uvedbe konkretnih kulturnih gospodarskih in trgovinskih odnosov.

Predstavnik rektorja bolonjske univerze je začel pogajanja za izmenjavo znanstvenih delavcev in profesorjev med obema univerzama. Predvidena je tudi izmenjava zdravnikov med krajevnimi bolnišnicami in bolonjskim zavodom «Rizzoli».

Na trgovinski zbornici v Zagrebu pa so se pogovarjali o gospodarskih vprašanj in o velesejmih. Navzoči so bili tudi predsednik bolonjskega velesejma in ravnatelj ustanove padske delte dr. Felicori, predsednik bolonjske trgovinske zbornice prof. Stagni ter predsednik pokrajinske ustanove za turizem dr. Pascale.

V okviru bolonjskih tednov je bila tudi razstava bolonjskih slikarjev iz 19. stoletja in poleg tega so izvedli program športnih in glasbenih prireditev. V načrtu je bil tudi polet več letal iz Bologne v Zagreb, ki bi ga priredil bolonjski letalski klub, moral pa je odpasti zaradi slabega vremena. Med letali bi bilo tudi letalo za hitro pomoč pri avtomobilskih nesrečah, ki si ga je omislil prof. Colonella.

Poglavar Štajerske na obisku v Zagrebu

ZAGREB, 15. — Na vabilo predsednice izvršnega sveta sabora Hrvaške dr. Savke Dapčević-Kučar je prispel danes na dvodnevni obisk v Zagreb poglavar Štajerske Jožef Krainer skupno z visokimi funkcionarji deželne vlade Štajerske, ki s tem vrača obisk predsednici izvršnega sveta Hrvaške, ki je lani obiskala Štajersko. Visoki gostje iz Štajerske so se po prihodu pogovarjali z dr. Savko Dapčević-Kučar o možnosti nadaljnjega napredka gospodarskega sodelovanja med Štajersko in Hrvaško, nakar so obe strani dali vrsto konkretnih predlogov. Ugotovili so tudi ugodne možnosti za poglobitev kulturnega sodelovanja.

Sindikat Fiat-Citroen

BRUSELJ, 15. — V skladu s sporazumom Fiat-Citroen je evropski odbor metalurških sindikatov (s sedežem v Bruslju), ki predstavlja čez 2,7 milijona delavcev metalurške industrije evropske skupnosti, ustanovil koordinacijski sindikalni odbor Fiat-Citroen, katerega naloga bo ščititi koristi delavcev.

Reimann se je vrnil v Zahodno Nemčijo

BONN, 15. — Danes se je vrnil v Zahodno Nemčijo predsednik KP Zahodne Nemčije (ki so jo postavili izven zakona l. 1954) Max Reimann. Z njim so prispeli nekateri njegovi tovariši iz stranke. Reimann, ki ima sedaj 69 let in je 14 let živel v Vzhodni Nemčiji, je gost nekega bivšega člana stranke v Düsseldorfu. Doslej še ni stopil v stik z vladnimi predstavniki. V oktobru, ko je bil amnestiran (svoj čas je bil obtožen veleizdaje), je najavil, da se bo z vlado pogajal za obnovo svoje stranke (KPD). Doslej pa še Reimann ni stopil v stik niti z voditelji nove komunistične partije (DKP), ki je bila pred nedavnim ustanovljena v Frankfurtu. Neki predstavnik DKP pa je izrazil veselje, da je Reimann spet v Zahodni Nemčiji.

Nixonov odgovor Podgornemu

MOSKVA, 15. — Novi ameriški predsednik Nixon je poslal naslednji odgovor na čestitke, ki mu jih je poslal Podgorni ob njegovi izvolitvi: «Zahvaljujem se za vaše dobre in vljudne čestitke ob moji izvolitvi za predsednika. Z velikim zadovoljstvom se spominjam svojih obiskov v Sovjetski zvezi in zlasti tistega prijateljstva, ki sem ga ugotovil med sovjetskim in ameriškim ljudstvom. Pridružujem se upanju, ki ga izražate, naj bi se to prijateljstvo ohranilo in še dalje krepilo. Sedaj je bolj ko kdaj važno, da naši narodi skupno delajo v duhu vzajemnega spoštovanja in zavedajoč se posebne odgovornosti za mir na vsem svetu, ki jo imamo mi. Prepričan sem, da so mogoči veliki koraki v prihodnjih letih na poti pravega miru in varnosti, po kateri povsod ljudje hrepenijo.»

ZASEDANJE ZUNANJIH MINISTROV DRŽAV ČLANIC NATO

Različna stališča o pomirjenju enotnost za okrepitev vojaške moči

Obravnavali so izpremenjen položaj v zvezi s češkoslovaškimi dogodki, sovjetsko floto v Sredozemlju in sovjetsko doktrino o pravici intervencije

BRUSELJ, 14. — Danes so se sestali zunanji ministri držav članic NATO v okviru zasedanja, ki traja že več dni. Prvi je spregovoril britanski zunanji minister Stewart, ki je vzporedil položaj s 1948. letom, ko je prav v zvezi s češkoslovaškimi dogodki prišlo do ustanovitve NATO.

Stewart je nato v treh točkah nakazal zaključke, ki bi jih moralo zavezništvo sprejeti v okviru novega položaja:

1. Nobena država članica ne sme enostransko omejiti svojih sil in je obratno treba zagotoviti obrambo na vseh sektorjih.

2. NATO mora «obvestiti» Sovjetsko zvezo, da ne bo ostal indiferenten glede morebitnih novih vojaških posegov, ki bodo lahko imeli nepredvidene posledice. Stewart ni omenil, za katere države naj bi šlo in je samo dejal, da predstavlja Sredozemsko morje za NATO poseben pomen.

3. Treba je zavrniti obtožbe, da je NATO indiferenten ob češkoslovaških dogodkih in je treba zato omejiti stike med članicami in SZ minimalno možno mejo ter se zlasti izogniti vseh stikov «dobre volje», ker se lahko sedaj ocenjuje pomirnje med Vzhodom in Zahodom samo kot dolgoročni cilj NATO.

Holandski zunanji minister Lunds je dejal, da je treba predvsem okrepiti obrambne sposobnosti. Omenil je pritisk s strani SZ na Jugoslavijo, Romunijo in Albanijo ter dejal, da je v interesu NATO, da brani te države. Omenil je tudi vrsto zaskrbljujočih sovjetskih pobud.

Zapadnonemški zunanji minister Brandt je govoril predvsem o propagandistični ofenzivi proti Zapadni Nemčiji, ki se je izjalovila zaradi podpore ostalih članic. Obširneje je govoril o položaju v Berlinu, ki je po njegovem nevralgična točka. Kanadčan Sharp je omenil dvoumno stališče SZ, ki išče razgovor z ZDA. Potrdil je, da je treba podpirati Nemčijo in one arabske države, ki še niso pod sovjetskim vplivom. Vseeno pa je omenil, da ne bi smeli opustiti možnosti politike pomirjenja.

Ameriški državni tajnik Rusk je ugotovil, da novi predsednik Nixon nima nobenih dvomov glede politike, ki jo naj vodi do Evrope in da se ZDA ne bodo nikoli umaknile iz Evrope. Pred kratkim se je govorilo o novih nalogah NATO, češkoslovaški dogodki pa so zavezništvu dali ponovno predvsem vojaški značaj.

V sedanjem razdobju mora biti zadržanje NATO po besedah Ruska naslednje: kolikor bi prišlo do napada na članico NATO, ali do napada na Berlin, to pomeni vojno; kolikor bi prišlo do napada na Avstrijo ali Jugoslavijo, bi to ocenili kot neposredno grožnjo za varnost NATO. Napad na Romunijo ali Albanijo pa bi pomenil resnejšo krizo, kot se je ustvarila z zasedbo češkoslovaške in reakcije ne bi bile enake.

Na popoldanskem zasedanju je spregovoril italijanski zunanji minister Bosco, ki je dejal, da so posledice češkoslovaške krize še vedno resne in da doktrina o intervenciji v socialističnih državah ustvarja ozračje negotovosti. Po njegovem je SZ v prvi vrsti upoštevala svoje interese v Evropi in zaradi tega ni kolebala, da bi prišla v odkrit spor «z jugoslovanskim komunizmom» in z nekaterimi komunističnimi partijami zahodne Evrope.

V zvezi s Češkoslovaško je minister dejal, da je bila moralna obsodba splošna in globoka. Jasno pa je bilo tudi, da politika pomirjenja nima nobene alternative in da bo po nujnem premoru treba nadaljevati z dialogom. Z italijanske strani vlada prepričanje, da bi samo večja organska povezava Evrope lahko omogočila, da bi imela Evropa dovoljno težo za obrambo in za razgovor.

Medici je opozoril tudi na resnost položaja v Sredozemskem morju, kjer bi se lahko nova sovjetska doktrina izkazala še bolj nevarno kot v srednji Evropi in kjer mora zavezništvo sprejeti jasna stališča. Glede arabske krize je Medici menil, da ni rešitve, dokler ne bosta obe stranki spremenili svojih stališč, za kar je treba izvajati stalni pritisk.

Belgijski zunanji minister Harmel je govoril o spremembah, do katerih je prišlo v komunističnih državah, zaradi česar mora temeljiti politika NATO na varnosti in na pomirjenju, ki pa ne more biti enostransko. Tudi turški zunanji minister Cagayngil je govoril predvsem o varnosti in o pomirjenju.

Veliko zanimanje je vladalo za izjavo francoskega zunanjega ministra Debreja, ki je svoj govor osredotočil na vprašanja pomirjenja, ki jih je označil kot «veliko francosko ambicijo». Pomirjenje ne pomeni samo sožitja dveh blokov, temveč nekaj več, saj je koeksistenca dejansko tudi imobilizem. Samo pomirjenje lahko prepreči lokalne spopade, ki se lahko pretvorijo v splošno vojno.

Nova sovjetska stališča v zvezi z invazijo Češkoslovaške, s prisotnostjo sovjetskih ladij v Sredozemlju in z novo doktrino o pravici intervencije za Francijo lahko vodijo samo do ugotovitve, da ne obstaja druga pot kot pomirjenje, da je treba verjetj vanj, ker je še vedno obvezna pot.

Tudi na Sredozemlju je položaj težaven, ker na tem področju obstaja lokalni spopad. Debre je podčrtal, da se bo Francija obnašala v primeru konkretnih nevarnosti kot vsaka druga država članica zavezništva, vendar pa zavezništvo ne more nadomestiti nacionalne volje in mora biti osnovni cilj NATO, da prepreči tretjo svetovno vojno.

ŠOLSKI PROTESTI SE NADALJUJEJO

V nekaterih krogih znaki razumevanja

Hvale vredno stališče pokrajinskega odbora v Firencah

RIM, 15. — Po dolgem trajanju študentovskih nemirov se končno sliši tudi glas z ministrstva, čeprav šele «iz krogov na prosvetnem ministrstvu». Ti krogi podčrtavajo, da so tako osebno sam minister kot generalni direktorji v stalni in dolžni zvezi s proveditorji in, če treba, tudi neposredno s posameznimi ravnatelji, da jim pomagajo v kočljivi nalogi, ko morajo ocenjevati — v okviru veljavne zakonodaje — zahteve, ki jih postavljajo skupine študentov. Nadalje pravijo, da imajo v vidu neodložljivo zahtevo po organski reformi višje srednje šole; tudi v tem pričakovanju se že lahko pričnejo konstruktivni pogovori med profesorji in študenti, če je dejanska dobra volja in se ne umetno iščejo pretveze za gibanje, ki je samo sebi namen. Upoštevati pa je tudi treba, da imajo ravnatelji višjih srednješolskih zavodov delikatno odgovornost, ki je ni mogoče podcenjevati, ko so po drugi strani študentje v teh letih še pod očetovsko oblastjo.

V Neaplju je danes protestiralo po ulicah kakih tisoč dijakov dveh tehničnih šol. Zbrali so se pred sedežem nekega tukajšnjega dnevnika. Njih zahteve so: več profesorjev, več šolskih sob in urejen urnik.

Dijaki so protestirali tudi v Bariju, Firencah, Bologni, Milanu, Savoni, Turinu. Udeležba študentov pri protestnih demonstracijah gre včasih v tisoče. V Firencah je bilo na inštitutu «Galileo Galilei» zlasti sporno vprašanje, ali naj bo pri že dovoljenih zborovanjih na šoli navzoč tudi ravnatelj ali njegov namestnik. Proveditor je to zahtevo zreduciral na tak minimum: ravnatelj ali njegov namestnik naj bo navzoč, toda brez pravice posegati v razpravo, samo za «stražo».

Način, kako so šolske proteste obravnavali na seji pokrajinskega odbora v Firencah, bo v veliko oporo študentom. Odbornik za prosveto prof. Giorgio Mori je podal zelo pozitivno mnenje o resnosti in zrelosti študentov ter o upravičenosti njihovih zahtev. Odbor je izrazil svojo popolno solidarnost z dijaki, zlasti je še podkrepil njih zahtevo po pravici zborovanja brez paternalističnih omejitev. V mejah svojih možnosti je odbor naložil vsem odborništvom, naj, kolikor je mogoče, ustrežejo dijaškim zahtevam.

V Bologni je prišlo na pedagoški fakulteti do pretepa med pripadniki «študentovskega gibanja» in nasprotniki. Študentje fakultete za fiziko pa so zapustili poslopje, ki je bilo en teden zasedeno.

Za konec še to značilno poročilo: osnovno šolo «Caglieri» v Rimu, ki jo obiskuje 1500 otrok, so zaprli zaradi umazanije, da ne bi prišlo do epidemij. Smeti so se nagrmadile, ker ni dovolj značilk.

TISKOVNA KONFERENCA V PARIZU

Ostre besede hanojskega predstavnika zaradi bojkotiranja konference štirih

Odločno je pobil ameriške trditve o kršitvi demilitariziranega področja ter poudaril ameriško trmo in vojnohujskaštvo - V Sajgonu se nadaljujejo posvetovanja z ameriškim poslanikom

PARIZ, 15. — Predstavnik severnovietnamske delegacije v Parizu Ngujen Tan Le je davi zavrnil obtožbe ameriškega državnega podtajnika Katzenbacha, ki je trdil, da severni Vietnamci bombardirajo ameriške postojanke s svojih položajev na demilitariziranem področju. Dodal je, da je to pretveza, da bi prikrili zaostritev ameriške napadalne vojne v Južnem Vietnamu in nezakonito nadaljevanje izvidniških poletov nad Severnim Vietnamom.

Predstavnik je dodal, da je bila ustavitev ameriškega bombardiranja Severnega Vietnama in vseh drugih dejanj z uporabo sile brezpogojna, in je izrazil skrb Severnega Vietnama, ker se začetek razširjene konference zavlačuje.

Ponovno je poudaril odgovornost ZDA za to zavlačevanje in dodal, da dejstva dokazujejo vsak dan jasneje, da so ZDA trmaste, nelojalne in vojno hujskaške.

Omenil je zatem sporazum, sklenjen z ZDA o razširjeni konferenci in je dejal, da ameriška stran ni uveljavila tega sporazuma in ni izpolnila svojih obveznosti, kar onemogoča začetek konference štirih. Trditve, da so se ZDA in Severni Vietnam sporazumeli o konferenci dveh, so brez podlage.

Zatem je predstavnik ponovil «konkreten in realističen» predlog predstavnikov osvobodilne fronte in Severnega Vietnama o organiziranju konference treh, katere bi se udeležili predstavniki Severnega Vietnama, osvobodilne fronte in ZDA in katere bi se sajgonski predstavniki lahko udeležili, ko bi prispeli v Pariz.

V Parizu se nadaljujejo tajna posvetovanja med ZDA Južnim Vietnamom, Severnim Vietnamom in osvobodilno fronto, da bi se rešili iz slepe ulice. Zatrjuje se, da so ZDA privolile, naj bi Južni Vietnam «imel glavno vlogo» pri pogajanjih, toda ni znano, ali je ameriška vlada privolila, naj bi se njena delegacija vključila v južnovietnamsko. V krogih blizu ameriške delegacije pravijo, da se pričakuje, da bo kmalu sklenjen sporazum o udeležbi sajgonske vlade na konferenci.

V Sajgonu je ameriški poslanik Bunker danes ponovno obiskal sajgonskega predsednika. V uradnih krogih izjavljajo, da «se posvetovanja nadaljujejo».

Danes je odpotoval iz Hanoja član političnega urada severnovietnamske komunistične stranke in posebni svetovalec severnovietnamske delegacije v Parizu. V Pariz potuje skozi Peking in Moskvo. Glasilo hanojske vlade «Nan Dan» pa poziva prebivalstvo, naj ostane budno ter naj skrbi za učinkovitost protiletalskih zaklonišč.

V Južnem Vietnamu se nadaljujejo spopadi na številnih sektorjih, ameriški bombniki «B-52» pa nadaljujejo bombardiranje položajev osvobodilne vojske.

Ameriški departma za obrambo je javil, da je od začetka pariških razgovorov pred šestimi meseci umrlo v bojih 6399 Američanov, 22.161 pa jih je bilo ranjenih. Po ameriških trditvah je od 1. januarja 1961 do danes umrlo 29.350 ameriških vojakov, hudo ranjenih pa jih je bilo 96.429. V istem času je bilo laže ranjenih 88.137 ameriških vojakov.

NA SEJI ZVEZNEGA GOSPODARSKEGA SVETA SFRJ

Določene osnovne naloge za gospodarsko politiko

Uspešno se razvijajo ukrepi o ljudski obrambi

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 15. — Zvezni in gospodarski svet skupščine sta sprejela danes resolucijo o gospodarski politiki in o ukrepih za izpolnitev srednjeročnega načrta, ki ga bo pripravila posebna poslanska komisija na podlagi analize zavoda za načrtovanje in enomesečne skupščinske razprave. Resolucija postavlja med drugim naslednje osnovne naloge: obširno povečanje proizvodnje in izvoza ob varovanju stabilnosti, povečanje zaposlenosti, pospešitev procesa razvoja samoupravnih odnosov, hitrejše izvajanje reforme na negospodarskih področjih, ukrepi gospodarske politike morajo biti usmerjeni na krepitev obratne sposobnosti države. V ta namen bodo sprejeli ukrepe za povečanje proizvodnje, potrošnje in podvojitve izvoza.

V skladu s temi postavkami bi se v prihodnjih letih proizvodnja in življenjska raven večala za 7 in pol do 8 in pol odstotka, izvoz blaga in storitev 12 odst., zaposlenost za 2 odstotka letno. Z ustrezno izvozno-uvozno politiko bodo ti sklepi do 1970. leta zagotovili 350 milijonov dolarjev deviznih rezerv. Storjeni bodo ukrepi za povečanje investicijske dejavnosti, posebno za pospešno zidanje stanovanjskih hiš. Družbeno-politični skupnosti se nalaga, da z ustrezno politiko pospeševanja posebnih dohodkov zagotovijo, da občani, ki imajo večje dohodke, sorazmerno tudi več prispevajo h kritju splošnih družbenih potreb. V resoluciji se posebno poudarja, da je krepitev reproduktivne sposobnosti gospodarstva ena bistvenih nalog reforme. Zato je potrebno s sistematičnimi ukrepi prisiliti podjetja, da se sama trudijo za čim večje povečanje svoje reproduktivne sposobnosti z zmanjšanjem materialnih stroškov, boljše izkoriščanje zmogljivosti in podobno. Preverile se bodo možnosti za nadaljnjo razbremenitev gospodarstva glede na obveze, ki jih je gospodarstvo prevzelo z vzdrževanjem teritorialnih enot splošne ljudske obrambe.

Posebna poglavja v resoluciji so posvečena ukrepom za izboljšanje likvidnosti, ureditev poslovnih odnosov v gospodarstvu, ukrepom za pospešen razvoj nezadostno razvitih področij, stališčem o gospodarskih odnosih z inozemstvom, politiki zaposlitve, trgu in cenam, stanovanjsko komunalne dejavnosti, politiki na področju kulture, zdravstva in znanstveno-raziskovalne dejavnosti.

Zvezni izvršni svet in skupščina bosta sistematično spremljala izvajanje postavk resolucij in pravočasno sprejemala ustrezne ukrepe. Zvezni in gospodarski svet zvezne skupščine bosta do konca letošnjega leta proučila vprašanja kmetijstva in prehrambene industrije in proučila ustrezne ukrepe njihovega nadaljnjega razvoja.

Svet Ljudske obrambe Srbije je na današnji seji ugotovil, da se sklepi predsedstva izvršnega komiteja CK ZKJ o organiziranju splošne ljudske obrambe uspešno razvijajo. Doslej je bilo ustanovljenih več tisoč enot teritorialne obrambe, opremljenih z ustreznim orožjem. Poleg teritorialnih enot so ustanovili tudi partizanske enote, ki so usposobljene za večje borbene operativne obrambne naloge. Določeni so operativni štabi vseh enot od glavnega štaba do četnih poveljstev. Svet je določil tudi nekatere druge naloge za nadaljno utrditev organizacije splošne ljudske obrambe in sklenil predlagati skupščini Srbije in pristojnim družbeno-političnim organizacijam, da storijo nadaljnje ukrepe za ustreznejšo obrambno usposabljanje teritorialnih enot.

B. B.

NA SPREJEMU ČASNIKARJEV V BELI HIŠI

Johnson o imenovanju Nixonovega predstavnika

Glede Vietnama je izjavil, da «bodo storili vse mogoče, da bi se začela pogajanja»

WASHINGTON, 15. — Ameriški predsednik Johnson je danes v pogovoru s časnikarji izjavil, da «delajo ZDA, kar morejo, da bi se začeli konkretni mirovni pogovori v Parizu tudi ob navzočnosti predstavnikov južnovietnamske vlade». Johnson ni hotel nič reči v zvezi z nedavnimi izjavami ministra za obrambo Clifforda, da bi se ZDA udeležile konference tudi brez udeležbe sajgonskih predstavnikov, če bi Sajgon še dalje bojkotiral začetek pogajanj. Predsednik je samo dejal: «S tem v zvezi delamo in nameravamo storiti vse mogoče.»

Johnson je povabil časnikarje v Belo hišo, da jim predstavi Roberta Murphyja, ki bo skrbel za zvezo med Johnsonom in novim predsednikom Nixonom, dokler ne bo ta prevzel oblasti.

Johnson je obrazložil svoje odnose z Nixonom, kar se tiče ameriške zunanje politike do 20 januarja. Dejal je: «Razume se, da bodo vsako morebitno odločitev do 20. januarja sprejeli sedanji predsednik, sedanji državni tajnik in sedanji tajnik za obrambo. Sporazum z Nixonom, je dodal Johnson, se nanaša na imenovanje Roberta Murphyja kot predstavnika novoizvoljenega predsednika, in ki bo imel nalogo vzdrževati tesne stike in biti obveščen o vseh političnih vprašanjih v prehodni dobi.»

Zatem je Johnson dejal, da bo Murphyju pomagal na vse načine, da bo lahko izpolnjeval svojo nalogo ni da se zagotov kolikor mogoče skladna predaja oblasti. Murphy bo imel svoj urad v državnem departmaju in predsednik ga bo sprejel vsakikrat, ko bo Murphy želel. Izrazil je željo, naj bi Nixon v najkrajšem času imenoval državnega tajnika in tajnika za obrambo v novi upravi, da bi imela dovolj časa udomačiti se z aktualnimi mednarodnimi vprašanji.

Na koncu je predsednik dejal, da bi morala republikanska in demokratska stranka premagati svoja nesoglasja v višjem interesu ter predstavljati enotno fronto v prehodnem razdobju. Ponovil pa je: «Sprejel bom vse ukrepe, ki bi jih morebiti moral sprejeti kot predsednik ZDA do 20. januarja.»

GOVOR KOMUNISTIČNEGA SVETOVALCA LOVRIHE MED RAZPRAVO O DEŽELNEM PRORAČUNU

Vprašanje Slovencev je vprašanje demokracije
Izrecno narodna vprašanja Slovencev so še nerešena

Lovriha je v svojem govoru naštel vsa nerešena vprašanja, na katera Slovenci nenehno opozarjamo - Opozoril je tudi na razlaščanje najplodnejše slovenske zemlje in poudaril nujnost ukrepov za modernizacijo kmetijstva, kjer živijo Slovenci - Prav tako je opozoril na pomanjkanje ukrepov za zaščito Krasa in njegovega slovenskega značaja ter na mnoga druga pereča vprašanja

Med razpravo o proračunu v deželnem svetu je včeraj spregovoril tudi komunistični svetovalec Lovriha, ki je posvetil pretežni del svojega govora vprašanju slovenske manjšine. V tem delu svojega govora, ki ga objavljamo skoraj v celoti, je svetovalec Lovriha med drugim dejal:

V zadnjih dneh oktobra in v prvih dneh novembra so dosegle manifestacije ob proslavi 50- letnice priključitve Trsta k Italiji višek. Deležni smo bili časti obiska predsednika republike, kateremu smo mi komunisti izrekli z javnimi te paki dobrodošlico in med drugimi zahtevami postavili tudi zahtevo po popolni enakopravnosti slovenske manjšine, ki živi v Italiji. Ob tej priložnosti je bilo precej uradnih govorov, ki so jih imeli v našem mestu razni predstavniki oblasti. Toda v teh govorih ni nihče niti zdaleč omenil Slovencev, ki žive petdeset let v mejah Italije.

Tudi Vi, gospod predsednik deželnega sveta, ste imeli v tej dvorani slovesen proslavitveni govor. Ob tisti priliki ste se spomnili vseh: šolarjev, mladih delavcev, mladih dijakov in študentov, žena, mož, borcev, bojevnikov, padlih, junakov, skratka vseh, razen Slovencev. Iskreno in prijateljsko si dovoljujem vprašati Vas, gospod predsednik, zakaj se s Slovenci tako ravna? Ali nam Slovencem morda rastejo rogovi? Če bi bili temne polti, bi vas imenovali rasiste; mi smo belokožci kakor Vi, živimo in umiramo skupaj z vami. Zakaj torej ravnate tako z nami?

Kolega Coloni pravi, da so se odnosi med Slovenci in oblastmi izboljšali. Gospod predsednik, če bi Vi ob tisti priliki izrekli naslednje besede: «S te svečane seje pošiljam vsem Slovencem v deželi topel pozdrav in ker verujem v demokratično republiko, porojeno iz antifašističnega odpornega gibanja, v katerem ste bili vi Slovenci tesno združeni z italijanskim uporniškim gibanjem, vam želim, da bi vas Italija nikoli več ne preganjala, kakor se je dogajalo dvajset let za časa fašizma», tedaj bi razveselili srca vseh Slovencev. Jaz, komunist, sem prepričan, da bi zaradi tega Vi ne bili šli v pekel; kvečjemu bi, gospod predsednik, lahko zaslišali kak medel žvižg (ker so tiste dni odstranili vse mikrofone) svetovalca Getterja Wondricha, kakor so si dovolili žvižgati predsedniku republike njegovi pobalini v gledališču Verdi, ko je pozdravil prijateljsko Jugoslavijo.

Vsi se strinjamo s trditvijo, da je proračun tehniško-računovodski akt, toda hkrati temeljne politične važnosti. Toda kdor ne pozna podrobno položaja v naši deželi, ne bi nikoli izvedel iz poročil, ki spremljajo proračun, da žive v deželi tudi Slovenci, kajti menim, da se to v teh dokumentih namerno opušča.

Res mi je žal, predsednik deželnega odbora in gospode odborniki, da se moram vedno pritoževati pri vas, da niste, kar se slovenske narodne manjšine tiče, ničesar storili in da tudi sedaj ničesar ne delate. Ponavljam, žal mi je, da vas moram nadlegovati s tem vprašanjem, kajti menim, da se vam ne ljubi tega poslušati, niti rešiti teh problemov slovenske narodne manjšine. Toda poudariti hočem še enkrat, da je za nas komuniste, pa naj bodo Slovenci ali Italijani, narodno vprašanje Slovencev bistveno in načelno vprašanje ter vprašanje demokracije. Zato si ne utvarjajte, da se bomo naveličali postavljati ta vprašanja. Nasprotno, vedno bolj vztrajno jih bomo postavljali ne le za Trst in Gorico marveč tudi za Slovence v Nadiških dolinah v Terski dolini, v Reziji in v Kanalski dolini.

Ali so imeli z gospodarskega socialnega stališča Slovenci v deželi kakšno korist od deželne ustanove? Iskreno mislim, da ne. Slovenci na deželeju imajo mala posestva, zaradi česar težko dobe razne prispevke, ki jih predvideva jo zakoni v prid kmetijstvu na splošno. V naši pokrajini so odvzeli slovenskim kmetom najbolj rodovitno zemljo v ravnini za gradbeni razvoj, za industrijo in za infrastrukture. Preostala kmečka zemljišča ležijo na gričih ali na Krasu.

Ta zemljišča niso primerna za pridelovanje žita, koruze itd. Ker je blizu veliko mesto, kot je Trst, ki potrebuje žlahtnih pridelkov, t. j. povrtnin in cvetja, bi morali posredovati v tem smislu, če bi hoteli pomagati slovenskim kmetom. Osnovno vprašanje za to vrsto kultur je vprašanje vode za zalivanje. Znano pa je, da na Krasu ni vode ter da poleti, ko bi morali največ zalivati, primanjkuje vode tudi za najosnovnejše higienske potrebe. Zdi se, da bo Acegat rešil vprašanje, kar se tiče mestnih industrijskih potreb. Nihče pa ne misli na gradnjo vodovoda za potrebe kmetijstva. Mali kmet ne more sam poskrbeti za vodni priključek dolg več sto metrov in potem še plačevati po 70 do 75 lir za kub. m vode. To je resno vprašanje, za katero bi morala dežela posredovati.

Za modernizacijo kmetijstva na področjih, kjer živijo Slovenci, so potrebni še drugi ukrepi. Uvrstiti bi morali kmečka področja, ki gredo od Milj ob državni meji do Trbiža v načrte področij, na katera bi morala poseči za kmetijski razvoj tudi dežela, če hočemo ovrednotiti to panogo gospodarstva in omogočiti Slovencem, da se gospodarsko in s tem tudi narodno razvijajo.

Zatem je Lovriha omenil zahteve, ki so jih postavili kmetje na svoji demonstraciji v torek v Trstu in formalno predlagal ustanovitev kmetijskih strokovnih tečajev v slovenščini, da se zagotovi tistim, ki nameravajo preobraziti in modernizirati svojo kmetijsko dejavnost, nujno tehnično in praktično znanje. Vse to je nujno, če hočemo zavreti beg s podeželja in če nočemo povečati števila izseljencev, ki niso le Furlani, saj je že več sto slovenskih izseljencev tudi iz tržaške pokrajine.

V poslednjem času se pogostoma splošno govori, razpravlja in piše o Krasu sploh in o Tržaškem Krasu še posebej. Tako odkrivajo njegove naravne lepote, skušajo ohraniti značilnosti starih kraških zgradb, govore o muzejih, o kraških hišah itd. Nihče pa ne govori o slovenskem ljudstvu, ki živi na Krasu že 13. stoletij. Za Kras delajo načrte velikih mednarodnih cest, turističnega letališča itd. V nasprotju z vsemi sodobnimi urbanističnimi pojmi rastejo neredno na Krasu kot gobe po dežju turistične naprave in gospodske vile in hišice, raztresene vsepovsod in v mnogih primerih sploh ne upoštevajo pri gradnjah kraškega okolja. Na Krasu ni delovanje občin zaradi pomanjkanja urbanističnih smernic usklajeno, ker mora glede urbanistike vsaka občina ravnati po svoje. Tako ni usklajena zaščita naravnih lepot niti zaščita slovenskega prebivalstva z narodnostnega stališča na področjih, na katerih živi. Toda kakor da bi to še ne bilo dovolj za povečanje zmešnjave in za uničenje vsega, se pridružujejo temu še druge državne in poldržavne ustanove, k čemur moramo dodati še zasebne špekulante. Če ne bo nujnih pobud dežele v tej urbanistični zmešnjavi, menim, da v kratkem ne bomo mogli več govoriti o naravnih lepotah Krasa in o njegovi turistični privlačnosti. To bo pomenilo škodo za vse, toda najbolj prizadet bo prav kraški prebivalec, to je Slovenec, oziroma Slovenci.

Neki urbanist se glede tega takole izraža: «Narodnostni značaj je tesno povezan z ohranitvijo okolja, kakor je okolje docela pomembno samo, če se nanaša na ljudstvo, ki je v njem živelo ali v njem živi.» Zaradi tega je ohranitev okolja ter narodnostnega in socialno-gospodarskega značaja načelni smoter in skušati ga moramo zato ohraniti vsi, čeprav je že mnogo stvari šlo po zlu.

Mnogo je posebnih vprašanj, ki neposredno zanimajo Slovence. Eno izmed teh vprašanj so turistične naprave in mnogi Slovenci so se na tem torišču v zadnjih letih mnogo prizadevali in uresničili zanimive pobude. Res je, da oblasti ob predložitvi ustreznih načrtov zagotavljajo prispevke, obrtne dovolilnice itd., zatem pa nastajajo nepremostljive težave. So ljudje, ki so zgradili hotel itd., toda niso dobili dovoljenja za opravljanje svoje dejavnosti. Res je za to pristojen kvestor, toda v tem primeru ne bi smele pristojne ustanove zagotoviti prosilcem, da bodo dobili obrtnico, če bodo kaj zgradili.

Zatem je omenil svetovalec vprašanje prometnih zvez in raznih cest, ki so bile pretrgane zaradi gradnje tovarne Grandi Motori. Rekel je, naj dežela, ki daje sredstva za infrastrukture, zahteva, naj z načrti za te infrastrukture pohitijo ter naj da takoj na razpolago sredstva, ko bodo načrti pripravljeni.

Izrecno narodna vprašanja slovenske narodne manjšine so še vsa nerešena ter se odbor leve sredine še ni odločil, da bi poskrbel za njihovo rešitev. Pot reševanja teh vprašanj bi utegnila biti strma in polna predvidenih in nepredvidenih ovir. Toda če bi šli na to pot in vložili v napore vso svojo politično in demokratično voljo (in vi gospodje večine se na to demokracijo in svobodo stalno sklicujete), sem prepričan, da bi to pot lahko vso prehodili, pa čeprav bi bila posejana z ovirami. Toda dokler se ne boste odločili za stvarno reševanje teh vprašanj, ne bodo mogli niti slovenski niti italijanski demokrati verjetni vaši, tako često proglašeni demokratičnosti. Zaradi tega je zaman, dragi kolega Coloni, proglašati izboljšanje odnosov nasproti Slovencem. Ti odnosi so se izboljšali, toda moramo se vprašati, zakaj in s kom ste navezali te boljše odnose.

Zatem je Lovriha dejal, da se tisti Slovenci, ki jih leva sredina potrebuje za podpiranje uprav posameznih krajevnih ustanov, zavedajo, da ne bi Krščanska demokracija, če ne bi želela razbiti «rdeči obroč» okrog Trsta, nikoli izboljšala odnosov s Slovenci. Boljše odnose je KD navezala z delom slovenske manjšine, ki ga nujno potrebuje za upravljanje krajevnih ustanov z levo sredino. Rekel je tudi, da niso izpolnili sporazumov, sklenjenih s Slovenci, ki z njimi sodelujejo, kar se pravic Slovencev tiče. Zatem je navedel nekatere ustanove, v katerih so zaposlili nekaj Slovencev določene strankarske pripadnosti. S tem so zakrivili krivično razlikovanje nasproti slovenskim in drugim delavcem; na vsak način pa so vedno diskriminacijsko ravnali nasproti komunistom. Slovenci imajo svoje gospodarske in strokovne organizacije in če bi hoteli ravnati demokratično, bi se bili morali obrniti na te organizacije, ki bi predlagale osebe, katere naj bi imenovali v razne odbore. S svojo politiko so zadovoljili demokristjani le malo Slovencev. To pa lahko postane usodno.

Na vsak način je prišel čas, da se začnejo reševati načelna in temeljna vprašanja. Predvsem je treba uradno priznati slovenski jezik. Ni moč dopuščati, da bi bil slovenski jezik zasebna zadeva posameznikov. Zato je treba omogočiti uporabo slovenskega jezika v deželnih, državnih, krajevnih in drugih uradih. Za uresničenje tega osnovnega smotra je treba zaposliti uradnike in funkcionarje, ki bodo popolnoma znali slovenski jezik. Treba je dati pobudo za ukinitev fašističnih zakonov, ki prepovedujejo uporabo slovenskega jezika na sodiščih in v drugih javnih uradih. Treba je, da vse javne ustanove v krajih v deželi, kjer žive Slovenci, uporabljajo dvojezične napise. Če pogledamo na mejne prehode, bomo videli napise v francoščini, angleščini in nemščini, toda ne v slovenščini, čeprav hodijo po navadi in pretežno čez te prehode Slovenci in so ti prehodi nameščeni v krajih, kjer živijo Slovenci. Kraj, kjer je mednarodni prehod na cesti, ki pelje na Reko, se je vedno imenoval Pesek s črko k na koncu. Tega imena niso nikoli menjali niti za časa fašizma. ANAS in druge oblasti pa so brez vsakega odloka menjali to ime v «Pese». Protesti dolinske občinske uprave glede tega pa so naleteli na gluha ušesa. Tu ne gre za pristojnost, marveč za zlorabo oblasti.

Na dolgo bi morali govoriti o vprašanju slovenskih šol. Zakon o slovenskih šolah je nepopoln in se niti ne uveljavlja vedno v celoti. Že meseca septembra sem predložil interpelacijo o strokovnih šolah, toda še sedaj nisem prejel odgovora. Že dolgo let zahtevamo ustanovitev strokovnih šol in v Trstu nam jih odrekajo ter postavljajo vprašanje reciprocitete z drugo državo in Slovenci to odločno odklanjamo, ker gre za nedemokratično načelo, ki postavlja Slovence na nižjo raven in v neenakopraven položaj. Poleg tega je treba rešiti nerešena vprašanja otroških vrtcev in osnovnih šol, ustanoviti strokovne zavode in tečaje v obeh pokrajinah in ustanoviti šole tudi v videmski pokrajini. Treba je najti tudi možnost, da se ustanovi stolica za slovenski jezik, književnost in zgodovino na deželni univerzi.

Vse to in še marsikaj drugega pričakujejo Slovenci od dežele in države.

Železarna v Zenici ponoči

Pogled na železarno v Zenici, ki bo kmalu proizvajala približno 3 milijone ton jekla

ZRUŠIL SE JE STROP V POŠTNEM URADU V PALERMU

Kamenje in omet na skupino oseb ki je čakala na izplačilo pokojnine

Priletna ženska mrtva, deset ranjenih pa so sprejeli v bolnišnicah

PALERMO, 15. — Medtem ko je precej oseb danes zjutraj čakalo v vrsti, na pokojnino, se je nepričakovano zrušil na njih strop poštnega urada v Ul. Ammiraglio Gravina. Ko se je pripetila nesreča je bil urad poln čakajočih prizetnih ljudi. Deset ranjencev so z osebnimi in rešilnimi avtomobili odpeljali v bolnišnico. 77-letna Concetta Isgro, kateri so padli na glavo debeli kosi ometa in je vrhutega med padcem na tla udarila z glavo ob tlak, je med prevozom podlegla poškodbam.

Razen dveh ranjencev, katerih stanje je precej resno, so se drugi rešili le lažjimi poškodbami.

Na kraj so prišli gasilci, policijski agenti in namestnik državnega pravdnika, ki je vodil preiskavo. Gasilski izvedenci so ugotovili, da je padel strop nad prostorom, ki je namenjen občinstvu in del ometa nad pisarno računske službe in direkcije. Tudi notranje stopnišče, ki vodi v prvo nadstropje stavbe, ki so jo zgradili pred 30. leti, je v nevarnosti, da se zruši, zaradi česar so jo morali za silo podpreti. Po ugotovitvah policije se je največ ljudi ranilo zaradi panike, ki je nastala, ko so vsi hoteli čimprej na cesto.

Sneg že v višini 900 m

Zima se je predstavila

BOCEN, 15. — Medtem ko na jugu dežele in v ravninskih predelih dežuje, se je v višini na 900 m pojavil sneg, ki je pobelil vse hribe bocenske pokrajine. V Bocnu so danes zabeležili 3 stopinje nad ničlo, v višini 1.000 m pa je temperatura padla pod ničlo. Kljub temu ni prišlo do zastoja prometa, vendar avtomobilistom priporočajo uporabo verig.

Tudi na dolomitskem območju je ponoči snežilo brez prestanka. Do 900 m je zapadlo 5 do 10 cm snega, na dolomitskih prelazih ga je 15 do 20 cm, medtem ko so Cortina d'Ampezzo, Auronzo in Falcade pokriti z 10 cm debelo belo odejo. Nebo je še vedno sivo in v presledkih tudi sneži. Osebje ANAS je moralo na ceste, nad 1.200 m pa se morajo avtomobilisti posluževati verig ali snežnih gum.

V JUGOSLAVIJI

Poledica in sneg ovirata promet

BEOGRAD, 15. — Prva letošnja ohladitev z dežjem in v nekaterih krajih s snegom in poledico, je presenetila voznike motornih vozil. Zaenkrat je promet na vseh cestah normalen, čeprav je ponoči sneg zapadel v nekaterih krajih Slovenije, v Gorskem Kotarju, vzhodni Srbiji in v vseh planinskih krajih. Resne težave v prometu so bile danes samo na cesti Zagreb - Reka, kjer je bil promet zaradi poledice skoraj onemogočen. Republiški sklad za ceste Hrvaške je na cesti Gospić - Plitvička jezera prepovedal uporabo vlačilcev in prikolic do konca zime.

Nobenega posebnega sprejema

Aristoteles Onassis ni nobena osebnost

LONDON, 15. — Grški brodar Aristotele Onassis in žena Jacqueline vd. Kennedy, ki sta ponoči prispela v London, bosta weekend preživela na Angleškem. Zelo verjetno je Onassis izrabil to priložnost za ureditev trgovskih poslov. Pred kratkim je namreč naročil ladjedelnici «Harland and Wolff» v Belfastu tri velikanske petrolejske ladje, ki ga bodo stale 37 milijard lir. Zvedelo se je, da je Onassis pred pristankom letala zahteval, da z njim «ravnajo na poseben način», kar so mu odbili. Glasnik letališča je izjavil, da sprejeme prirejajo samo osebnosti na seznamu VIP, kot so državni poglavarji, kralji, ministri itd..

Onassisa sta se ustavila v Londonu le začasno, ker sta na poti v New York, kamor sta odpotovala po medenih tednih na otoku Skorpios.

Predstavnik brodarja je izjavil, da se bosta zakonca za časa weekenda naselila v hiši Jacqueline sestre Lee Radziwill.

V ZDA

Elektronski možgani odkrili tolpo tatov

NEW YORK, 15. — Okrožni državni tožilec Queensa James Mac Kell je javil, da so se newyorške oblasti poslužile za odkritje tatinske tolpe, ki je po naročilu kradla avtomobile, elektronskih možgan.

Tatovi so kradli najprej kovinske tablice s številko vozila in prometne knjižice, ki so jih nato ponujali odjemalcem: Ti so naročevali avte iste vrste, vendar drugih barv. Tolpa se je spravila na delo in ko je našla primeren avto, je samo počakala na ugoden trenutek. Podatke prometne knjižice so tatovi ponarejevali in izdajali so tudi lažne zavarovalne police, ki so jih predložili pristojnim organom za registracijo «novih» avtov. Na koncu prodajne pogodbe je bil lažni podpis resničnega lastnika ukradenega avta.

Elektronski mozgani so ugotovili 5.500 primerov dvojne registracije samo v New Yorku in Massachusettsu. In to samo v osmih mesecih. V samem New Yorku so ukradli avte v vrednosti poldrugega milijona dolarjev (nad 900 mil. lir). Po mnenju Mac Kella bodo lahko ob koncu preiskave, ki je sedaj šele na začetku, spravili v zapor na tisoče oseb, med katerimi bodo seveda tudi tisti, ki so avto kupili, pa čeprav so poznali izvor.

Eden od voditeljev tolpe je 26-letni Alexander Mosiurchak, ki je zaradi nekega prekrška že v zaporu. Trenutno policija išče kakih 70 ljudi, ki so zapleteni v to afero in seveda vse kupce. Tatvino so ponavadi izvedli po dolgem zasledovanju avtov po avtocestah. Ko so «odkrili» naročeno vozilo, so mu sledili, dokler se tatovom ni nudila priložnost, da ga odpeljejo. Avto, ki je bil vreden 7.000 dolarjev, so tatovi prodali za 3.000.

Na konzularni ravni stiki med Romunijo in S. Marinom

SAN MARINO, 15. — Republika San Marino ima konzularne stike z Romunijo. To so danes javili iz državnega tajništva za zunanje zadeve San Marina z uradnim poročilom, kjer je rečeno: «Z namenom, da še izboljšata prijateljske stike, ki obstajajo med Romunsko socialistično republiko in republiko San Marina, sta vladi obeh držav sklenili vzpostaviti uradne stike na konzularni ravni.»

Na cesti Biella — Vercelli

Vojaški most ni zdržal pretežke avtocisterne

VERCELLI, 15. — Državna cesta Vercelli-Biella je ponovno prekinjena za promet. Vojaški most vrste «Bailey», ki so ga inženirske enote postavile nedaleč od mostu, ki ga je ob poplavi v prvih novembrskih dneh odnesla voda, ni namreč zdržal teže in se je zrušil v potok Marchiazza skupno z avtocisterno. Pred mostom so bile table z navedbo nosilnosti, toda teh šoferja Ernesto Zoppella in Giuseppe Fadda, ki sta prevažala za neko milansko podjetje, nista videla in sta zavozila čez s 36 ton težkim vozilom. Prišla pa nista čez potok, ker se je most prelomil in potegnil za seboj v vodo tudi avtocisterno. Šoferja sta se rešila brez poškodb, toda škoda je precejšnja, ker je steklo v vodo precej goriva.

SNEMAL GA BO V SPLITU

Lancia pripravlja film o Dioklecijanu

SPLIT, 15. — *Ugledni italijanski režiser komentarnih in turističnih filmov Cesare Lancia pripravlja snemanje barvnega filma o življenju rimskega cesarja Dioklecijanu, ki se je v začetku četrtega stoletja naše dobe odpovedal oblasti in se naselil v svoji palači v Splitu. Film bo sneman po scenariju, ki ga je napisal profesor dr. Guido Palla, eden najboljših poznavalcev rimske zgodovine. Film bo v celoti posnet v Splitu.*

Vatroslav Mimica kandidat za nagrado v Italiji

AVELLINO, 15. — *Žirija za deseto podelitev nagrade «laceno d'oro» — nagrada italijanskega neorealizma — je že zbrala trojke režiserjev, igralcev in producentov, ki so kandidati za nagrado. Za tuje režiserje je izbrana sledeča trojka: Vatroslav Mimica, Miklos Iancsò in Vasil Mirčev. V žiriji je poleg drugih Aleksander Petrović.*

* * *

SAN FRANCISCO, 15. — *Zaključil se je XII. mednarodni filmski festival v San Franciscu, ki sta se ga udeležili tudi Italija in Jugoslavija. Med 21 celovečernimi ameriškimi in tujimi filmi je bil tudi italijanski «Morire gratis» (rež. Sandro Franchina) ter jugoslovanski «Igramo se vojake».*

TRANSFUZIJA UMIRAJOČEMU ZAHODNEMU BERLINU

Ukrepi iz obupa

V zahodnem Berlinu pada te dni «zlati dež» v obliki šumečih zahodnonemških mark. Po sklepu zahodnoberlinskega senata lahko takoj dobi vsakdo, ki se stalno naseli v mestu, posojilo od 5.000 do 10.000 mark za ustanovitev gospodinjstva.

Znesek 5000 mark je predviden za samce, drugi pa za zakonske pare. Ko so mestni očetje pred dnevi objavili to svojo odločitev, se je pričel pritisk na banke, kakršnega ne pomnijo že iz časov inflacije ali velike krize leta 1929. Pred več kot 100 podružnicami 28 berlinskih bank od jutra do večera stojijo vrste, uslužbenci opravljajo nadure in se kopljejo v lastnem znoju.

Vsakdo bi rad izkoristil to edinstveno priložnost, ki je podobna glavnemu dobitku na loteriji. Posojilo je treba vrniti v desetih letih ob minimalni obrestni meri 2 odstotkov. Razliko do normalne obrestne mere, ki znaša 6 odstotkov, povrne bankam zahodnoberlinska občina.

Kandidat za posojilo mora imeti nekaj osnovnih pogojev, tako na primer, da se je stalno naselil v zahodnem Berlinu po 3. marcu 1968, da je polnoleten, da ni starejši od 50 let in da se deset let ne bo odselil iz mesta. Če bo to storil, mora takoj v celoti vrniti posojilo.

Čemu takšna velikodušnost zahodnoberlinskih mestnih očetov?

Vprašanje je, ali je sploh mogoče govoriti o velikodušnosti. Prej bi dejali, da gre za obupen korak, da bi umirajočemu mestu vdihnili še nekaj življenja. Zahodni Berlin je že zdavnaj nehal biti «izložba kapitalističnega razcveta». Naložbe kapitala v mestu že vsa leta upadajo, mladi ljudje ne vidijo perspektive in odhajajo. Davčne in druge finančne olajšave, ki jih že več et uživajo podložniki zahodnoberlinskega senata, polagoma ne delujejo več. Sedanji novi «finančni bonboni» naj bi posladkali življenje starim prebivalcem mesta in privabili nove.

Kredite, ki verjetno ne izvirajo samo iz blagajne zahodnoberlinskega senata, izdatno delo vsakomur, ki živi in dela v Berlinu. Ne sprašujejo niti, kdo si in od kod prihajaš. Lahko si tudi tujec. Ne sprašujejo niti, kako boš porabil denar, ki ga formalno dobiš za «ureditev gospodinjstva». Vsak, kdor obljubi, da bo ostal deset let v ograjenem mestu, dobi denar. «Nam je vseeno. Ne bomo ugotavljali, kaj so ljudje storili z denarjem,» so izjavili predstavniki bank in senata. Glavna stvar je, da bi umirajočemu mestu dali še eno injekcijo.

V soboto je odšel z doma

Še nobenega sledu za rimskim hotelirjem

RIM, 15. — Policijski organi še vedno brezuspešno iščejo sledove za 53-letnim lastnikom hotela Giacomom Staianom, ki je pred šestimi dnevi izginil brez sledu. Danes sta dva helikopterja cestne policije preletala vso pot, ki bi jo moral Staiano prevoziti s svojim avtobusom. Do sedaj niso našli niti s pomočjo policijskih psov nobenega sledu za njim.

Staiano je v soboto ob zori odšel z avtobusom iz motela «Capri» od Via Nettunense proti Civitavecchii, kjer bi moral vkrcati nogometaše iz Cagliarija. Od tedaj pa ni bilo o njem nobenega sledu več. Policija je ugotovila, da so njegov avtobus videli v ponedeljek zvečer pri bencinski črpalki v Minturnu, v sredo pa pri drugi v Ul. Aurelia.

Svojci pravijo, da gotovo ni postal žrtev prometne nesreče in da je treba tudi izključiti možnost pozabljivosti. Boje se, da je Staiana ugrabila kaka tolpa.

V NEW YORKU

Uspešna ločitev siamskih dvojčic

NEW YORK, 14. — Danes so iz bolnišnice javili, da je skupina kirurgov uspešno ločila temnopolti dvojčici, ki sta bili sprijeti na kolku in trebuhu. Dvojčici, ki sta imeli 16 mesecev, so operirali 4. novembra.

COLUMBUS (Ohio), 15. — Neki meščan Columbusa je bil danes neprijetno presenečen: ko je prišel z urada je opazil, da mu je nekdo odrgnil blatnik njegovega avta. Še najbolj pa ga je razjezilo, ko je prečital listek, ki mu ga je pustil nesramnež. «Sem oddrgnil vaš avto,» je bilo jasno napisano. Ko pišem te vrstice me opazuje precej oseb, ki mislijo, da vam navajam ime in naslov. Toda vsi se grozno motijo.»

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Odsluženi vojaški rok in pokojnina

Minilo je že skoro 30 let od začetka druge svetovne vojne in bliža se čas, ko bo dopolnila 60. leto in šla v pokoj mlajša generacija, ki je najbolj aktivno sodelovala v vojni. Mnogi so preživeli v vojski dolga in svoja najlepša leta in danes, ko se bliža čas upokojitve, se sprašujejo ali jim bodo tista leta in na kakšen način, priznana v prid pokojnine. Že pred desetimi leti in sicer leta 1958 je izšel zakon, ki je sprejel splošno nacelo, na podlagi katerega se vsem, ki so bili v vojski v razdobju 10. junij 1940 — 15. oktober 1946, prizna ta doba v prid pokojnine. Ker niso mogli v tem razdobju zaradi višje sile plačevati socialnih dajatev, se jim priznajo tako imenovane simbolične dajatve v višini 6 lir na teden. To pomeni, da se jim za vsako leto, ko so bili v vojski poviša pokojnina za 500 lir na mesec. Pravico do tega priznanja simboličnih dajatev imajo tudi partizani in politični internirranci. Kot mnogi zakoni ima tudi ta zakon svoje izjeme in sicer take, ki privedejo do prave diskriminacije. Žrtev te diskriminacije je ravno naš čitatelj V. Danev, ki nam pravi:

Skupno sem bil v vojski skoro deset let. Nabor, Afrika, ujetništvo in nato še partizan. Preden sem šel v vojsko, sem delal doma na kmetiji, po vojni pa sem se tu pa tam zaposlil, nisem pa imel stalnega dela. Ko sem zaprosil za pokojnino sem dobil negativen odgovor, češ da imam plačanih socialnih dajatev samo za 13 let, vojaške dobe pa, da mi ne morejo šteti v prid pravice do pokojnine, ker nisem bil zavarovan preden sem šel v vojsko. Ali je lahko zakon tako krivičen, nas sprašuje naš čitatelj, ali imam kako možnost, da pridem do pokojnine?

Zgoraj omenjeni zakon res pravi, da se prizna zavarovancu v prid pravice do pokojnine doba, ko je bil v vojski, samo če je bil zavarovan vsaj 6 mesecev preden je šel v vojsko. Kdor pa ima že pravico do pokojnine (če ima plačanih vsaj za 15 let socialnih dajatev), se mu prizna doba, ko je bil v vojski, v prid poviška pokojnine, tudi če ni bil prej zavarovan. Za dobo nabora (servizio di leva) pa se tistim, ki niso bili zavarovani ne priznava ta doba ne v prid pravice do pokojnine ne v prid poviška pokojnine.

Kaj lahko svetujemo našemu čitatelju, da bi prišel do pokojnine? Mnenja smo, da ima na izbiro tri možnosti. Predvsem bi lahko nadaljeval z delovnim razmerjem še dve leti ali plačeval za dve leti prostovoljne dajatve, ter si tako pridobil pravico do pokojnine. S pridobljeno pravico do pokojnine si bo avtomatično zagotovil tudi pravico do poviška pokojnine za dobo, ko je bil pri vojakih. Druga možnost je, da si lahko na podlagi posebnega zakona, ki je izšel prav pred nekaj meseci, odkupi v prid pokojnine celotno dobo, ki jo je preživel pri vojakih. Tretja možnost pa je sledeča: Kot partizanu, mu jugoslovanske oblasti štejejo to dobo, kot da bi bil v Jugoslaviji v delovnem razmerju in sicer se ta doba celo podvoji. Čitatelj bi lahko izkoristil to možnost, da se mu na podlagi konvencije doda k tukajšnji dobi še delovna doba, ki mu jo priznava Jugoslavija in tako doseže tisti minimum 15 let, ki jih rabi, da doseže pravico do pokojnine.

Kolikor naši čitatelji, ki prejemajo vojno pokojnino niso še obveščeni, jim sporočamo, da je z letošnjim letom predvidena 13. pokojnina tudi za vojne pokojnine. Za prejem pokojnine zadostuje, da prinesejo na odgovarjajoči urad vojnih pokojnin potrdilo davčnega urada, da njih obdavčeni dohodki ne presegajo 960.000 lir letno.

Informacije turistične zveze Slovenije

GORENJSKA

V Bohinju so zaprti hoteli Mladinski dom, Bellevue, Stane Žagar in Ski hotel. V hotelu Jezero so na novo odprli danzing bar. Odprt je vsak dan, razen ob ponedeljkih od 21. do 2. ure. V zasebnih sobah je 300 prostih postelj. Drugi hoteli niso poslali poročil. Žičnica na Vogel ne deluje. Turistično društvo Bohinj sprejema že rezervacije za novoletne praznike. V **Ratečah** je dovolj prostora pri zasebnikih. Hotel Dom v **Planici** je zaprt, planinska koča v Tamarju pa je redno oskrbovana. **Na Jesenicah** je prostor v obeh hotelih. Dovolj prostora je tudi v okolici Jesenic, med drugim v Domu pod Golico in na Planini pod Golico. V **Kranju** je še prostor v obeh hotelih. Prostor je tudi v hotelu na **Šmarjetni gori**, v **Preddvoru**, na **Krvavcu** in na **Jezerskem**. Češka koča je zaprta. V **Škofji Loki** ima nekaj prostora hotel Krona. Prostor je tudi v zasebnih turističnih sobah, v planinskem domu na Lubniku in v Loški koči na Starem vrhu. V **Poljanski** in **Selški dolini** je povsod še dovolj prostora. Prostor je tudi v Litostrojskem domu na **Soriški planini**.

PRIREDITVE: V hotelu na Šmarjetni gori bo danes, 16. novembra, tradicionalna turistična prireditev pod naslovom «Gorenjski večer». Nastopile bodo folklorne skupine iz Bosnice, Preddvora in tovarne Sava. Prireditev se začne ob 19. uri. Turistično društvo Posavec sporoča, da priredi v nedeljo 17. novembra ob 16. uri martinovanje v vseh prostorih doma Partizan v Ljubnem na Gorenjskem.

LJUBLJANA Z OKOLICO

V Ljubljani imajo dovolj prostora hoteli Lev, Slon, Turist, Ilirija in Bellevue. Prostor je tudi v zasebnih turističnih sobah. Hotel Union bo zaseden danes, hotej Ljubljana transport pa bo zaseden danes, 21. in 22. novembra. Dovolj prostora je v Domu na **Kurešču**, v motelu **Medno** in v gostilni Cirman. Dom na **Krimu** je zaprt. V **Kamniku**, **Kamniški Bistrici**, na **Veliki planini**, v **Domžalah** in **Litiji** je povsod še prostor. Dovolj prostora je tudi pri zasebnikih v okolici Litije. Na **Vrhniki** je prostor v hotelu Mantova in v zasebnih turističnih sobah. Dom na **Planini** nad Zaplanno je ob sobotah, nedeljah in praznikih oskrbovan. Dovolj prostora je v **Logatcu**, **Rovtah**, **Hotedršici** in v turističnem domu na **Goropekah**. V **Cerknici** in okolici je povsod dovolj prostora. Prostor je tudi v **Rakovem Škocjanu** in v Domu na **Slivnici**.

PRIREDITVE: V dvoranj Tivoli v Ljubljani danes ob 19.30 uri košarkarska tekma zvezne lige med Olympijo in Jugoplastiko. V Mali galeriji v Ljubljani razstavlja svoja kiparska dela Tone Lapanje. V Slovenskem etnografskem muzeju je odprta razstava pod naslovom «Ralo in plug». V Narodni galeriji pa je odprta razstava, ki prikazuje umetnost 17. stoletja na Slovenskem. V Moderni galeriji je odprta razstava pod naslovom «Tiskarstvo v svojih začetkih in danes.

DOLENJSKA:

V Novem mestu je prostor v obeh hotelih. Prostor je tudi na **Otočcu**, v **Krškem**, **Metliki**, **Črnomlju** in **Sevnici**. Dovolj prostora je tudi v gradu **Mokrice**. V **Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah** je dovolj prostora. V **Čateških Toplicah** je zasedeno zdravilišče, medtem ko je v depandansi in v zasebnih sobah na Griču še nekaj prostih postelj. Odprti so planinski domovi na Lisci, Bohorju, Frati, Mirni gori, Miklavžu in Gospodični na Gorjancih.

ŠTAJERSKA:

V **Celju** in **Mariboru** je povsod dovolj prostora. Od planinskih postojank so odprte Celjska koča, Dom na gori Oljki in dom na Svetini. Odprta je tudi okrepčevalnica pod slapom Rinka v Logarski dolini. Cesta med Rimskimi toplicami in Dolom pri Hrastniku je še vedno zaprta. Na **Mariborskem Pohorju** je do 18. novembra zaseden železničarski dom. V drugih domovih in v hotelu Bellevue je dovolj prostora. Dovolj prostora je v Lovrencu na Pohorju, Lenartu v Slovenskih goricah, na gradu Statenberg, v Slovenski Bistrici in Ptuju.

PRIREDITVE: Na gori Oljki nad Polzelo bodo imeli danes in nedeljo tradicionalno puranovo pojedino in ples.

KOROŠKA:

V **Slovenj Gradcu** je prostor v obeh hotelih. V smučarski koči in v hotelu Rimski vrelec pri Ravnah na Koroškem je še dovolj prostora. Prostor je v Dravogradu, Mežici, Črni na Koroškem in v Partizanskem domu na Pohorju. V koči na Smerkovem je dovolj prostora.

POMURJE:

V **Radencih** je zaprto letoviško naselje. V zdraviliškem domu je še nekaj prostih postelj, dovolj prostora pa je v zasebnih turističnih sobah. V Moravcih je prostor v zasebnih turističnih sobah, letoviško naselje pa je zaprto. V Murski Soboti je v obeh hotelih še

PO SEPTEMBRSKEM PROGLASU V FRANKFURTU

V Zahodni Nemčiji komunistom ni lahko

Najprej presenečenje - Vlada še vedno molči in čaka - V tovarnah in med mladino pa se kaže vedno večje zanimanje

BONN, novembra. — «DKP» je že dobila svoje mesto v javnem mnenju. Sicer vsakdo lahko misli o tem kar hoče, toda gotovo je, da rojstvo nemske komunistične partije (DKP) na politični sceni zvezne republike ni sla mimo neopažena. «Bil je to šok», pravi Kurt Bachmann, ko govori o objavi ustanovitve nove komunistične partije. «In ni manjkalo tudi izrazov histerije».

V zvezni republiki do 26. septembra letos ni bilo komunistične partije. Tajno je po svojih močeh delovala stara Komunistična partija Nemčije (KPD), ki jo je vodil Max Reimann, ki živi sedaj v Nemški demokratski republiki, ker se je morai tja umakniti zaradi zapornega naloga še preden je bila KPD postavljena leta 1956 v ilegalo.

O možnosti vrnitve komunistične partije v legalno delovanje se je govorilo že nekaj let. Zdelo se je namreč, da vlada «velike koalicije», ki jo sestavljajo krščanski demokrati in socialni demokrati ne bi bila proti vzpostavitvi normalnih razmer, vendar pa je postavljala takšne pogoje, kakršnih voditelji KPD niso mogli sprejeti. In v takšnih razmerah naj bi bila Zvezna republika Nemčija ostala brez organiične leve opozicije?

V zvezi s tem je Kurt Bachmann, ki je eden izmed podpisnikov izjave, v kateri se je objavila ustanovitev KDP, in hkrati glasnik nove stranke, je rekel: «Ustanova nam daje možnost, da ustanovimo stranko. Po dogodkih na Češkoslovaškem, ko je prišlo pri nas v vladni politiki do nadaljnjega strahotnega premika na desno, smo smatrali, da je prišel čas, da z zavlačevanjem prekinemo.»

Nihče, tudi sama vlada ni nič vedela o tej pobudi enaintridesetih komunistov, ki so v Frankfurtu 26. septembra sklicali tiskovno konferenco, da bi proglasili ustanovitev nove komunistične partije DKP. Obstajala je komisija, katere naloga je bila, pripraviti pot za ponovno vrnitev stare komunistične partije v legalno življenje, komunistka Graete Thiele, bivša članica parlamenta, je imela tudi nekaj stikov s samo vlado. Toda nihče ni vedel, da nemški komunisti med seboj že mesece razpravljajo o tem, ali bi bilo primerno ali ne ustanoviti stranko.

Kurt Bachmann v zvezi s tem pravi: «Odkar imamo «veliko koalicijo» se je na levici ustvarila politična praznina. Nevarnost ne prihaja toliko s strani neonacistične NPD, pač pa zaradi premika demokrščanske stranke vedno bolj na desno. Zato smo menili, da je vsako zavlačevanje nevarno in da je zato treba preiti v akcijo».

Vest o ponovnem rojstvu KP je bila za milijone Nemcev pravi tuš, hladen ali topel, kot si je kdo pač to zadevo tolmačil. Časopisi so za nekaj dni ostali presenečeni. Nekaj dni so se omejevali le na objavljanje sporočil, ne da bi jim bilo uspelo dodati kak komentar. Nato se je zvrstilo v tisku na stotine člankov. «Komunisti se ponovno pripravljajo na pot», «Nova KP se pripravlja na volilno borbo»; «Moskva je poslala voščila», — je le nekaj naslovov, ki so bili objavljeni v nemškem tisku v zadnjih dneh septembra.

«Vsak dan in to več dni zapored sem dobil od 30 do 40 telefonskih pozivov s strani novinarjev, ki so hoteli imeti intervjuje, sestanke ali pa samo enostavne podatke in informacije ali pojasnila — pravi Kurt Bachmann.

Vlada, ki je bila zagotovo presenečena, uradno ni reagirala. Vse, da je notranje ministrstvo izdalo zaupno okrožnico, v kateri se zatrjuje, da «DKP mora biti pod kontrolo». Iz tega jasno izhaja, da hoče vlada, preden se za kaj odloči ali sploh kaj pove, počakati na kongres nove stranke, ki bo po vsej verjetnosti v januarju prihodnjega leta.

Kaj pa javno mnenje?

Zvezna republika Nemčije je v srednji Evropi menda edina dežela, v kateri se državljan ne spodbuja k temu, da bi se ukvarjal s politiko. V povojni dobi so znani vodilni ljudje teoretizirali o tem, kako bi bilo pametno in koristno, da bi se poprečen državljan ukvarjal izključno s svojim delom. «Veliki politični in ekonomski problemi so domena strokovnjakov» je bilo tedaj geslo: Nemški državljan bi bil moral torej mirno spati ali vsaj dremati, medtem ko naj bi nekoč Adenauer in Erhard, sedaj pa Kiesinger in Brandt lahko mirno počeli, kar bi hoteli. Politično mrtvilo in nevarno vračanje k avtoritarizmu pa so plod te narkoze, ki je uspavala vse. Zamislimo si ob tem, kako je odjeknila bomba, ko so v dnevnem tisku objavili ustanovitev DKP.

Reakcija je bila različna. To je razumljivo. Rojstvo KP, pa čeprav stranke, ki nima nikakršne zveze s komunistično partijo, ki je še vedno v ilegali, je napravila poseben vtis na starejše ljudi in malomeščane določene starosti, ki jim je priklicala v spomin leta pred nacizmom in prva leta po drugi svetovni vojni. Težko je reči, kaj mislijo o tem ti Nemci, ki nekoč niso prikrivali svojih simpatij do nacizma. Vse drugače pa je, kadar je govor o odmevu med delavci in med politično zavzeto mladino. Glede tega sem se pomenkoval v nekaterih mestih severne Nemcije in odgovori bi bili v dveh besedah naslednji: «Nekaj bo že», «Povsem razumljivo je, da je do tega prišlo»; «Potrebno je bilo»; «V tovarni se je ponovno začelo govoriti o politiki»; «Ljudje z zaupanjem gledajo na to, da bo nova KP razvila pogumno avtonomno politiko», «Ima veliko možnosti»; «Nikakega dvoma ni, da si bo DKP utrla pot».

Tudi tisti, ki nočejo imeti nikakršne zveze z novo stranko, smatrajo, da je stranka koristna celo nujna. Fritz Stern je komunist, dela v podjetju «Opel». On meni takole: «Partija mora prevzeti veliko odgovornost. Delavci hočejo vedeti. Delavci zahtevajo podrobna pojasnila v zvezi z ustanovno izjavo, ki je bila objavljena v Frankfurtu. Zato ne smemo izgubljati časa. Predvsem je treba podati roko socialdemokratskim delavcem, ki so naši bratje».

Stern je tudi povedal, da je v podjetju «Opel» celica partije štela ob proglasitvi ustanovitve 14 članov, danes jih je vpisanih že 30. Stern nadaljuje: «Nekatere socialdemokratske delavce iz svojega oddelka sem povabil, naj bi podpisali naslednjo izjavo: «Kot socialni demokrat pozdravljam ustanovitev nemške KP. Od desetih jih je sedem takoj podpisalo, ostali trije sicer niso podpisali, niso pa proti ustanovitvi partije. Ti trije, ki izjave niso podpisali, so mi rekli, da so jim komunisti bliže od Schillerja, Wehnerja in Brandta.

V podjetjih in na deloviščih nasploh nova KP prav gotovo ni ostala neopažena. Kjer je bila že kaka skupina komunistov, je prišlo takoj do kakih novih pobud. Rudar Willy Kebes, ki dela v Relckinghausnu, je rekel: «Napisali smo odprto pismo vsem delovnim tovarišem in se jim predstavili kot komunisti z vsemi svojimi osebnimi podatki. To smo napravili z lepaki, ki so jih ostali delavci kar razgrabili, tako da nam ni ostal niti eden. Med rudarji je velika napetost, kajti vlada je zajamčila šestodstotne dividende delničarjem za dobo dvajsetih let, ni pa izrekla niti ene besede o naši nadaljnji usodi.» Tudi v rudniku, v katerem dela Kebes, se je v prvih dneh pridružilo starim komunistom kakih petnajst novih.

«Ob ustanovitvi DKP — zatrjuje delavec Henner Schroeder, ki dela v podjetju Henschel v Kasslu — smo ostali presenečeni, hkrati pa smo bili srečni. V štirih tednih smo pridobili 40 novih tovarišev. Pripravili smo odprto pismo socialdemokratskim tovarišem v podjetju, katerim smo rekli, da je treba nastopati skupno».

Kakor vidimo, so bili storjeni prvi koraki tudi na periferiji. Težave, kakor vidimo, ne bodo majhne Toda nemški komunisti se jih ne bojijo. V tem jih opogumlja tudi zanimanje, ki se kaže za ustanovitev DKP tako med delavci kot tudi med študenti in sindikalisti. Kurt Bachmann glede tega pravi: «Ni v Zahodni Nemčiji mesta, v katerem se ne bi javljali mladi komunisti.»

Nevarnost da bi tudi sedanja vlada storila tako, kot je leta 1956 storil Adenauer, še vedno obstaja. Toda zanimanje, ki ga je nova stranka vzbudila med ljudmi, je tolikšno, da se prepoved ne bo mogla ponoviti.

P. CAMPISI

V ponedeljek in torek v Umagu

Srečanje jugoslovanskih in italijanskih likovnikov

V ponedeljek in torek, 18. in 19. t.m. se bodo v istrskem mestecu Umag srečali jugoslovanski in italijanski umetniki. Pobudo za to je dal dr. Giuseppe Piccolo iz Milana skupno z reško založbo EDIT. Srečanja se bodo udeležili z italijanske strani italijanski likovniki Enrico Baj, Gianni Dova, Tržačan Marcello Mascherini, Giuseppe Migneco, Angelo Naj Oleani, Mario Rossello, Emilio Scanavino, Ernesto Treccani in Videmčan Giuseppe Zigaina, verjetno pa tudi Renato Guttuso, Aligi Sassu in Emilio Vedova. Z jugoslovanske strani pa pridejo v Umag Janez Bernik, Jerko Denegri, Dušan Džamonja, Oton Gliha, Andrej Jemec, Edo Murtić, Zoran Petrović, Zlatko Prica, Romolo Venucci in Anton Zunić.

Srečanja se bodo nato udeležili še italijanski pobudnik dr. Piccolo in glavni urednik reške «Panorame» Lucifero Martini, ter vrsta drugih jugoslovanskih in italijanskih kulturnih delavcev. Doslej še ni bilo sporočeno, o čem bodo na srečanju razpravljali.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Mascherinijev Kras v «Torbandena»

Ob odkritju spomenika padlim na Largo Riborgo je bila v bližnji galeriji Torbandena tudi otvoritev osebne razstave njegovega tvorca, tržaškega kiparja Marcella Mascherinija. Sestavlja jo dvajset risb in trije kipi v bronu. Kdor pozna Mascherinijeve kipe, a je videl na nekaterih skupnih razstavah le po kako njegovo risbo, bo s presenečenjem ugotovil odličnost njegove grafične izraznosti. Posebno pred vrsto risb z ožjimi izrezi kraške pokrajine, kjer izstopa obilnost kamenja, ki zajame v celoti površine zasnov in se razbohoti v listu z vhodom v kraško jamo. Verjetno je kipar skušal vanje položiti bistvo rezke kraške narave, ki je vodilo obdobja njegovega poslednjega ustvarjanja.

Te risbe nam šele pomagajo bolje razumeti, kje je Mascherini črpal navdihe za v začetku omenjeni bron padlega borca, ker je ta kip še iz leta 1961, ko je o njem utemeljeno zadeto zapisal znani ocenjevalec likovne umetnosti Valsecchi, kako da ne bi mogli jasno spoznati v tem delu obrise oklesanega kamna, razjedenega od vetrov in zmletega v kraških dolinah.

Ta občutek kraške prirode pa močneje pronica v treh razstavljenih kipih le v bronasti «Zmagi». V kipih «Dafne», ki se spreminja v drevo, in «Smrt pesnice Sapfo» pa utripa močnejša povezanost s sredozemskimi kulturami, iz katerih zakladnice je Mascherini vedno črpal pobude za toliko svojsko obdelanih umetnin v kamnu in bronu skozi vsa obdobja svojega kiparskega ustvarjanja, ki je tako vedno ostajalo na predmetnih položajih naprednih struj.

Jasna zgoščenost odločno začrtanih obrisov obrazov in teles, stremečih v njih duhovno bistvo antike, je znatna odlika prikazanih risb, ki tudi, razen glave Križanega, v marsičem predstavljajo predštudije za kipe iz grškega bajeslovja. So pa te risbe, v primerjavi z onimi Krasa, dokaz, da se je kiparstvo Mascherinijeve kakovosti moglo razviti edinole v kulturno raznovplivnim okolju Trsta.

MILKO BAMBIČ

Aljoša Žerjal: «Pepa Lota». (Z razstave škedenjskih motivov v prostorih šk. prosvetnega društva).

ZNANSTVENIK-AMATER O POTRESIH IN POVODNJIH

Nemški pravnik meni da je kriv - Jupiter

Točno je napovedal dneve potresov in poplav, tudi piemontskih poplav in potresa na južnem Jadranu v začetku meseca

Zemlja se je tresla polnih sedem minut. V južnoavstralskem mestu Perthu so ljudje panično bežali na ulice. Porušene hiše so pokopale pod seboj 28 ljudi. V občini Meckering, 135 km vzhodno od Pertha, je bilo v teh sedmih minutah porušenih 75 odst. hiš. Bilo je to 14. oktobra.

Štiri tedne pred tem je dr. Theodor Landschheidt iz Bremena točno napovedal dan potresa.

Dr. Treodor Landscheidt je po poklicu pravni svetnik, hkrati pa se ukvarja tudi s prirodnoznanstvenimi raziskavami in v začetku vsakega meseca izroči «centralnemu uradu za tehniko obveščanja na velike razdalje» svoje napovedi «fizičnih anomalij». Te njegove napovedi veljajo vedno za štiri naslednje tedne. Doslej ni postavil niti ene zgrešene napovedi. Za 11. oktober na primer je napovedal orkanske nevihte in poplave in prav tega dne so nevihte in poplave na področju Himalaje zahtevale več sto človeških žrtev.. Dr Landscheidt je napovedal tudi katastrofalni potres, ki je 30. avgusta zahteval v Iranu 20.000 smrtnih žrtev.

Točnost napovedi ni bila naključje. Že več kot 2 leti bremenski «amaterski znanstvenik» napoveduje dneve potresov, neviht in poplav in to s točnostjo, ki preseneča vse, tudi znanstveni svet. Svoje napovedi dr. Landscheidt utemeljuje s podrobnim proučevanjem in opazovanjem — planeta Jupitra. Prepričan je, da je prišel do naslednjega zaključka: kadarkoli Zemlja, Jupiter ter Cassiopea A iz ozvedja Cassiopee pridejo v isti položaj, prihaja na Zemlji do nenavadno močnih motenj. Zvezdo Cassiopeo A imenujejo tudi «prenosnik energije» in spada med posebne zvezde oziroma nebesna telesa, ki jih je v rimski cesti več in ki jih zasledimo tudi v drugih meglicah in so značilne po tem, da oddajajo izredno močne radijske valove na raznih dolžinah, valove, ki jim doslej še niso našli pravega razloga.

Do tega odkritja je bremenski pravnik prišel prvič konec marca 1964, ko je močan potres zajel Aljasko. Dr. Landscheidt, ki se je dolga leta v svojem prostem času ukvarjal z geofiziko, matematično statistiko in astronomijo, je prav tedaj prebiral razpravo o radijskih izvorih v izvenzemeljskem prostoru. V tej knjigi se je posebno veliko govorilo o izvoru energije, ki jo predstavlja zvezda Cassiopea A. Dr. Landscheidt je v zvezi s tem rekel: «Ugotovil sem, da so Zemlja, Jupiter in Cassiopea A na dan potresa na Aljaski bile v isti črti. Zaradi tega sem postal radoveden, kaj to pomeni».

Znanstvenik-diletant se je nato poglobil v seznam vseh potresov od leta 1904 dalje. Njegova v začetku oprezno izražena slutnja, da je na sledi neke prirodne tajnosti, se je vedno bolj potrjevala. Malone brez izjeme je do potresov prihajalo tedaj, ko je Jupiter bil točno med Zemljo in Cassiopeo A. In vendar se dr. Landscheidt še ni upal priti s svojo teorijo na dan. Najprej se je hotel povsem prepričati. To pa je mogel storiti le tako, da je točno vnaprej napovedal potrese in druge prirodne katastrofe. Če je njegova slutnja točna, je treba vnaprej preračunati, kdaj bo Jupiter stopil v položaj med Zemljo in Cassiopeo A. Najprej je dr. Landscheidt svoje prognoze zaupal prijateljem, med katerimi je tudi nekaj članov bremenskega prirodoznanstvenega društva Od aprila 1965 do februarja 1966 je napovedal nekaj nevarnih dni in vsakokrat je imel prav.

Ker so ga ti njegovi rezultati opogumili ,je svoje napovedi dal na razpolago tudi javnosti. Napovedal je, da bo čas od 10. maja do 25. julija 1966 kritično obdobje in hkrati prepustil dnevnemu tisku nalogo, da prouči rezultate njegove napovedi. In prav v tem obdobju je bilo zelo veliko večjih in majhnih potresov, neviht in poplav, ki so opustošile cela področja.

Tudi za november, torej za sedanji mesec, je dr. Landscheidt predvidel kak dogodek s hujšimi posledicami. Napovedal je na primer, da bo od 4. do 8. t.m. ter od 26. do 30. prišlo do hudih, orkanskih neviht, povezanih s poplavami in potresi». Menda ni treba, da posebej poudarimo, da je v «kritičnih dneh» prišlo v Piemontu do poplav, v južni Dalmaciji pa do potresa. Bilo je to v njegovih napovedih za začetek novembra. Kaj bo konec novembra?

NA «ZOND 5» SO BILA TUDI ŽIVA BITJA, PRAVI MOSKOVSKA «PRAVDA»

Želve so izgubile deset odst. na teži in imele motnje na ledvicah in jetrih

Poleg želv je bilo v posebnih kontejnerjih tudi nekaj drugih živih bitij, pa tudi rastlin in semen
Proučevanja se nadaljujejo - Logični sklepi ob teh razkritjih: ali se človeku res tako mudi?

MOSKVA, 15. — Prvič v zgodovini so se živa bitja z Zemlje močno približala Luni. Bilo je to, ko je sovjetska «Zond 5» pred nedavnim, 19. septembra, obletela Luno in se vrnila na Zemljo. Sovjetski uspeh se je v tem primeru doslej ocenjeval le v tem, da je sovjetska vesoljska ladja prispela do Lune, jo obletela in se vrnila na Zemljo. Sedaj pa smo zvedeli, da sovjetska vesoljska postaja «Zond 5» ni bila povsem prazna, pač pa da je bilo v njej več živih bitij.

Glasilo sovjetske KP «Pravda» piše o tem v svoji današnji številki, kjer pravi, da je bilo v sovjetski vesoljski postaji «Zond 5» «več konteinerjev z biološkimi predmeti», ki so jih po vrnitvi na Zemljo 21. septembra rešili na Indijskem oceanu. Moskovska «Pravda» piše, da «poskus, ki je bil izveden z avtomatično postajo «Zond 5», predstavlja nov korak dalje v programu biološkega proučevanja vesoljskega prostora, še posebej radiobiološkega proučevanja. Posebno pomembno je glede tega dejstvo, da je vesoljska ladja letela skozi radioaktivne pasove in skozi magnetno polje Zemlje».

Moskovska «Pravda» v članku pod naslovom «Biološko proučevanje vesolja» nadalje pove, da je bilo na krovu vesoljske postaje «Zond 5» več živih bitij, med katerimi želve, črni hrošči, semena raznih visoko razvitih rastlin, žito, ječmen, alga chlorella, neke bakterije in razne druge rastline. Vsi ti biološki organizmi so bili po vrnitvi na Zemljo in potem ko so jih dvignili iz vesoljske ladje, ki je pristala na Indijskem oceanu, poslani biološkim laboratorijem, kjer so znanstveniki ugotovili, da je ves ta znanstveni material «dobro ohranjen». «Pravda» nadalje piše, da so bile želve po vrnitvi na Zemljo «močno aktivne», da so se «gibale zelo živahno in jedle z velikim tekom». Med poskusom pa so želve izgubile približno 10 odst. svoje telesne teže.

Zdi se, da je prav poslednji podatek najpomembnejši v zvezi s poskusom pošiljanja živih bitij z Zemlje v bližino Lune ali na Luno. To bodo morali po vsej verjetnosti upoštevati tudi ameriški strokovnjaki, ki se pripravljajo za božične dni na poskus, ko nameravajo poslati Bormana, Andersa in Lovella na pot okoli Lune. Če so želve, ki spadajo med najbolj odporna živa bitja, izgubile na poti proti Luni in nazaj 10 odst. na svoji teži, ali bi ne bilo potrebno, da se načrti za človekovo potovanje na Luno nekoliko pregledajo? To je logično vprašanje in zelo verjetno je, da si bodo to vprašanje postavili tudi strokovnjaki vesoljske medicine in se vprašali, ali je izguba na teži posledica organsko-bioloških dejavnikov, ali česa drugega. Morda je možno, da se pri astronavtih ta velika izguba teže omeji zaradi zaščite, ki jo predstavljajo vesoljske tute, ali pa zaradi trajnih vežb in vaj, kar prav gotovo močno vpliva na pripravo človeka, ko se mora spoprijeti z onimi izrednimi napori pri izstrelitvi in nato pri vračanju v zemeljske atmosfero.

Morda pa je tudi res, da so želve v sovjetski sondi izgubile na teži zaradi objektivnih razlogov, kakršni so v višjih sferah kozmosa, iz razlogov, ki spadajo v radiobiološko področje, iz razlogov, ki jih razkriva sedaj poskus s sovjetsko postajo «Zond 5» in ki jih bo po vsej verjetnosti še bolj razkrila sovjetska «Zond 6», ki je sedaj v kozmosu

O raznih aspektih stanja želv in tudi drugih organizmov, ki so bili v sovjetski sondi, moskovska «Pravda» daje kolikor toliko pozitivno sliko. Analiza krvi, kar zadeva število levkocitov in drugih sestavin, ni pokazala nikakršnih bistvenih motenj. Z druge strani pa je podrobna analiza raznih organov in tkiv, ki so jo napravili 21. dan po vrnitvi na Zemljo, pokazala, da so v organizmu želv našli nenavadno velike količine glikogena in železa, posebno v organih, ki proizvajajo kri. Drugi negativen dejavnik, ki prav tako opozarja na previdnost pri pošiljanju človeka na pot proti Luni, je naslednji: «Kompleks dejavnikov poleta — kakor piše «Pravda» — je vplival tudi na strukturo ledvic živali.»

Sicer pa moskovska «Pravda» zaključuje svoje poročilo z ugotovitvijo, da se proučevanje živali in ostalih živih bitij nadaljuje.

Po vsej verjetnosti je tudi sedanji sovjetski poskus z «Zond 6» namenjen temu, da se odgovori na razna še nepojasnjena vprašanja. Seveda se v zvezi s tem domneva, da so tudi v tej vesoljski ladji živali in drugi mikroorganizmi. Nestrokovnjak bo logično sklepal, da so se želve vrnile z Lune v nič kaj zavidljivem stanju. Deset odstotkov nižja telesna teža, jetra v neredu, prav tako prizadete ledvice, vse to ni tako nepomembno. Postavlja se zato vprašanje, ali bi ne bilo pametno, če bi človek vendarle še enkrat premislil, preden bi se odpravil na to tako tvegano pot.

HOUSTON, 15. — Kakor smo že zadnjič poudarili, se Američanom hudo mudi. Radi bi čimprej prišli na Luno, tudi na račun izrednega tveganja. Pred dnevi so svečano razglasili, da bodo trije ameriški kozmonavti obleteli Luno v božičnih dneh, torej že čez dober mesec. Včeraj pa so sporočili, da se bo vesoljska ladja «Apolon 10» že v drugem četrtletju prihodnjega leta približala Luni na samih 15 km, morda pa bo s te razdalje nekdo celo napravil kratek sprehod, ali skok na Luno. Pri tem ni bilo rečeno, da bi na Luno stopil človek, kot bi se dalo iz gornjega sklepati, pač pa je mišljeno, da bi se od «matične ladje» Apolon 10 ločil tisti del, ki je namenjen dvema kozmonavtoma, ki bi «skočila» pogledat na Luno in se vrnila spet k ladji in na Zemljo.

V zvezi s temi pospešenimi ameriškimi pripravami, da bi prišli na Luno pred Sovjeti, je bilo sporočeno tudi to, kdo bo sestavljal posadko ladje «Apolon 10». Za ta poskus se pripravljajo 38-letni letalski polkovnik Thomas Stafford, ki je že letel s kabino «Gemini 6». Stafford bo kapitan ladje. Z njim bosta še pomorski kapitan Eugene Cerman, ki je star 34 let in ki je bil že v vesolju z ladjo «Gemini 9», in prav tako pomorski kapitan John Young, ki je bil že dvakrat v vesolju in sicer prvič z «Gemini 3» in drugic z «Gemini 10».

Če naj Young in Cerman napravita tudi kratek «sprehod» s priključno kabino, bo odločal poveljnik Stafford, ki bo ostal v matični ladji, kjer ju bo počakal.

Priključno ladjo, ki ji pravijo tudi modul, pa bodo kolavdirali v marcu prihodnjega leta in sicer člani posadke «Apolon 9», ki jo bodo sestavljali James McDivitt, David Scott in Russel Schweichard.

Kakor vidimo se Američanom hudo mudi, tako da imajo sedaj na programu kar vse tri velikanske, rekli bi zaključne poskuse, prvega proti koncu decembra letos, drugega proti koncu marca, tretjega pa pred koncem junija prihodnjega leta.

Če nekatere probleme, ki izhajajo iz poskusa «Zond 5», povežemo z naglico, ki jo kažejo v tem Američani, se logično postavlja vprašanje, ali ne gre morda za preveliko vnemo, rekli bi celo za preračunano naglico? Sicer je res, kar je pred nedavnim rekel von Braun, da se namreč danes nihče niti ne spomni človeka, ki je za Krištofom Kolumbom drugi preplul Atlantik, ker je le Krištof Kolumb odkril Ameriko. Poleg tega je tudi res, da gre v tem primeru za velikansko tekmo med dvema velesilama, za tekmo za prestiž, ki bi imel posledice v vsem nadaljnjem dogajanju na svetu. Toda nastaja ob vsem tem logično vprašanje, ali ne gre pri tem za preveliko tveganje? Kako bi se namreč počutilo človeštvo, če bi iz vesolja prihajali na Zemljo radijski valovi ali glasovi ljudi, ki bi izgubljeni tavali po kozmosu in bi se na njih «SOS» ne mogel odzvati nihče?

V obnovljeni knjigarni

Če objavljamo ilustracijo iz knjige «Zgubljena na goljavah», s tem ne nameravamo priporočiti naši mladini samo te knjige, sedaj, ko je Tržaška knjigarna obnovljena, povečana, še bolj prijetna in s svojimi lepimi policami vabi vse, ne samo starejše, temveč tudi mladino, otroke, da si izberejo knjigo, ki jim je všeč, ki so si jo mogoče že dlje časa želeli. Če bomo že mladini vcepili veselje do slovenske knjige, potem bomo tudi na naš obstoj lahko gledali bolj mirno. Dijaki — tudi z nižjih srednjih šol — prihajajte v knjigarno. Pa tudi šolarji z osnovnih šol, recite staršem, naj vas od časa do časa pripeljajo v knjigarno na Ul. sv. Frančiška 20.

(Knjiga, iz katere smo vzeli gornjo sliko, pripoveduje zgodbo dveh dečkov, belca in Indijanca, ki sta se zgubila v divjini in sta morala sama na visokem kanadskem severu preživeti zimo. Najbolj primerna je za starostno stopnjo od 12. do 14. leta. Izdala jo je Mladinska knjiga kot 130—131. zvezek knjižnice Sinjega galeba.)

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Imejte zaupanje vase, ker vam bo to danes zelo potrebno. Kar se ljubezni tiče vse po starem.

BIK (od 21.4. do 21.5.) Z dobro voljo pa tudi s tujo pomočjo boste težave prebrodili. V ljubezni se ne prenaglite.

DVOJČKA (od 22.5. do 22.6.) Na delu nekaj novega in zanimivega, kar vas bo spodbudilo za nadaljnje napore. Ne sprejemajte nasvetov kar tako.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Sodelovanje z ljudmi, ki se na posel spoznajo, je lahko. Potrebujete nekoliko vesele družbe.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Dobili boste neko prijetno sporočilo, ki vas bo spravilo iz težav Zadovoljstvo v družini.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Vrnili se boste v svoje normalno okolje in se v njem prijetno počutili. To bo vplivalo tudi na razpoloženje doma.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne zapirajte oči pred stvarmi, ki ne gredo, kot bi bilo treba. Ljubosumni boste.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Če hočete imeti na delu ali v poslih mir, očistite svoje okolje. Utrujeni boste.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Zvezde vam dobro kažejo, pri vas pa je nekaj malodušja, ki se bo maščevalo. Pismo ali kaj podobnega.

KOZOROG (od 21.12 do 20.1.) Če se ne boste pomujali, boste občepeli. Sedaj ni čas za to. Zvečer ostanite raje doma.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Niti pričakovali niste, da bo šlo vse tako gladko. Drugič več pozornosti. Obujanje starih spominov.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) S prevelikimi zahtevami ne boste nikoli prišli do zaželenega smotra. Pomirite se v domačem okolju.

RADIO TV SLEDI IZBOR

SOBOTA, 16. NOVEMBRA 1968

RADIO TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Slov. narodne - 11.50 Elektronske orgle - 12.10 Iz starih časov - 13.30 Glasba po željah - 14.45 Z glasbo po svetu - 16.10 Straussovi valčki - 16.45 Pravljični svet - 17.05 Nekaj ritma - 17.30 Od šolskega nastopa do koncerta - 18.00 Moj prosti čas - 18.15 Književnost in prireditve - 18.30 Slov. oktet - 19.00 Ansambel «Kolo» - 19.10 Družinski obzornik - 20.00 Šport - 20.50 J. Tavčar, Iz ljubezni (kriminalka) - 21.35 Plesna glasba.

TRST

12.05 Kvartet «Stella alpina» - 12.25 Tretja stran - 14.00 Poje A. Cecovini - 14.45 Domači avtorji.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RL - 10.15 Plošče - 10.45 Juke box - 11.30 Današnji pevci - 11.45 Glasba in pesmi - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.10 Ritmi in melodije - 15.30 Popevke - 16.30 Fumorama - 17.00 Izbrali ste - 17.40 Pevci - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Poje D. Warwick - 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 9.06 Ital. plošče - 10.35 Ura glasbe - 11.30 Glasbena antologija - 12.05 Kontrapunkt - 13.15 Radijske kronike - 14.30 in 15.10 Nove pesmi - 16.00 Spored za najmlajše - 16.30 Poljudna znanost - 17.15 Simf. orkestri - 18.03 Veliki variete - 20.15 Fantastično potovanje v prihodnje tisočletje - 21.00 Glasbeno-govorni spored - 22.20 Ital. skladatelji.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Kolesa in motorji - 10.40 Glasbeni variete - 11.40 Pesmi desetletja - 13.35 Zlate plošče - 14.05 Juke box - 15.00 Plošče - 16.00 Rapsodija - 16.35 Ital. zbori - 17.40 Plošče za najmlajše - 19.00 Od motiva do motiva - 20.01 Roman - 22.40 Jazz.

III. PROGRAM

10.00 Na sporedu Caldara in Bach - 11.00 Antologija interpretov - 12.55 Skladbe O. Respighija - 13.40 Violinist P. Ayo in pianistka P. Pittini - 14.15 Gluck: «Orfej in Evridika» - 17.20 Nemščina - 18.30 Lahka glasba - 18.45 Kino in gledališče - 19.15 Koncert - 20.40 Simf. koncert - 22.30 Enodejanka

FILODIFUZIJA

8.00 Da Vittoria: Trije moteti; Schubert, Maša za solo, zbor in orkester - 8.30 Lisztova sonata - 10.10 Stravinski - 10.20 Pergolesijeve skladbe - 11.00 Antologija interpretov - 13.05 Šostakovič, Kvartet štev. 8.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila - 6.50 Danes za vas - 7.25 Telesna vzgoja - 7.45 Inform. oddaja - 8.08 Glasbena matineja - 8.55 Radijska šola - 9.25 Čez travnike zelene - 9.50 «Naš avtostop» - 10.15 Pri vas doma - 12.10 Hačaturjan: «Gayane» - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Slovenske narodne - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Glasbena pravljica - 14.25 V vedrem ritmu - 15.40 St. Hemlin: V temnem svetu - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Gremo v kino - 17.35 Zbor «Stane Žagar» - 18.00 Aktualnosti - 18.15 Pravkar prispelo - 18.50 S knjižnega trga - 19.00 Lahko noc, otroci! - 19.15 Ansambel J. Kampiča - 20.00 «Novi ansambli — nove melodije» - 21.30 Radio Koper - 22.15 Oddaja za izseljence - 23.05 S pesmijo v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Poljudna znanost - 13.00 Komični filmi - 13.30 Dnevnik - 17.00 Giocagiò - 17.30 Dnevnik in izžrebanje loterije - 17.45 Program za mladino - 18.45 Almanah 68 - 19.10 Teden dni v parlamentu - 19.35 Nabožna oddaja - 19.50 Šport in kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Canzonissima - 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik - 21.15 Srečanje 1968 - 22.15 Svevo-Kezich: La coscienza di Zeno.

JUG. TELEVIZIJA

15.55, 18.15, 20.00 in 23.00 Poročila - 9.35 TV v šoli - 16.00 in 17.00 Prenos sportnega dogodka 16.45 Rezerviran čas - 18.18 Trnjulčica — mlad. igra - 19.20 Nogomet v preteklosti - 19.45 Cikcak - 20.35 Maksim naših dni - 21.35 Zabavno-glasbena oddaja - 21.50 Sedem milj slabe ceste — film - 22.40 TV kažipot.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 6,5, najnižja 3.5, ob 19, uri 4 stop., vlaga 60%, zračni tlak 1011,9 raste, veter 25 km severovzodni, sunki burje 48 km/h, nebo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 15 stopinj, dež in sneg.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 16. novembra ALBERT
Sonce vzide ob 7.06 in zatone ob 16.34 — Dolžina dneva 9.28 — Luna vzide ob 2.00 in zatone ob 14.30
Jutri, NEDELJA, 17. novembra LJUBA

SEJA DEŽELNEGA SVETA

V razpravi o proračunu in obračunu ostra kritika politike deželnega odbora

Svetovalec Rizzi (PSIUP) je zahteval odločen poseg dežele pri vladi z zahtevo, da se priznajo Slovencem njihove pravice - Nastop Lavrihe (KPI) o vprašanjih slovenske manjšine

Na včerajšnji seji deželnega sveta se je nadaljevala razprava o proračunu za leto 1969 in obračunu za leto 1967. V njej so spregovorili po vrsti Gefter Wondrich (MSI), Rizzi (PSIUP), Bertoli (PLI), Lovriha (KPI) in De Biasio (KD).

Gefter Wondrich je predvsem kritiziral odbor zaradi velikih pasivnih ostankov, ki presegajo sto milijard lir. Dejal je, da niso z deželno ureditvijo naglo reševali raznih vprašanj, za kar so krivi nova deželna birokracija, zavlačevanje računskega dvora, vračanje deželnih zakonov in razsodbe ustavnega sodišča. Zato se ne more govoriti o resnični deželni avtonomiji. Zatem je omenil znižanje zaposlitve po vsej deželi in kritiziral naraščanje postavke za zakon štev. 23, saj daje odboru na razpolago kar 3156 milijonov lir, da jih porabi, kakor se mu bolje zdi.

Svetovalec PSIUP Rizzi je najprej kritiziral izroditev levosredinske politike, ki je zelo razočarala vse tiste, ki so v začetku mislili, da bo moč izvesti z njo temeljite reforme. Kritiziral je proračunsko politiko deželnega odbora in pomanjkanje avtonomističnega čuta, kar povzroča centralistično politiko dežele v odnosu do krajevnih ustanov ter popolno popuščanje nasproti osrednjim oblastem. Kritiziral je tudi politiko spodbud zasebnim podjetjem. Prav tako je kritiziral politiko, ki je privedla do velikih ostankov v deželnih blagajnah, čeprav bi morali spričo velikih potreb denar, ki je na razpolago, čimprej uporabiti.

Odločno je kritiziral tudi politiko odbora do vprašanj slovenske manjšine. Deželni odbor in večina sta se sklicevala pri tem na to, da je za ta vprašanja pristojna država. Dejal je, da ni zato bilo storjenega prav nič za rešitev vprašanj Slovencev v prvi zakonodajni dobi deželnega sveta. Slovenska manjšina se sploh ne omenja, če izvzamemo programsko izjavo predsednika Berzantija. Deželni odbor in večina nadaljujeta s takšnim ravnanjem in stališčem nasproti slovenski manjšini, ki sta zanjo poniževalna. Manjšina vidi, kako ji odrekajo njene demokratične pravice in kako se hoče ponekod zanikati celo njen obstoj, zlasti v videmski pokrajini. Za Krščansko demokracijo je postala že prava praksa razlikovanje med besedami in dejanji. Zato ni bilo še prav nič storjenega, da bi se dejansko uresničil člen 3 deželnega statuta, ki govori o pravicah manjšine. Deželna uprava ni še nič storila, da bi na kulturni in gospodarski ravni rešila manjšinska vprašanja. Deželna uprava daje premalo sredstev za slovenske ustanove, društva itd. in ni nič poskrbela, da bi se priznala dvojezičnost. To vidimo tudi v občinah s pretežno slovenskim prebivalstvom na Goriškem. Pri tem je svetovalec omenil tudi pomoč, ki jo dobijo razni časopisi na podlagi zakona štev. 23 ter dejal, da ne dobiva naš list nobene podpore. Na koncu je omenil še nekatere dogodke, ki kažejo, da se ne priznavajo pravice našega ljudstva, kar se tiče raznih napisov. Rekel je še, da je nedopustno, da se italijanska demokratična republika, kar se Slovencev tiče, delno še vedno ravna po raznarodovalni fašistični zakonodaji. Končno je zahteval še odločnejši poseg dežele pri vladi z zahtevo, da reši vprašanja Slovencev.

Svetovalec Bertoli (PLI) je v začetku svojega govora pohvalil odbornika za finance Tripanija, češ da je pripravil zelo jasen proračun. Priznal je tudi poročevalcu za obračun Metusu, da je opomnil na nekatera zelo važna nerešena vprašanja. Poročevalcu o proračunu Ginaldiju pa je očital nejasnost pojmov. Dejal je, da je res, kar trdi odbornik za finance, to je da nadaljuje deželni odbor v drugi zakonodajni dobi gospodarsko politiko prve zakonodajne dobe, saj se sedaj tudi sprejemajo novi zakonski osnutki, ki le popravljajo zakone prvega deželnega sveta. Večini je tudi očital, da sploh ne izvaja nobenega gospodarskega načrtovanja, saj je že porabila vsa sredstva za razne razdrobljene posege.

Zato se odbor zanaša samo še na uresničenje člena 50 deželnega statuta, po katerem naj bi dala država velike deželne prispevke, ki naj bi služili za načrtne posege. Če ne bo torej država dala kakih 400 do 500 milijard lir, bo ostalo vse pri starem.

Četrti je spregovoril komunist Lovriha. Najprej je kritiziral gospodarsko politiko deželnega odbora, ki ni nič pripomogla k izboljšanju gospodarskega in socialnega položaja delavcev; nasprotno, ta položaj se je le poslabšal. Med drugim je pri tem navedel podatek, po katerem se je število delovnih mest v Trstu znižalo za 10.000. Zatem je omenil protest kmetovalcev, ki se morajo izseljevati. Nato je govoril o položaju občin, ki so vedno bolj zadolžene in ki ne morejo niti več najemati posojil. Odbor se pa za to ne zmeni in nadaljuje s svojo zgrešeno politiko. Dejal je tudi, da noče odbor predati občinam in pokrajinam določenih nalog, kot predpisuje posebni deželni statut, češ da občine niso za to dovolj sposobne. Zaradi tega so občinski možje in občani razočarani. Zatem je Lovriha kritiziral ravnanje socialistov v prvi komisiji, ko se je razpravljalo o proračunu. Nato je govoril o vprašanjih slovenske manjšine, o čemer obširno poročamo na drugem mestu.

Zadnji je spregovoril v razpravi demokristjan De Biasio. Izrekel je željo, da bi politične izbire ustrezale stvarnim potrebam dežele. Rekel je, da so razne postavke v proračunu v skladu z demokratičnim načrtovanjem. Zatem je poudaril, da je treba uresničiti štiri smotre: gospodarski razvoj, proizvodne naložbe, infrastrukture in socialno pomoč. Omenil je nekatere težkoče pri kmetijstvu, zlasti v zvezi z uresničevanjem politike EGS. Rekel je, da je treba zahtevati od organov EGS, da se bo izvajala za našo deželo «obmejna politika» spričo njenega posebnega zemljepisnega položaja. Analiziral je razne deželne zakone za kmetijstvo in rekel, da bi služili njegovemu pospeševanju. Končno se je dotaknil še nekaterih kmetijskih vprašanj.

V PRVI KOMISIJI DEŽELNEGA SVETA

Odobrili so predlog zakona za pravno zaščito manjšin

Predložil ga je svetovalec LSS dr. Štoka - Proti so glasovali samo liberalci in misovci

Včeraj popoldne je prva deželna komisija odobrila predlog državnega zakona o pravni zaščiti manjšin, ki ga je takoj v začetku druge zakonodajne dobe deželnega sveta predložil svetovalec LSS dr. Drago Štoka. Pravzaprav je šlo za ponovno predložitev, ker je že prejšnji deželni svet odobril enak predlog svetovalca iste skupine odv. Škerka. Ta predlog pa je zapadel, ko se je končala zakonodajna doba parlamenta. Ravno zato ga je svetovalec ponovno predložil. Za predlog so včeraj glasovali predstavniki vseh skupin razen liberalcev in misovcev, zanj pa sta se še izrecno potegnila komunist Bacicchi in socialist Dal Mas.

Dr. Štoka je obrazložil predlog in med drugim dejal, da je bil že v prvi zakonodajni dobi s sprejetjem predloga odv. Škerka storjen velik korak naprej na poti k urejevanju odnosov med italijansko večino in slovensko manjšino, saj so se s tem oddaljili od protidemokratične, nacionalistične in protislovenske miselnosti, dediščine fašističnega zatiranja. Zlasti slovenska in italijanska mladina je sprejela z zadovoljstvom odobritev predloga, le skrajna desnica mu je nasprotovala, toda to je bil le glas vpijočega v puščavi.

Dr. Štoka je dejal, da je treba ponovno glasovati za predlog, da se za vedno odstranita narodna nestrpnost in sovraštvo. Zaradi tega sovraštva je bilo na tisoče Slovencev ponižanih, deportiranih, ubitih pred drugo svetovno vojno in med njo. Življenje so žrtvovali za bolj pravično in človeško prihodnost ter za mir med narodi. Odobritev predloga je v interesu vsega prebivalstva v deželi, ki je sito šovinističnih teženj. Časi se spreminjajo, nova pokolenja rastejo brez šovinističnih in plemenskih predsodkov in se zavedajo potrebe po medsebojnem spoštovanju in mirnem sožitju prebivalcev obeh narodnosti.

Svetovalec je še dejal, da je prepričan, da bo deželni svet ponovno odobril ta predlog ter da bo storil še nadaljnje korake za zaščito značilnosti in pravic in interesov slovenske narodne manjšine na podlagi člena 3 deželnega statuta. Narodnostno nestrpna dejavnost še obstaja in pravna ureditev je ne sme več dopuščati. Podpihovalce in izvršitelje dejanj narodnostne nestrpnosti je treba kaznovati po zakonu. Le tako se bo slovenski manjšini omogočil miren razvoj in bo zaščitena pred sovražnimi manifestacijami in žalitvami «poklicnih» huškačev.

V razpravi je med drugim predsednik Berzanti dejal, da je za zakonski predlog, ne bi pa hotel, da «bi ga izrabljali». Štoka in Bacicchi sta dejala, da se ne moreta strinjati s takšnimi ugovori. Svetovalec Del Gobbo (KD) pa je skušal tudi v zvezi z besedami komunista Baracettija, o beneških Slovencih, izrečenih v razpravi o proračunu, dokazovati, da beneški Slovenci pravzaprav ničesar ne zahtevajo. Tudi njega sta Bacicchi in Štoka zavrnila in poudarila, da se morajo na podlagi člena 3 deželnega statuta priznati pravice vsem Slovencem, tudi tistim, ki žive v Beneški Sloveniji.

Izplačevanje podpor brezposelnim za november

Dne 18. t. m. se bo začelo izplačevanje običajne podpore brezposelnim delavcem za polovico novembra. Podporo bodo delili vsak dan od 9. do 13. ure na novem sedežu Urada za delo v Ul. F. Severo štev. 46 in sicer po naslednjem vrstnem redu: v ponedeljek, 18. novembra brezposelnim pomorščakom; v sredo, 20. nov. brezposelnim delavcem, katerih priimek se pričenja na A do C, v četrtek, 21. nov. od D do L, v petek, 22. novembra od M do R ter v ponedeljek, 25. novembra od S do Z.

Sestanek pokrajinske komisije za javna dela

Na včerajšnjem sestanku v palači na Trgu Vittorio Veneto je pokrajinska svetovalska komisija za javna dela dala ugodno mnenje o dveh predlogih odbora glede pokrajinskih cest, ki se nanašata na ureditev vodoravnih prometnih znakov v vrednosti 4.800.000 lir in na postavitev kovinskih obcestnih ograd na nekaterih nevarnih ovinkih za predvideni izdatek nad 6 milijonov lir.

Sestanek je nudil predsedniku komisije in odborniku za javna dela Visintiniju tudi priložnost za obširno razpravo o pokrajinskih delih, ki so v teku ali ki se še bodo začela. Podana je bila okvirna slika teh del, za katera bodo v letu 1969 porabili na sedmih gradbiščih skupno 682 milijonov lir, za 12 cestnih del pa skupno 361 milijonov lir. Poročilu odbornika Visintinija je sledila izčrpna razprava, v katero so posegli številni svetovalci.

Opravičilo slušateljem tečaja za pravorečje

Uprava Slovenskega gledališča se opravičuje slušateljem tečaja za pravorečje v okviru gledališke šole, ki ga vodi prof. Mirko Mahnič, ker je sinočnje predavanje zaradi nepredvidenih ovir odpadlo. Predavatelj je namreč dopotoval v Trst šele pozno zvečer, ker je imel ljubljanski avtobus veliko zamudo zaradi težko prevozne ceste. Zaradi snega in poledice je avtobus namreč porabil za pot od Ljubljane do Trsta pet ur.

Naslednje predavanje bo v ponedeljek, 18. t.m. ob 20. uri.

NA SEDEŽU SGZ

Sestanek odborov za gostinstvo in obrt

Na sedežu Slovenskega gospodarskega združenja je bil sinoči sestanek odborov za gostinstvo in obrt, na katerem so razpravljali o nekaterih perečih vprašanjih obeh kategorij. Obširnejše poročilo o sestanku bomo objavili v jutrišnji številki.

Proslavi oktobrske revolucije

Danes ob 20.30 bo v kulturnem krožku v Ricmanjih proslava 51-letnice oktobrske revolucije, ki jo prireja dolinska sekcija KPI. Govorila bosta poslanec Albin Škerk in Livio Saranz, sodelovali pa bodo «Podlonjerski popevkarji» in pevski zbor prosvetnega društva «Slavec».

Jutri, v nedeljo ob 16. uri, pa bo podobna proslava v Ljudskem domu v Križu, kjer bosta govorila deželni tajnik KPI Silvano Bacicchi in deželni svetovalec Dušan Lovriha. S partizanskimi pesmimi bo sodeloval domači zbor prosvetnega društva «Vesna».

PRI OBČUTNEM PADCU TEMPERATURE

Sneg nad mestom in okolico napovedovalec zgodnje zime?

Nevarnost poledice v nočnih urah - Ceste v zaledju za sedaj še prevozne, vendar je potrebna previdnost

Prvi naval zime je nenadoma zajel včeraj celotno našo pokrajino in zaledna področja. Temperatura je, kot so vremenoslovci sicer predvidevali, nenadoma padla ter ob dotoku vlažnih zračnih gmot povzročila padavine, ki so se v višjih predelih pojavile v obliki snega, v nižjih pa v obliki dežja, pomešanega s snegom. V samem Trstu je bilo opaziti v večernih urah padanje snežink, ki jih je veter prinašal iz bližnjega kraškega področja. Temperatura je bila povsod zelo nizka. Pri Sv. Jakobu so opazili poledico na krajih, ki so bili na vetru. Burja je povsod pihala z večjo ali manjšo silo s sunki do 60 km na uro. To pa ne samo v mestu, temveč tudi po bližnjem zaledju in v Vipavski dolini.

Snežilo je bolj ali manj povsod po bližnjem zaledju, toda zaradi razmeroma visoke temperature se sneg vsaj na asfaltnem cestišču ni obdržal, pač pa je delno pobelil travnike. Vendar zahteva vožnja v neposrédni tržaški okolici previdnost.

Pozanimali smo se za stanje cest na raznih relacijah v bližnji in oddaljenejši okolici Trsta. Do težav v prometu je prišlo le v bližini Črnega Kala. Na relaciji Kozina - Reka je padlo do 4 cm snega in obstaja nevarnost poledice. V poznejših urah je na področju Črnega Kala deževalo. Na relaciji Sežana - Divača je nekoliko snežilo. Na cesti Sežana - Postojna so namerili 2 cm snega. Obstaja nevarnost poledice.

Na vseh cestah po Krasu morajo vozniki voziti previdno, ker je povsod nevarnost poledice, posebno zaradi burje.

Promet med Postojno in Vrhniko ni prekinjen. Sinoči smo dobili z Vrhnike podatke, ki so glede prevoznosti glavne ceste zadovoljivi. Pri Vrhniki je sneg komaj pobelil cestišče. Na nobenem cestnem odseku na tem področju niso varnostni organi ugotovili kako prometno nesrečo. Kljub temu pa je včerajšnji ljubljanski avtobus rabil do Trsta kar pet ur.

Propagandna tiskovna konferenca za Koroško

V novinarskem krožku smo se včeraj z besedo in sliko za kratek čas preselili na Koroško. Avstrijski generalni konzul g. Fries je po pozdravu predstavnikom potovalnih agencij in časnikarjem predstavil predsednika deželne ustanove za turizem na Koroškem ter deželnega odbornika Gerta Vallona, ravnatelja avstrijske turistične ustanove v Milanu Michaela Obereggerja ter podravnatelja koroškega deželnega urada za turizem dr. Kurta Rauchenwalda, ki je v kratkem govoru konkretno navedel vabljivosti in mikavosti koroške dežele tako v poletnem kot zimskem času. Mogoče je za zimski čas posebej vredno poudarka, da so v vseh večjih zimskošportnih centrih tudi pokriti bazeni. Zavrteli so tudi zelo lep dokumentarni film, ki je v živih barvah pokazal tako lepoto dežele kot možnost najraznovrstnejšega športnega izživljanja tako pozimi kot poleti, pa tudi plesnega in podobnega izživljanja. Skratka — le «nekoliko» denarja, pa je zabave in vsakovrstnega užitka dovolj.

(Med številnimi prospekti, ki smo jih dobili, je še posebej pritegnil naše pozornost tisti s tremi zastavami — avstrijsko, italijansko in jugoslovansko — na prvi in zadnji strani ter z napisom: Drei Länder ein Wintersportzentrum — Tre paesi un centro di sport invernali — Tri dežele eno zimsko športno središče. Zraven pa še na prvi strani Austria — Italia — Jugoslavija, na zadnji pa Kärnten — Slovenija — Friuli.

Čestitke novemu doktorju

Naš delovni tovariš Tom Marc je včeraj na tržaški univerzi diplomiral iz pravnih ved. Uspešno je zagovarjal tezo o pooblastilih sodnega upravitelja v delniških družbah.

Novemu doktorju prava čestitajo člani uredništva in uprave Primorskega dnevnika.

Čestitajo tudi:

Svojemu odborniku Slovensko planinsko društvo — Trst.

Akademski klub Jadran, znanci in prijatelji.

DANES NASTOP DOLINČANOV NA LJUBLJANSKI TELEVIZIJI

Danes zvečer ob 20.30 nastopita **Trio Bordon** in **Duet Dario in Darko** iz Doline na ljubljanski televiziji v oddaji **«Nove melodije»**.

Danes se v Barkovljah poročita gospodična
GRAZIELLA ŠTOKA
in gospod
DEVAN BIBER
Svojemu bivšemu predsedniku in svoji dolgoletni pevki želi mnogo sreče pevski zbor Jakobus Gallus.

Danes ob 11.30 se poročita v Barkovljah v cerkvi sv. Jerneja
GRAZIELLA ŠTOKA
in
DEVAN BIBER
Čestitkam sorodnikov, prijateljev in znancev se pridružuje Primorski dnevnik.

Izleti

SPDT priredi za zaključek planinske sezone 24. novembra izlet na Javornik in društveno večerjo v Črnem vrhu. V primeru slabega vremena bo ogled znamenitosti Idrije.

Prijave za izlet ali za samo večerjo v Ul. Geppa 9.

Mali oglasi

18-KARATNO ZLATO GARANTIRANO I. KVALITETE. 800 LIR GRAM. HOLLESCH, TRG S. GIOVANNI 1.

Z NAMENOM, DA PONOVNO OBUDI STARO TRADICIJO, SPDI PRIREDI

PLANINSKI PLES

KI BO DANES, 16. NOVEMBRA OB 21. URI V MALI DVORANI KULTURNEGA DOMA

IGRAJO THE LORDS

Zaželene so narodne noše!

Vstop samo z vabilom. Vabila in rezerviranje v Trž. knjigarni.

GOSTOVANJE GORIŠKEGA GLEDALIŠČA — NOVA GORICA

Carlo Goldoni

TAST PO SILI

(Un curioso accidente)

Veseloigra v narečju — v 2 dejanjih (5 slik)

Prevod in priredba v narečje J. B.

Režija: JOŽE BABIČ
Scena: VLADIMIR RIJAVEC
Kostumi: ANJA DOLENČEVA

V nedeljo, 17. novembra, ob 20.30 v župnijski dvorani v BAZOVICI,
v torek, 19. novembra, ob 20.30 v kino dvorani v ŠKEDNJU,
v sredo, 20. novembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na OPČINAH,
v četrtek, 21. novembra ob 20.30 v dvorani A. Sirk v SV. KRIŽU,
v petek, 22. novembra, ob 20.30 v dvorani I. Gruden v NABREŽINI,
v nedeljo, 24. novembra, ob 16 v Kulturnem domu v Trstu

Za predstavo v Kulturnem domu abonenti SG 50% popusta. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstav.

Slovenski klub priredi v torek, 19. novembra ob 20.30 posebni večer ob 10-letnici slovenske televizije z naslovom

SLOVENSKA TELEVIZIJA V GOSTEH

Skupina vodilnih sodelavcev TV Ljubljana bo ob tej priložnosti predstavila razvoj slovenske televizije v sliki in besedi. Predstavili nam bodo nekatere najboljše dosežke ob 10-letnici delovanja s pestrim izborom najboljših del s posameznih vej televizijskega izražanja.

Občinstvo bo lahko sodelovalo z vprašanji o tehniških in programskih problemih slovenske televizije.

Vljudno vabljeni!

PROSVETNO DRUŠTVO «SLAVKO ŠKAMPERLE»

PRIREDI DANES, 16. NOVEMBRA OB 20.30 V DVORANI NA STADIONU «PRVI MAJ»

PROSLAVO 25-LETNICE VSTAJE PRIMORSKEGA LJUDSTVA

S SODELOVANJEM MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA «VESNA» IZ KRIŽA, RECITATORJEV IN GOVORNIKOV

VLJUDNO VABLJENI!

Jugoslovanski celovečerni film

«KOZARA»

ki na edinstven način prikazuje izrez iz NOB, bodo predvajali:

danes, 16. 11. ob 20.30 PD Primorec v Trebčah.
v nedeljo, 17. 11. ob 17. uri v dvorani prosvetnega društva Prosek-Kontovel na Proseku;
v ponedeljek, 18. 11. ob 20.30 PD SLOVAN v dvorani pri Milkoviču v Gropadi;
v torek, 19. 11. ob 20.30 v dvorani pri Križmanu v Repnu;
v sredo, 20. 11. ob 20.30 PD Vodnik v srenjski hiši v Mačkovljah.

Slovensko gledališče v Trstu

A. P. Čehov

TRI SESTRE

drama v štirih dejanjih

Danes, 16. novembra, ob 20.30 v NOVI GORICI

PROSVETNO DRUŠTVO PROSEK - KONTOVEL

V nedeljo, 17. t. m. ob 17. uri bomo predvajali v društveni dvorani na Proseku jugoslovanski film

«KOZARA»

Vljudno vabljeni!

SPD IGO GRUDEN iz Nabrežine priredi v torek, 19. t. m. ob 20.30

VEČER FILMOV

Aljoše Žerjala.

Vljudno vabljeni!

SPD IGO BRUDEN iz Nabrežine priredi v nedeljo, 17 t. m., ob 17. uri gostovanje dramske skupine P. d. TABOR z Opčin z dvodejanko

PEPČE SE ŽENI

Vabljeni!

Gledališča

Verdi

Na sporedu letošnje operne sezone v gledališču Verdi je druga na vrsti Puccinijeva opera «Lastovka», ki je za Trst novost, saj je niso tu še nikoli peli. Predstava bo danes, 16. novembra ob 20.30 za abonma A za vse rede. Opero so prvič uprizorili leta 1917 v Montecarlu.

Orkester bo vodil Oliviero de Fabritiis, režiser pa je Carlo Piccinato. V glavni vlogi bo nastopila gospa Virginia Zeani, v drugih vlogah pa bodo peli Cecilia Fusco, Aldo Bottion, Piero De Palma in Gianluigi Colmagro in drugi.

Prodaja vstopnic se nadaljuje pri gledališki blagajni (tel. 23-988).

Teatro Stabile

Nadaljujejo se ponovitve Svevove drame «Marijine dogodivščine». Danes bo predstava ob 20.30, Dne 27. t.m. pa bodo igrali «Marijine dogodivščine» v Gorici.

Jutri, v nedeljo dve predstavi: ob 16.30 in ob 20.30. Vstopnice so v prodaji v galeriji Protti (tel. 36-372).

Kino

Nazionale 14.30 «Mayerling». O. Sharif, C. Deneuve, J. Mason, A. Gardner. Technicolor.
Grattacielo 16.00 «Helga in Michael». R. Gassmann, F. Franchy. V barvah. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Eden 16.00 «Lucrezia». O. Beroga, J. Garko in L. Castel. Technicolor. — Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 15.30 «Il medico della mutua» Alberto Sordi.
Excelsior 15.30 «Gli uccelli vanno a morire in Perù». J. Seberg, M. Ronet, P. Brasseur. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz 15.30 «L'età del malessere». H. Politoff, J. Sorel, G. Ferzetti in E. Rossi Drago. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Alabarda 16.30 «Silvia e l'Amore». Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.00 «Italian secret service». Nino Manfredi, Giorgia Moll in Gastone Moschin. Technicolor.
Filodrammatico 16.30 «La lunga fuga». K. Ross, R. Montalban. Colorscope.
Aurora 16.30 «Meglio vedova». Virna Lisi. Technicolor.
Cristallo 16.00 «La volpe». S. Denis, K. Dullea. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Capitol 16.00 «Indovina chi viene a cena». S. Tracy, S. Poitier in K. Hepburn. Technicolor.
Impero 16.30 «Si salvi chi può». Louis De Funes. Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «I commedianti». Richard Burton, Elisabeth Taylor. Metrocolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Garibaldi 16.30 «King-Kong, il gigante della foresta». Technicolor.
Astra 16.30 «Banditi a Milano». Technicolor.
Ideale 16.00 «Vado, l'ammazzo e torno». Kinemaskop - Technicolor.
Abbazia 16.00 «L'ora del mondo». Al Bano, Romina Power, Franco Franchi e Ciccio Ingrassia. Technicolor.

SOLA GLASBENE MATICE TRST

V sredo, 20. novembra ob 21. uri v Kulturnem domu

violinski recital

Žarka Hrvatiča

gojenca visoke šole Glasbene matice.

Pri klavirju prof. Neva Merlak - Corrado

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 15. novembra 1968 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo je 12 oseb.

UMRLI SO: 80-letna Luigia Facchin-Negri vd. Novaioli, 63-letna Maria Drakovich por. Luches, 76-letna Maria Ghiraldo vd. Brandolin, 79-letni Giuseppe Brigida, 59-letni Antonio Negoveti, 91-letna Giovanna Principalli vd. Beraus, 78-letni Giuseppe Coloni, 66-letni Mariano Branchini, 78-letna Vincenza Kavčič por. Costanzo, 76-letni Giovanni Sandri, 57-letni Renato Borri, 59-letni Egidio Vanelli.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Al Lloyd, Ul. Orologio 6, Ul. Diaz 2, Alla Salute, Ul. Giulia 1, Picciola, Ul. Oriani 2, Vernari, Trg Valmaura 11.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1, Croce Verde, Ul. Settefontane 39, Ravasini, Trg Libertà 6, Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. moža in sina Edvarda daruje Angela Košuta 2000 lir za Dijaško matico. V počastitev spomina pok. Ane Pertot daruje Olga Pangerc 2000 lir za Glasbeno matico.

SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Z večino glasov potrjen triletni načrt za gradnjo šolskih poslopij

Tudi občinska uprava nasprotuje preureditvi VIII. oddelka za pljučne bolezni v bolnišnici pri Magdaleni v univerzitetno poliklinико - Županov odgovor o posredovanju za grške rodoljube

Na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta je bil z večino glasov potrjen triletni načrt za gradnjo šol (1968-1971). Stroški bodo v breme državne uprave na osnovi zakona št. 641 od 28. julija lanskega leta. Svetovalci KPI, PSIUP in MIT so se vzdržali glasovanja zato, ker je odbor sprejel omenjeni program po hitrem postopku, namesto da bi ga poprej predložil v razpravo in odobritev svetovalcem. V glavnem pa so se strinjali s programom, ter so v razpravi dali nekaj predlogov. O načrtu, ki ga je obrazložila odbornica za šolstvo Faraguna, in o razpravi bomo poročali jutri.

Seja se je začela pod predsedstvom podžupana Lonze in z odgovori odbornikov na vprašanja svetovalcev. Odbornik za zdravstvo Blasina je odgovoril na vprašanje liberalca Morpurga, ki ga je vprašal, kaj namerava narediti občina, da se prepreči nadaljnje onesnaženje morskih voda. Odbornik je poudaril, da sedaj obravljajo naprave za prečiščevanje umazane vode mestne kanalizacije pod Škednjem. Po končanih delih se bo umazana voda stekala v morje prečiščena, da bo «bakteriološko čista». Ostaja pa še vprašanje gradnje naprav za prečiščevanje umazanih voda kanalizacije, ki se izteka v morje pri Trgu Unità in v starem pristanišču. Za ta dela bo treba napraviti načrte in najti potreben denar.

Odbornik za mestno industrijsko podjetje Vascotto pa je na zadevno vprašanje misovca Giacomellija povedal, da je občina v zadnjih štirih mesecih kupila stiri nove posebne tovornjake za odvažanje smeti in da je bilo s tem to vprašanje rešeno vsaj v središču mesta. Kmalu bodo kupili še štiri podobne tovornjake, tako da bodo redno odvažali smeti tudi iz drugih mestnih predelov.

Nato je odbornik za zdravstvo Blasina odgovori svetovalcem Cuffaru in Pahorju (KPI) ter Monfalconu PSIUP o nameravani preureditvi VIII. oddelka za pljučne bolezni (huda obolenja tbc) v bolnišnici pri Magdaleni v univerzitetno kliniko. Svetovalci so v svojih vprašanjih poudarili, da je treba preprečiti ukinitev tega oddelka, ki je edini v deželi, v katerem zdravijo hude pljučne bolezni in je vedno zaseden. Navedli so tudi protestno resolucijo proti zapori oddelka, ki jo je poslalo oblastem 98 bolnikov.

Odbornik je zagotovil, da se je občinska uprava za zadevo že zanimala in da nasprotuje zapori tega važnega oddelka v bolnišnici pri Magdaleni. Povedal je, da je pri nas število bolnikov tbc znatno večje kot v ostalih italijanskih pokrajinah in da je dala zdravstvena oblast pobudo za preventivno cepljenje vseh šolskih otrok. V miljski občini so že cepili proti tbc na stotine otrok, sedaj pa bodo cepili tudi otroke v tržaški občini. Svetovalcem je sporočil, da uprava združenih bolnišnic namerava samo zmanjšati število mest v omenjenem oddelku, da pa ga ne bodo ukinili.

Svetovalci niso bili popolnoma zadovoljni z odgovorom, ter so menili, da mora občinski odbor preprečiti tudi skrčenje oddelka in posredovati za njegovo okrepitev. Svetovalec Pahor pa je dejal, da je to vprašanje zelo važno in da bo zato predložil zadevno resolucijo.

Nato je prišel na sejo župan, ki je najprej počastil spomin nedavno umrlega Ercola Mianija, tržaškega prostovoljca v italijanski vojski v prvi svetovni vojni in antifašista. Pokojni Miani je bil ustanovitelj in ravnatelj inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji - Julijski krajini. Sožalju župana so se pridružili predstavniki vseh svetovalskih skupin.

Na prošnjo komunističnega svetovalca Cuffara je župan odgovoril na nujno vprašanje ki so mu ga poslali nekateri svetovalci KPI, v zvezi z razpravo v Atenah proti skupini antifašistov. Na tej razpravi je javni tožilec zahteval smrtno kazen za dva obtoženca. Župan je izjavil, da je odbor že sklenil posredovati pri italijanski vladi in grški ambasadi v Rimu proti smrtni obsodbi mladih grških rodoljubov. Dejal je tudi, da je zvedel, da je vlada že posredovala, da prepreči umor mladih antifašistov.

tržaška knjigarna

vabi prijatelje in ljubitelje slovenske knjige na otvoritev svojih obnovljenih in razširjenih prostorov v Ulici sv. Frančiška 20, danes, soboto, 16. novembra 1968, od 17. do 19. ure.

HUDA NESREČA NA REPENTABRSKEM STRELIŠČU

Eksplozija starega naboja pod ognjem hudo ranila pet agentov Javne varnosti

Vse so nemudoma pripeljali v bolnišnico zaradi opeklin raznih stopenj in hudih ran po obrazu in očeh zaradi drobcev eksplodiranega naboja

Včeraj opoldne je na repetabrskem strelišču eksplodiral naboj, ki je bil že dalj časa zarit v zemlji in hudo ranil pet oseb, ki so bile na kraju eksplozije.

Včeraj so na repentabrskem strelišču, kljub slabemu vremenu, bile redne strelne vaje. Burja, ki je mrzlo brila, je prisilila vojake in nekatere agente javne ravnosti, ki so jim pomagali, da so si poiskali zavetje, da bi si ogreli premrzle ude. Tako si je med opoldanskim premorom poiskala skupina petih agentov javne varnosti, ki sledijo vajam, kotanjo na kraški gmajni in v njej zakurila ogenj. Nihče pa ni mogel vedeti, da je bil prav tam v zemlji zakopan naboj, ki je zaradi toplote eksplodiral. Vso petericо, ki je sedela pri ognju, je zračni pritisk vrgel po tleh, pri čemer so zadobili opekline zaradi izpuha in ogorkov ter hude rane zaradi drobcev eksplodiranega naboja.

Vojaki, ki so sedeli v svojih jarkih, so zaslišali pok in videli, kako je agente vrglo vznak, so takoj pritekli na kraj nesreče in skušali pomagati ranjenim tovarišem.

Ponesrečence so nemudoma prepeljali v tržaško bolnišnico. 51-letnega brigadirja, bolničarja Bruna Micolija, so sprejeli na dermatološki oddelek, kjer se bo moral zaradi hudih opeklin po obrazu in očeh, zdraviti 15 dni. 49-letni brigadir Bruno Bernardini in 50-letni agent Elio Pizzulin sta imela hujše rane in opekline po udih in očesne poškodbe. Zdraviti se bosta morala tri tedne.

Najhuje pa je bil ranjen 50-letni šofer Pressi Bruno, kateremu so drobci dobesedno raztrgali lice. Ozdravel bo v enem mesecu, če ne bodo nastopile komplikacije, ker je dobil tudi hude opekline, so ga sprejeli na dermatološki oddelek. 40-letnemu vojaku Roncu Rolandu se je zaril večji drobec v obraz pod čeljustnim sklepom. Sprejeli so ga na kirurški oddelek, kjer se bo moral zdraviti 10 dni.

Izstrelek, ki se je razpočil, je verjetno še ostanek iz prejšnje svetovne vojne. Vsekakor pa bodo morali uvesti preiskavo, kajti posebno še okolica strelišča bi morala biti temeljito očiščena. Saj so tako zakopani naboji nevarni za vse, tako za vojake kot za krajevno prebivalstvo.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Nekoliko skrivnostna zgodba o izginulih vrednostnih papirjih

Najprej je trdila, da so jih ukradli, potem pa da jih je našla v marešalovi uniformi - Obsojen zaradi cene sladkorja v kockah

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (predsednik Ligabue, tožilec Brenci zapisnikar Chiarelli, obramba Clarici) se je morala zagovarjati včeraj 24-letna Lilijana Matelik por. Jankovič iz Velikega Gradišta, ki pa je pred časom prebivala v hotelu «S. Bernardo» - Etroubles (Valle d'Aosta). Ženska je bila priprta v tržaških zaporih od 15. oktobra letos. Ko je bila v Trstu, je živela v nekem stanovanju v Ul. Coroneo.

Policijski organi so jo obdolžili, da je ukradla 31. maja letos 20 vrednostnih papirjev («buoni fruttiferi») v vrednosti 1.850.000 lir Antoniu D'Amicu.

Vsa ta dogodivščina je zelo zapletena predvsem če se pomisli, da je bil D'Amico marešal italijanske vojske, ki je služil svoj rok v drugi skupini 8. artilerijskega polka v Banah.

Delno nepojasnjena dogodivščina se je začela 31 .maja letos, ko je Matelikova prijavila karabinjerskemu brigadirju letečega oddelka Giuseppu Pazzagli, da so neznanci vdrli v njeno stanovanje v Ul. Coroneo 29 in da so odnesli iz spalnice omenjene vrednostne papirje. Za dokaz vloma je ženska omenila, da so zlikovci odvili vijake pri ključavnici.

Do neke mere je to potrdil tudi marešal D'Amico. Ta je sicer pristavil, da ni zahajal v stanovanje svoje ljubice že 15 dni, toda spominjal se je, da je nekoč srečal na stopnicah nekega sumljivega mladeniča. Ženska je potrdila te domneve. Med drugim je izjavila, da je nekega dne srečala na hodniku moškega, ki je prihajal iz skupnega stranišča in ki je po njenem mnenju odgovarjal glede splošnih podatkov že omenjenemu mladeniču. Matelikova je pogledala v stranišče ter našla tam popolnoma nago žensko. Kako se ta ženska piše, se ni nikoli zvedelo.

Verjetno pa je šlo pri vsem tem le za poskus Matelikove, da se opere vsakršne krivde. Policijski organi so namreč ugotovili, da je ženska nekaj dni pozneje vprašala nekega policijskega stražnika, kako bi mogla vnovčiti neke vrednostne papirje, ki smo jih omenili že prej. Ker je ženska verjetno spoznala, po odgovoru policista, da papirjev ne bo mogla vnovčiti, je kmalu potem prijavila, da jih je našla v omari in sicer v uniformah svojega ljubčka D'Amica.

Kazenski sodniki so bili pri odmeri kazni precej strogi. Žensko so spoznali za krivo ter so jo obsodili na 2 meseca zapora in 20.000 lir globe, kazen pa je pogojna in je ne bodo vpisali v kazenski list. Sodniki so ukazali, naj obtoženko takoj izpustijo na svobodo.

* * *

Pred tržaškim sodiščem (predsednik Corsi, tožilec Tavella, zapisnikar Rachelli, obramba Masucci) se je moral zagovarjati 37-letni Guido Sriccnia iz Ul. Molino a vento 10. Moškega so obtožili, da je zaradi malomarnosti povzročil požar in poleg tega prizadejal hude telesne poškodbe Argeu Babiču, ki se je moral zdraviti zaradi opekiin šest mesecev ter je sploh postal delen invalid.

Gre za požar, ki je nastal pri prižiganju peči, kjer je gorivo iz neznanih razlogov začelo teči iz Voda, povzročilo hlape in potem požar. Dogodek se je pripetil 4. novembra predlani. Požar je skušal pogasiti Babič, ki je pri tem dobil hude opekline. Sodniki so oprostili obtoženca zaradi pomanjkanja dokazov.

* * *

Pred tržaškim okrajnim sodnikom Losapiom se je moral zagovarjati včeraj 55-letni trgovec Giuseppe Mislei, ki je lastnik trgovine v Ul. Perarolo 2.

Prekršek, ki ga je Mislei zagrešil, zadeva prodajo sladkorja v kockah po višjih cenah. Na podlagi odloka medministrskega odbora za cene, morajo namreč trgovci prodajati blago po določenih cenah. Mislei pa je prodajal sladkor v kockah v vrečicah po 340 lir za kg, medtem, ko je omenjeni odbor določil najvišjo ceno v znesku 270 lir za kilogram.

Prekršek sta ugotovila v januarju letos dva tržaška mestna redarja, ki sta prijavila kršitelja sodnijskim oblastem.

Trgovec se je pritožil proti razsodbi tržaškega okrajnega sodnika, ki ga je obsodil s kazensko odločbo na plačilo 400.000 lir globe.

Na ponovni obravnavi pred okrožnim sodiščem je Mislei izjavil, da je delal v dobri veri, ko je določil ceno za sladkor v kockah. Po njegovem mnenju namreč zakon zadeval te vrste blaga

Kot smo dejali, se je obtoženec pritožil proti sklepu okrajnega sodnika ter je zahteval obravnavo pred sodiščem. Okrajni sodnik ga je kljub temu spoznal za krivega ter ga obsodil na plačilo 200.000 lir globe. Določeno vlogo je imelo pri razsodbi dejstvo, da je bil Mislei že obsojen zaradi podobnih prekrškov.

PROMET SKOZI TRŽAŠKO PRISTANIŠČE

Promet z lesom stalno pada s kavo pa je dosegel rekord

Po mnenju strokovnjakov je nazadovanju prometa z lesom kriva konkurenca jugoslovanskih pristanišč, zlasti Reke

Med najvažnejšimi blagovnimi zvrstmi v prometu skozi tržaško pristanišče sta tudi letos v ospredju les in kava, prvi žal zaradi svojega nenehnega količinskega popuščanja, druga pa nasprotno zaradi ugodnega napredovanja.

Za nazadovanje v lesni trgovini navajajo gospodarski opazovalci več razlogov. Funkcionar novoustanovljenega mednarodnega središča za les v Trstu dr. V. Comi pa v nekem svojem študiju poudarja, da je temu kriva predvsem konkurenca bližnjih jugoslovanskih pristanišč. Strokovnjak navaja, da stane prevoz ene tone avstrijskega rezanega lesa s tovornjakom čez Trst 4.800, čez Reko pa 3.600 lir. Ravno tako da so znatno nižje tarife za manipulizacijo blaga v tržaškem oziroma reškem pristanišču: za vsako tono znašajo ustrezni stroški v Trstu 1.110, na Reki pa 875 lir. Končno je reško pristanišče znatno cenejše od tržaškega tudi kar zadeva stroške za manipulacijo lesa na ladjah: v Trstu je treba za vsako tono vkrcanega blaga odšteti 2.075 lir, medtem ko znaša ta postavka na Reki 990 lir. Zaradi razlike v višini manipulacijskih stroškov je na Trst odpadlo le zelo malo dodatnega prometa, ki ga je Avstrija zagotovila v prvih devetih mesecih letošnjega leta s svojim povečanim izvozom lesa čez Severni Jadran.

Promet s kavo pa kakor rečeno, ugodno napreduje. Za to ima veliko zaslug predvsem stalna zaloga brazilske kave v našem pristanišču. Kaže, da bo letos promet brazilskih dobav dosegel nov rekord. Od 1. januarja do konca oktobra so na zalogo pripeljali 700.000 vreč po 60 kg; v tem mesecu bodo pripeljali še 115.000 vreč, in v decembru še nadaljnjih 100.000. Tako bo dovoz brazilske kave v vsem letu dosegel 950.000 vreč, kar ustreza skupni količini 570.000 stotov. Iz stalne zaloge so v prvih desetih mesecih odpremili 795.000 vreč, za čas do konca leta pa je tudi v tem prometu najavljenih še več operacij.

Tudi dovoz kave mimo brazilske zaloge naj bi letos dosegel lansko višino in jo morda tudi prekoračil. Tako naj bi do 31. decembra celoten dovoz kave presegel lanski promet 1.687.000 vreč.

Delo oddelka za zdravstvo in higieno

V mesecu oktobru so uslužbenci oddelka za zdravstvo in higieno tržaške občine poleg običajnega nadzorstva nad proizvajalnimi podjetji in skladišči prehrambenih artiklov ter pijač, opravili še posebno nadzorstvo glede prehrambenih artiklov in pijač, ki se hitro kvarijo. Opravili so 50 pregledov v stanovanjih ter izdali zadevna potrdila, da niso več primerna za bivanje. V skladiščih in trgovinah so opravili 4312 pregledov in vzeli 186 vzorcev prehrambenih artiklov in pijač, ki so jih poslali v analizo kemičnemu oddelku pokrajinskega laboratorija za higieno in profilakso, 104 vzorcev pa so poslali v analizo medicinsko-mikrografskemu oddelku. V preteklem mesecu so naložili 27 glob zaradi kršitve pravilnika za higieno ter napravili devet prijav zaradi kršitve zakonskih predpisov.

Natečaj za bolničarke

Tržaško županstvo sporoča, da je bil razpisan javni natečaj z izpiti za 15 mest daktilografa tretjega razreda v skupini C devete stopnje upravnega osebja. Prizadeti morajo imeti najmanj 18 in največ 30 let, razen izjem, ki jih določa zakon. Imeti morajo spričevalo nižje srednje šole. Prošnje opremljene z vsemi predpisanimi listinami je treba poslati na urad občinskega splošnega protokola do 14. ure 12. decembra letos. Vse ostale podatke dobijo prizadeti na personalnem oddelku tržaške občine, občinska palača, drugo nadstropje, soba štev. 93.

Nalezljive bolezni

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 4. do 10. nov. ugotovil naslednje primere nalezljivih obolenj: škrlatinka 9 (eden izven občine), tifoidna mrzlica 1, norice 4, vnetje priušesne slinavke 1, rdečke 1, srbečica 1, nalezljivo vnetje jeter 5 (1 izven občine).

ROPARSKI NAPAD V UL. FELICE VENEZIAN

Neznanec vrgel na tla moškega ga izropal in pobegnil z avtom

Zdi se, da so v avtu bili še trije napadalčevi pajdaši - Policija je uvedla preiskavo

Predvčerajšnjim ob enih se je težak Giorgio Marassi iz Ul. Cavana 13 vračal proti domu. V Ul. Felice Venezian, malo pred barom «Bis» je pred seboj zagledal moškega, ki mu je zaustavljal pot. Osorno mu je ukazal, naj mu da denarnico in besede podprl še z udarcem. 28-letni težak je zaradi udarca padel na tla, neznani zlikovec pa mu je iz žepa izmaknil denarnico, v kateri je bilo 18 tisoč lir. Iz drugih žepov mu je še izmaknil nekaj zavojčkov cigaret.

Ko je videl, da nima nesrečnež drugega pri sebi, se je sunkoma obrnil in skočil v avto vrste «giulia», v kateri je bilo videti sence še treh drugih pajdašev, ki so očitno čakali na izid tega roparskega podviga.

Napadenemu težaku ni uspelo razbrati evidenčne številke avta, ki se je medtem hitro oddaljil in izginil. Marassi je hodil s težavo, ker se je pri padcu pobil po nogi in kolenu. Ustavil je avto letečega oddelka policije, ki je patruljiral po ulici in povedal, kaj se je zgodilo. Agenti so si zapisali njegovo pripoved, nato pa so ga odpeljali v sprejemni oddelek tržaške bolnišnice. Tam so mu obvezali opraske in ga odpustili. Ozdravel bo v treh dneh.

Bogat plen tatov v baru «Inter»

Gospodinja bara «Inter» v Ulici Mateotti 4, 41-letna Oliviana Orlandini, je predvčerajšnjim zaprla, kot navadno, ob dveh. Počakala je, da so se zadnji ponočnjaki spravili domov, zaprla vrata, luč in mirno odšla domov v svoje stanovanje v Ul. Paisiello 9.

Medtem pa so tatovi, ki so verjetno dobro poznali stavbo, v kateri je bar, prešli notranje dvorišče in vdrli skozi okno vanj. Okno je sicer imelo železne križe, a so jih prelomili.

Razbili so blagajno in jo izpraznili. Gospodinja trdi, da je v njej bilo približno 25 tisoč lir. A to jim še ni bilo dovolj. Vdrli so še v blagajno glasbene omare in «flipperja» ter pobrali drobiž. Pobrskali so še po policah in si prilastili še trideset steklenic raznih likerjev in več tujih in domačih cigaretnih zavojčkov. Po mnenju gospodinje bara je škoda, ki so jo prizadejali neznani tatovi, skoraj 200 tisoč lir.

Preiskavo vodi komisariat javne varnosti iz Stare mitnice.

Huda nesreča Krogeljčana v Istri

Včeraj popoldne so v tržaško bolnišnico pripeljali 53-letnega Ivana Soviča iz Krogelj pri Dolini, ki se je predvčerajšnjim ponesrečil v Istri. Z jugoslovanskim avtom RK so ga iz bolnišnice v Izoli prepeljali v Trst, kjer so ga sprejeli na kirurški oddelek s pridržano prognozo. Sovič težko diha, ker ima paralizirano pljučno mreno in so ga zato morali operirati na sapniku. Pri cestni nesreči si je nalomil lobanjo in pretresel možgane. Zato tudi ne more govoriti in ni bilo mogoče izvedeti kako in zakaj se je ponesrečil.

Pešca je podrl

Sergio Marsilio, 19-letni fant iz Ul. sv. Frančiška 30 je z avtom fiat 500 športne izdelave, vrste «abarth» v Ul. Schiapparelli podrl na zebrastem prehodu za pešce 68-letnega upokojenca Maria Ruffinija iz Ul. S. Andrea 36. Priletnega moškega so kmalu nato z rešilnim avtom RK odpeljali v bolnišnico. Tu so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek, kjer se bo moral zaradi zloma desne noge, možganskega pretresa in udarca v celo, zdraviti mesec dni.

Srečanje v Vidmu o domačem žganju

V soboto, 30. novembra in v nedeljo, 1. decembra bo v Vidmu svojevrstno strokovno srečanje: izvedenci iz vse Italije se bodo zbrali z namenom, da spregovorijo o domačem žganju. Da bi primerno okrepili stvarnost razgovorov, bodo priredili tudi razstavo najboljših vrst italijanskega žganja. Zasedanja in razstave se bo udeležilo okoli 100 proizvajalcev žganja iz vse države, najavljena pa je prisotnost tudi 40 specializiranih časnikarjev.

Glavna poročila, okoli katerih se bo razvila strokovna razprava, bodo posvečena problemom pravilnega kletarjenja, davčnim bremenom v žganjarstvu, potrošnji žganja v Italiji ter vplivu uživanja žganja na človeški organizem.

IZ GORIŠKEGA MATIČNEGA URADA

Rojstva: Roberta Klinec, Mario Cestaro, Monica Finocchio, Marco Masarà, Giovanni Battista Tamburlini, Alessandra Bregant, Marina Bertagnolli, Sara Moschion.

Smrti: 80-letni Ruggero Carlet, farmacist 78-letni Giorgio Bertolini.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 16. t. m. ob 19.30 Cinemascope barvni western film:

«EL DESPERADO»

Igrajo: ANDREA GIORDANA, PIETRO LULLI, R. DEXTER in F. GIORNELLI

Goriško-beneški dnevnik

REPRESALIJA ZARADI STAVKE?

TOVARNA V ZDRAVŠČINI JE ZA TRI DNI ZAPRTA

Predstavnik vodstva ni prišel včeraj na sestanek pri uradu za delo v Gorici

Vodstvo tekstilne tovarne INTES v Zdravščini je odredilo zaporo tega podjetja do ponedeljka 18. t.m.

S tem v zvezi so svetovalci Bergomas, Bettoli in Calabria naslovili na predsednika Berzantija nujno interpelacijo, v kateri vprašujejo za pojasnilo, ali ni morda ta zapora nekaka represalija, ker so se delavci tega podjetja udeležili v četrtek stavke zaradi pokojninskega zakona.

Tri sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so s tem v zvezi izdale posebno sporočilo, v katerem pojasnjujejo, da so odredili ob priliki zgoraj navedene splošne stavke naj določeno število delavcev ostane na delu zaradi nadzorstva nad stroji, kakor je običaj tudi ob nedeljah in praznikih. Zato nima osnove tozadevna pritožba vodstva tovarne INTES.

Obenem sporočajo, da so v skladu z uradom za delo določili za včeraj, 15. t.m. sestanek na uradu za delo ob 16.30, na katerega pa niso prišli predstavniki podjetja, da bi se pogovorili o takojšnjem ponovnem začetku obratovanja.

Lepa oddaja TV o naši deželi

V četrtek, 14. novembra so od 19.15 do 19.45 oddajali po televiziji filmsko reportažo Pioveneja o naši deželi. Najprej smo videli na televizijskem ekranu mesto Čedad. Naporedovalec je na kratko predstavil zgodovinske značilnosti našega starega mesta. Nato je govoril o Furlanji in videmski pokrajini, kjer se srečujejo in živijo v dobri harmoniji različne rase, različne kulture, kjer obstajata poleg furlanske in ladinske še slovenska in nemška manjšina. Preden nas je popeljala televizija v Gradež in Trst, smo sledili dolgemu posnetku breške občine, ki meji z Jugoslavijo. Na ekranu smo videli znane domace obraze, moške in ženske z župnikom Lavrenčičem na čelu. Ljudje so odgovarjali na intervju gladko in jasno. Govorili so o našem preteklem in sedanjem življenju, o revščini in množični emigraciji, o zapuščenosti, v kateri živijo. Na vprašanje kakšen jezik govorijo doma, je sledil odgovor, da govorijo slovensko. Ta reportaža po televiziji je bila za nas zelo objektivna. Do izraza je prišla naša revščina in obstoj naše etnične skupnosti. To je prvič, da je italijanska televizija priznala obstoj naše narodne manjšine. Želimo še takšnih oddaj, saj je po vsej Beneški Sloveniji več zanimivih stvari, ki bi jih bilo potrebno posneti in posredovati italijanski javnosti.

Tečaj o pomoči pri prometnih nesrečah

Avtomobilski klub v Gorici bo organiziral poseben tečaj o pomoči pri prometnih nesrečah, ki ga bo vodil občinski zdravnik dr. Gregorig. Namenjen je policistom, finančnim stražnikom in članom avtomobilskega kluba ter gojencem šoferske šole AK. Tečaj se bo začel v torek 19. t.m. v prostorih policijske vojašnice v Ul. S. Chiara. Vpisovanje na sedežu AK v Ul. Roma v Gorici, kjer bodo dobili zainteresirani tudi vsa podrobnejša pojasnila.

Kulturna prireditev jutri v Doberdobu

Jutri, v nedeljo 17. novembra gostuje v Doberdobu dramska družina prosvetnega društva Prosek - Kontovel. Popoldne ob 16.30 bodo nastopili v tamkajšnji prosvetni dvorani s kriminalno komedijo «Osem žensk».

Vse ljubitelje kulturnih prireditev in prijetne zabave vabi domače prosvetno društvo «Jezero» k čim večji udeležbi.

Posvet županov o lekarnarjih

Včeraj so se zbrali v Starancanu na posvet župani iz Starancana, Turjaka, Škocjana, Romansa in Zagraja, da bi se pogovorili o zakonu št. 22 od preteklega marca, ki določa predpise v korist podeželskih lekarnarjev. V zaključnem poročilu je rečeno, da bodo podrobneje proučili zadevo ter bodo svojo odločitev objavili v posebnem dokumentu na prihodnji taki seji.

Posoški predstavniki gredo na obisk na Češko

Danes bo z letalom odpotovala na Češko iz Milana skupina italijanskih turističnih in drugih predstavnikov na povabilo turistične agencije Cedek iz Prage. V skupini je tudi osem predstavnikov z Goriškega, med katerimi so predsednik EPT Del Ben, goriški župan Martina, odbornik za turizem Agati in predsednik goriškega letališča prof. Ferrari.

Obisk ima namen navezati tesnejše turistične stike in povečati turistične letalske polete iz Italije na Češko.

V PRAKSI POTRJEN ENOTEN KULTURNI PROSTOR

Izmenjave gledaliških gostovanj na Goriškem

Goriško gledališče bo pri nas gostovalo z Goldonijevo komedijo «Tast po sili», Slovensko gledališče pa v Novi Gorici s Čehova «Tremi sestrami»

Goriško gledališče iz Nove Gorice je pod novim direktorjem režiserjem Jožetom Babičem pripravilo vrsto gostovanj po Primorski kakor tudi v zamejstvu. Z Goldonijevo komedijo «Tast po sili» je nastopilo v več primorskih krajih, sedaj pa se pripravlja na turnejo po zamejstvu. Prvega decembra bo z dvema predstavama nastopilo v Prosvetni dvorani v Gorici, Verdijev korzo 13, in sicer ob 16.30 in ob 20. uri. Prvo letošnjo premiero Goriškega gledališča je posnela ljubljanska televizija ter jo bo vključila v svoj program. Delo je izredno dobro prikazano ter postaja očitno, da je ta gledališka hiša pod novim vodstvom ter z ambicioznejšim programom stopila na prag docela novega življenjskega razdobja.

V okviru medsebojnih programskih izmenjav bo Slovensko gledališče iz Trsta danes gostovalo v Novi Gorici z dramo Antona Čehova «Tri sestre», s katero se je že predstavilo tržaškemu in goriškemu občinstvu. «Tri sestre» so prva premiera v letošnji sezoni; delo je izvrstno naštudirano ter nudi gledalcu prvovrsten umetniški užitek.

Lepo je na tujem a še lepše je doma

Ljubica Čadež iz Kojskega v Goriških Brdih, 18-letna mladenka dolgih plavih las, je prejšnji mesec odšla z doma. Starši so menili, da odhaja na delo v znano restavracijo na Ajševici, pa je krenila v drugo smer. Sama ali v družbi prijatelja, tega se še ne ve, je šla preko meje. Starši so začeli poizvedovati za njo ter o njenem izginotnju obvestili tudi naše obmejne oblasti. Poteklo je precej časa, toda za njo ni bilo ne duha ne sluha. Vse to je pomagalo ustvarjati in širiti najrazličnejše govorice, med njimi tudi govorice o možnosti ugrabitve «na sardinski način».

Pred nekaj dnevi pa so njeni starši prejeli iz Milana anonimno pismo, da je mladenka v lombardijskem mestu zdrava in da išče delo. Vendar je milansko življenje trajalo samo nekaj dni. Nekega lepega dne je potrkala na domača vrata . . .

Med ljudmi so prenehale krožiti govorice o ugrabitvi lepe plavolaske, Ljubica Čadež pa je med svojim weekendom lahko spoznala, kako nehvaležna je tujina in koliko lepše in prijetnejše je doma med svojimi, ki te imajo radi in te razumejo.

Na delu v Sovodnjah se je ponesrečil

Včeraj okrog 12.30 se je v tekstilni tovarni v Sovodnjah ponesrečil na delu 33-letni Giuseppe Parinella, ki je po rodu iz Sicilije, pa stanuje sedaj v Štandrežu, Mihaelova ul. 325. V splošni bolnišnici, kamor so ga odpeljali z rešilnim vozom Zelenega križa, so mu nudili prvo pomoč za rano nad desnim očesom. Okreval bo v 8 dneh. Parinella je imel opravka pri nekem ustavljenem stroju in ko je dvignil glavo, se je udaril ob železo.

Iz tržiške bolnišnice

Včeraj so sprejeli za 60 dni na zdravljenje v tržiško bolnišnico Giuseppa Coghetta iz Starancana, ki se je med delom na polju udaril v levo koleno in si zlomil kost.

Pri padcu se je poškodoval na lobanji in po obrazu 56-letni Carlo Puntin iz Ronk, Ul. S. Lorenzo. V bolnišnici so ga pridržali za 15 dni na zdravljenju.

Ko je doma v Starancanu popravljal neki kos pohištva, mu je ta padel na nogo in mu poškodoval nogo v gležnju. Pridržali so ga za 6 dni na zdravljenju.

PRI TEMPERATURI MINUS 5 STOPINJ

Včeraj zjutraj so na Lokvah naletavale prve snežinke

Morda bodo razsvetlili lokevsko smučišče - V Črnem vrhu zaključujejo montažo dveh novih vlečnic

Vremenske napovedi se uresničujejo: hladen val, ki prodira z Balkana, nam prinaša snežne padavine. V Dolomitih in Karniji je snežilo prejšnjo noč in včeraj dopoldne v višinah nad 900 metrov, v spodnjih legah pa deževalo. Na prelazih je nametalo do 20 cm snega, v Cortini okoli 10.

Včeraj dopoldne je prav narahlo snežilo tudi na Lokvah. Med dežjem so naletavale prve snežinke. Zjutraj so na Lokvah izmerili minus pet stopinj, kar je bila letošnja najnižja temperatura (seveda v sedanji sezoni). Na nekaterih krajih se je že obdržala prav rahla snežna plast. Snežilo je tudi v Črnem vrhu ter na Livku, primorskih zimsko-smučarskih središčih, vendar pa je snega še premalo, da bi bile proge godne za smučanje. Pričela je pihati mrzla in dokaj močna burja, ki ponavadi prinaša razjasnitve in pa konec padavin. Nič ne moremo reči, kaj nam bo prinesel sedanji hladni vlažni val; smučarji si želijo, da bi nametal dovolj snega za smuko. Če bi se zgodilo kaj takšnega, tedaj bi se smučarska sezona, na Lokvah na primer, pričela dva tedna pred lansko sezono, ko so žičnice stekle za državni praznik.

Za letos na Lokvah ni novih smučarskih objektov, pač pa so uredili zgornji del proge, kjer se je zarasla trava ter pokrila dobršen del skal. Ob cesti pri izteku proge so namestili novo javno razsvetljavo, po nepotrjenih govoricah pa bi morali v sedanji sezoni namestiti svetlobna telesa tudi ob smučarski progi, da bi jo uporabljali zvečer in ponoči, ko imajo smučarji na voljo več časa.

O novostih pa poročajo še iz Črnega vrha, kjer je ajdovsko gradbeno podjetje že namestilo dve novi dokaj dolgi vlečnici z večjim številom vlekov; z buldozerjem izravnavajo smučišče, da bi bilo širše in pravilnejše. O planiranju terenov nam poročajo tudi z Livka, kjer nastaja na moč zanimivo smučarsko središče.

Dva huje ranjena pri prometni nesreči v Tržiču

Včeraj zvečer nekaj pred 18. uro se je pripetila v Tržiču na križišču ulic Matteotti in Marziale prometna nesreča, pri kateri sta bila dva huje ranjena. Z mopedom se je peljal po ulici 55-letni Henrik Botac iz Dola in na omenjenem križišču mu je presekala peš pot 20-letna Paola Mentil iz Timaua v Karniji. Mopedist je podrl dekle in tudi sam padel. Oba so odpeljali v tržiško bolnišnico kjer so dekletu ugotovili udarec v lobanjo, poškodbe po obrazu in udih ter jo pridržali na zdravljenju z rezerviranom prognozo.

Tudi Botac ima poškodbe na glavi, zlome roke in poškodbe na zobeh ter so ga pridržali za 20 dni na zdravljenju.

ODGOVOR NA ZADEVNO INTERPELACIJO

Deželna uprava je za obnovo nevrološkega oddelka v Čedadu

Odpraviti je treba zastarele metode zdravljenja in razne socialne predsodke

Deželni svetnik Rizzi je pred časom poslal interpelacijo deželnemu odborniku za zdravstvo v zadevi zapore nevrološkega oddelka pri civilni bolnišnici v Čedadu.

Te dni je prejel odgovor, v katerem odbornik za zdravstvo odv. Devetag navaja ves potek in razvoj dogodkov v zvezi s tem problemom od ustanovitve tega oddelka dne 1. marca letos do odloka o njegovi zapori z dne 14. junija letos. V odgovoru se priznava, da je ta oddelek predstavljal velik napredek v nevropsihiatriji in njenem zdravljenju ter odbornik navaja tudi svoje posredovanje v tej zadevi v Čedadu in Vidmu, kjer je poudaril svoje stališče, za pozitivno rešitev te zadeve. Tudi v bodoče je zagotovil svojo podporo tistim meščanom iz Čedada, ki si prizadevajo, da bi nevrološki oddelek ponovno odprli. Vse to seveda v okviru kompetence, ki jo ima deželna uprava pri reševanju tega problema.

Interpelant je vzel na znanje prizadevanje odbornika za zdravstvo in deželne uprave, da se zanimajo za pozitivno uveljavljanje novih izkušenj na tem področju, ki skušajo odpraviti zastarele metode zdravljenja in razne socialne predsodke.

Na Goriškem obnavljajo športno društvo «DOM»

Na pobudo pripravljalnega odbora je bil v prostorih kluba «Simon Gregorčič» v Gorici sestanek športnikov in športnih delavcev, na katerem so se pogovorili o obnovitvi športnega združenja «Dom». Sestanek je otvoril Marko Waltritsch ki je dejal, da bi moralo obnovljeno društvo «Dom» privabiti v svojo sredo čimveč aktivnih športnikov ter se povezati tako z Borom v Trstu, kakor tudi s športnimi društvi onkraj meje, kamor se slovenski športniki iz Gorice vse premalo zatekajo.

Uvodnim mislim se je pridružil predsednik Bora in koordinacijskega odbora za šport in rekreacijo v Trstu (KOŠIR) Dušan Košuta, ki je ugotovil, kako športna dejavnost ni sama sebi namen, ampak nosi v sebi globok narodnostno obrambni moment ter usposablja kadre za prosvetno in drugo delo na narodnem področju Predsednik Košuta je naglasil, da ustvarjanje slovenskih društev ne nasprotuje italijanski večini, s katero v športnih panogah sodelujemo, kot sodelujemo s športniki iz Slovenije, da bi tudi na tem področju ustvarili kar najbolj trden most medsebojnega spoznavanja in razumevanja

Profesor Aldo Rupel, eden izmed pionirjev Bora v Trstu, je navedel nekaj izkušenj iz svoje tržaške prakse, kjer so pričeli razvijati športno dejavnost takorekoč iz niča in z golimi rokami, toda z velikim navdušenjem in voljo do dela.

V nadaljevanju sestanka so se k besedi prijavili mlajši udeleženci, ki so izrazili željo, da bi z vajami pričeli čimprej in s tistimi panogami, za katere vlada zanimanje ter ne zahtevajo večjih priprav. Tako so sklenili, da bodo pričeli s smučarsko telovadbo, čim bodo na voljo primerni prostori, ter igranjem namiznega tenisa.

OKROŽNO SODIŠČE V GORICI

V Gradežu nakradeno blago pod ceno prodal v Tržiču

Zato bo sedel dve leti in plačal še 170 tisoč lir kazni - V mehanični delavnici v Tržiču so odnesli osebne dokumente iz dveh avtomobilov

Včeraj sta se morala zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Gorici 30-letni delavec Arnaldo Maggio iz Tržiča, Ul. Cherso 11 zaradi tatvine z vlomom in 37-letni gostilničar Bruno Orlando iz Tržiča, Ul. Moro 21, zaradi nakupa ukradenega blaga.

Kakor je razvidno iz obtožnice in policijskega zapisnika, je Arnaldo Maggio v noči od 14. maja letos vlomil v trgovino z radio električnimi stroji Luciano Rigonat v Ul. Galilei 3 v Gradežu, ter odnesel naslednje blago: dva televizijska sprejemnika, en tranzistor, en registrator, električni aparat za britje ter še dva tisoč lir v gotovini. V trgovino je prišel tako, da je vlomil okno nad navojnico. Ukradeno blago je potem prodal svojemu soobtožencu Brunu Orlandu, ki mu je za vse skupaj ponudil 55 tisoc lir čeprav je bilo blago vredno okrog 350.000 lir.

Poleg tega je bil Maggio še posebej obtožen, da je dne 20. decembra lani vlomil v lekarno De Nordis Leopoldo v Tržiču s tem, da je vlomil vrata na dvorišču ter odnesel iz lekarne z. 175.000 lir gotovine.

Ker ima v bližini trgovine Rigonat svoje gradbeno delovišče brat Arnalda Maggia in je Arnaldo že star znanec policije, so takoj začeli sumiti nanj zlasti še, ker so ga tiste dni videli tam okoli. Zaslišali so ga in po krajšem oklevanju je tatvino priznal ter povedal tudi, da je odstopil ukradeno blago omenjenemu gostilničarju. Karabinjerji, ki so vodili preiskavo, so v resnici našli tam ukradeno blago ter ga vrnili njegovemu zakonitemu lastniku.

Pri včerajšnji obravnavi je Maggio priznal tatvino v trgovini Rigonat, tajil pa je, da bi kradel tudi v lekarni. Dejal je, da je šel tam mimo, videl razbito šipo v vratih in stopil v lekarno, da bi opozoril na to dejstvo gospodarja.

Kar se pa gostilničarja tiče, je ta trdil, da je Maggio samo spravil pri njem blago, za katerega ni vedel, da je ukradeno ter mu je ponudil zanj 55.000 lir, vendar kupčije nista še zaključila.

Sodišče je obsodilo Arnalda Maggia na 21 mesecev zapora in 150.000 lir denarne kazni, dalje na 3 mesece pripora in 20.000 lir globe ter na plačilo sodnih stroškov. Bruna Orlanda pa so obsodili na 3 mesece zapora in 60.000 lir denarne kazni; vendar je zanj kazen pogojna in brez vpisa v kazenski list. Maggia je branil odv. Devetag, Orlanda pa odv. Ginaldi iz Tržiča.

Pri drugi razpravi so sedeli na zatožni klopi kar trije mladeniči iz Tržiča, dočim je bil četrti in glavni krivec odsoten. Prisotni so bili 22-letni Aldo Ulian iz Tržiča, Ul. Pascoli 12, 19-letni Vladimiro Donda iz Tržiča, Ul. Serenissima 14 ter že znani 24-letni Giampaolo Lo Presti iz Gorice, Ul. Sile 13. Odsoten pa je bil 22-letni Luciano Cianci iz Tržiča, Ul. degli Eusebi 15.

Ulian, Donda in Cianci so bili obtoženi, da so ponoči dne 13. avgusta 1966 preplezali čez dvoriščno ograjo in vdrli na dvorišče mehanične delavnice Tedeschi v Ul. Don Bosco v Tržiču. Tam so odnesli iz avta flavia coupé, last Constantina Sigismondija cigarete, dva potna lista in eno čepico ter potem še iz avta Manile Curci dva potna lista, tri prepustnice in eno osebno izkaznico. Oba avtomobila sta bila tam v popravilu ter njuna vrata niso bila zaklenjena.

Lo Presti pa je bil obtožen, da je dne 14. decembra istega leta od Ciancija sprejel in spravil ukradene dokumente.

Policija je pri preiskavi takoj uvidela, da gre bolj kot za tatvino za vandalizem, saj so vlomilci pustili mnogo več vredne predmete ter odnesli le zanje nerabne osebne dokumente. Zato so že od samega začetka zasumili, da je treba poiskati zlikovce v krogu nekaterih mladincev, ki so policiji že znani od drugih svojih podvigov. Tako je prišla na zatožno klop omenjena četverica, ki se je izgovarjala, da so bili takrat pijani in seveda zanikali krivdo.

Sodišče je spoznalo za krivega samo Luciana Cianija ter ga obsodilo na 13 mesecev zapora in 100.000 lir globe; ostale tri pa so oprostili zaradi pomanjkanja dokazov. Branili so jih odv. Sfiligoj, Boni in Devetag.

Drž. tož. La Greca; preds. sodišča dr. Storto; sodnika Mancuso in Gridelli; zap. Nodetti.

Kino

Gorica

CORSO. 17.00: «Romeo e Giulietta», O. Hussey in L. Whiting. Italijanski film v barvah.

VERDI. 17.15: «La scogliera dei desideri», R. Burton in E. Taylor, v kinemaskopu in barvah, ameriški film, prepovedan mladini pod 14. letom.

MODERNISSIMO. 17.15: «I Giganti del Mediterraneo», D. Lancaster in E. Marshal, ameriški film.

VITTORIA. 17.15: «Non si maltrattano così le signore»; R. Steiger in L. Remick. Ameriški kinemaskope v barvah.

CENTRALE. 17.15: «L'ultimo colpo in canna», G. Ford in G. Kennedy Ameriški barvni film.

Tržič

AZZURRO 17.30: «Corri uomo corri» T Milian in L. Veras, v kinemaskopu in barvah.

EXCELSIOR. 16.00: «L'inchiesta pericolosa», F Sinatra in L. Remick, v kinemaskopu in barvah.

PRINCIPE. 17.30: «Il fantasma del pirata Barbanera»; Peter Ustinov in Susane Pleschette, v kinemaskopu in barvah; film Walta Disneya

S. MICHELE 17.30: «Il lungo, il corto, il gatto» F Franchi in C. Ingrassia Kinemaskope v barvah

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S GIUSTO, na Korzu Italija 244 – tel 35-38

TRŽIČ

Danes je v Tržiču odprta lekarna «S Nicolo» dr Olivetti — Ul. 1. maggio 94 — tel 73328

RONKE

Danes je odprta lekarna «All'Angelo» S. Olivetti— Ul. Roma 22 — tel 77019.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri je v Gorici odprta cvetličarna Jožef Bandelj, na Travniku, tel. 54-42.

šport šport šport šport šport šport

NOGOMET — 3. AMATERSKA LIGA

Trebenci s popolno postavo proti okrnjeni ekipi Primorja

Izenačene sile v srečanju Union-Coop - Vesna favorit Breg na tujem z Esperio - Zarja pred drugo zmago?

V petem kolu 3. amaterske nogometne lige bo jutri več zanimivih srečanj, v katerih pa bo razmerje sil dokaj različno. Nekatere tekme bodo zelo izenačene, druge pa prav nič. Slovenske enajsterice bodo nastopile v petih srečanjih.

Inter SS — Zarja

Točka za Bazovce?

Med najbolj zanimivimi srečanji nedeljskega sporeda bo tekma med Interjem in Zarjo, med ekipama, ki sta preteklo nedeljo klonili vodilnima enajstericama tega prvenstva, Primorju in Vesni.

Tako Inter SS, kot Zarja sta začeli letošnje prvenstvo dokaj pogumno, saj je vse kazalo, da bo zanje nastopanje v tej ligi zelo uspešno. Toda doslej so se v prvih štirih tekmah izkazali le Tržačani, ki so zbrali šest točk in so na tretjem mestu lestvice. Bazovci pa so zbrali le dve točki in še ti v srečanju s slabotnim proseškim Libertasom. V vrstah Zarje torej nekaj ne gre tako, kot bi moralo iti. Trenerja Scauzza smo tudi v nedeljo slišali (med tekmo s Primorjem), kako je glasno vodil svojo ekipo z roba igrišča, toda pozitivnega rezultata tudi tokrat ni bilo.

Kje je vzrok?

Kalc, Marc in Žagar, ki so letos okrepili bazoviške vrste, se doslej niso posebno izkazali. In morda prav tukaj tiči napaka enajsterice Zarje: moštvo je še premalo uigrano. Ko se bo ekipa dovolj uigrala bo gotovo zaigrala tako, kot je treba.

V nedeljo smo sicer že videli precejšen napredek v moštvu Bazovcev in to dopušča upanje, da bodo jutri zaigrali še bolje.

Kaj pa nasprotnik?

Inter SS je prav preteklo nedeljo pokazal svojo hibo: ekipa ima še neizdelano koordinacijo igre. To pa ne sme zavesti, kajti moštvo je drugače trdno in igra lep nogomet. Tržačani so v tej tekmi sicer rahli favoriti, vendar pa je njihova premoč tako rahla, da je mogoč vsak izid. Morda bi še najmanj presenetila delitev točk.

Union — Coop

Podlonjerci — upajo

Podlonjerci bodo sprejeli jutri v goste enajsterico Coop. Nedeljski poraz s Primorcem je podlonjerskim igralcem jasno pokazal, da je nogomet kolektivna igra, ne pa nastop posameznikov. Igralci Uniona nestrpno pričakujejo nedeljski nastop, v katerem žele popraviti v nedeljo storjene napake. Ekipa Coop je enajsterica srednje vrednosti, ne premočna, pa tudi ne prešibka. Vsekakor bodo morali Podlonjerci zaigrati brez običajnih napak, saj bi se sicer lahko zgodilo, da bi jim nasprotnik prekrižal račune. V začetnih udarcih bodo morali položaj predvsem nadzorovati, napadati pa bodo lahko začeli šele, če si bodo zagotovili premoč na igrišču. Če se bodo tega držali bi jim uspeh ne smel uiti, čeprav se stvari na igrišču običajno odvijajo vse drugače, kot se predvideva.

Primorje — Primorec

Prosečani brez Del Beneja

Nabrežinski pravokotnik bo v nedeljo popoldne prizorišče slovenskega derbija med Primorjem in Primorcem. V vrstah Primorja vlada optimizem, čeprav je trenerju Fragiacomu nekoliko prekrižala račune enodnevna prepoved Del Beneja. Zato bo moral Fragiacomo vrste svoje ekipe nekoliko preurediti. Zelo verjetno bo Sardoč zopet prevzel svoje staro mesto v enajsterici, Trampuš bo šel na levo polkrilo, kjer igra običajno Cadelli. Ta pa bo na desnem krilu nadomestil Del Beneja. To so seveda le logična predvidevanja, možno pa je, da bo Del Benejevo mesto prevzel Stok ali kdo drug.

Trebenci nimajo podobnih težav. Trener Kralj ima na razpolago vse svoje igralce in bo tako lahko izbral res najboljše. Verjetno pa se bo Kralj držal nenapisanega trenerskega pravila, po katerem se enajsterice, ki zmaguje, ne sme spreminjati.

Kakšen bo izid te tekme?

V derbijih je težko napovedovati, saj je običajno vsak izid verjeten. Vendar pa le kaže, da bodo v tem srečanju prišli Prosečani do celotnega izkupička, čeprav bodo Trebenci za Primorje gotovo zelo trd oreh.

Libertas Prosek — Vesna

Križani so favoriti

Vesna bo jutri odšla v goste k proseškemu Libertasu s samozavestjo prvega na lestvici in zmagovalca nad močno ekipo Interja SS. Križani imajo v tem srečanju res vse možnosti, da osvoje obe točki, kajti enajsterica proseškega Libertasa se je v tem delu prvenstva izkazala, kot zelo šibka ekipa. O tem priča tudi podatek, da je prav preteklo nedeljo klonila celo v srečanju s prav nič blestečo Gretto. Prosečani so bili lani med protagonisti prvenstva, v katerem so na končni lestvici zasedli tretje mesto. Letos pa so se zelo poslabšali. Nekaj igralcev je zapustilo društvo, vodstvu pa se ni posrečilo pridobiti dovolj kakovostnih nadomestnih nogometašev.

Tudi Križani so opravili letos v svojem moštvu precej sprememb, vendar pa so kljub temu ostali trdna ekipa. Odlikujejo se posebno z borbenostjo, imajo pa tudi tehnično nadarjene igralce. Tako tudi za to tekmo skoraj ne more biti dvoma o njenem izidu: ves izkupiček bi morala pobrati Vesna.

Esperia — Breg

Zopet zmaga plavih?

Brežani bodo nastopili pri Sv. Alojziju proti Esperii. Vse kaže, da bo srečanje zanimivo. Plavi doslej še niso okusili grenkobe poraza in v dosedanjih štirih tekmah so vsekakor dokazali, da imajo dobre možnosti za prestop v višjo ligo. Res pa je, da v zadnjih dveh srečanjih niso igrali najbolje. Toda res je tudi, da mora trener Susel zaradi številnih poškodb stalno menjavati igralce, pri tem pa najbolj trpi sistem igre.

Jutri si ne morejo privoščiti Brežani napake, če nočejo doživeti neprijetnega presenečenja. Esperia namreč ni več tako slabotno moštvo, kot prejšnja leta. Tržačani so svojo ekipo okrepili in so prvi del prvenstva odigrali še kar zadovoljivo. V štirih odigranih tekmah so dvakrat zmagali in doživeli dva poraza.

Predvidevanja govore torej v prid Brežanom, vendar pa bodo morali ti budno paziti na nasprotnike, če bodo hoteli odnesti domov obe točki.

Bruno Rupel

DOMAČI ŠPORT

DANES

Sobota, 16. novembra 1968

ODBOJKA

Moška B liga
20.30 v Parmi
Mazzoni — Bor

NOGOMET

Naraščajniška liga
15.45 na stadionu «1. maj»
Union — S. Giovanni

JUTRI

Nedelja, 17. novembra 1968

NOGOMET

2. amaterska liga
V Turjaku
Turriaco — Juventina

* * *

3. amaterska liga
08.00 pri Sv. Alojziju
Inter SS — Zarja

* * *

14.30 na stadionu «1. maj»
Union — Coop

* * *

14.30 v Nabrežini
Primorje — Primorec

* * *

08.15 v Nabrežini
Libertas Prosek — Vesna

* * *

09.45 pri Sv. Alojziju
Esperia — Breg

* * *

Mladinska liga
08.45 v Drev. Sanzio
Esperia — Breg

* * *

12.30 v Nabrežini
Gaja — Arsenale

* * *

10.00 v Štandrežu
Juventina — Libertas Capriva

KOŠARKA

Promocijska liga
11.00 v Škednju
Servolana — Bor

* * *

Naraščajniška liga
14.00 v Trstu, Ul. della Valle
Bor — Ricreatori

ODBOJKA — MOŠKA B LIGA

Drevi prvi zunanji nastop Borovih odbojkarjev v Parmi

Mazzoni je nevarna ekipa, ki je pa letos doživela že dva poraza

Danes ob 13. uri bodo člani moške ekipe Bora odpotovali z vlakom v Parmo, kjer bodo drevi odigrali prvo zunanjo tekmo letošnjega prvenstva z Mazzonijem (če ne štejemo tekme z Gasilci v Miljah).

Žal borovci na to tekmo ne odhajajo najbolje pripravljeni. Nekateri igralci zaradi službenih obvezn ostih v tem tednu niso mogli redno trenirati, vprašanje pa je tudi, če bo lahko odšel na pot Starc, ki ima še vedno otečen gleženj, potem, ko si je nogo zvil na treningu. Kljub temu pa seveda med Borovimi odbojkarji ni nobenega pesimizma, zlasti, ker so pred tednom dni pospravili močno šesterko Pagnina iz Padove, nasprotnika, ki gá doslej niso mogli ugnati v kozji rog že dve leti. Res je sicer, da plavi v tej tekmi niso zadovoljili v vseh setih. Toda glede na to, da so v zadnjem setu znali odpraviti hudo krizo v katero so zašli, lahko rečemo, da ima moštvo že tudi določeno stopnjo notranje trdnosti, ki jo zna uveljaviti tudi v težkih trenutkih. Zato optimizem plavih ni neosnovan. Drevišnji nasprotnik Bora je sicer za plave še neznana ekipa, s katero se še niso pomerili. Vendar pa je to moštvo, katerega ne gre podcenjevati. Lani je manjkalo le za las, da se ni uvrstilo v prvo ligo. V svoji skupini je namreč zasedlo na končni lestvici drugo mesto z enakim številom točk, kot zmagovalec Panini, vendar z nekoliko slabšo razliko v setih.

Letos je Mazzoni sicer doživel dva poraza, res pa je, da je v obeh primerih igral proti verjetno najmočnejšima ekipama te skupine, proti glavnima kandidatoma za prestop v prvo ligo, s tržaškimi Gasilci in Pagninom iz Padove. Proti Pagninu je zapravil srečanje na tujem igrišču v Padovi. Z Gasilci pa je izgubil tekmo sicer doma (s 3:1), toda povsem nezasluženo. Tržaški Gasilci so imeli v tej tekmi izredno srečo in edini realni izid bi bil 3:0 v korist Mazzonija.

Teh nekaj skromnih podatkov torej jasno kaže, da Borovih fantov drevi ne čaka lahko delo, zlasti, ker bodo morali na igrišče naravnost z vlaka, po dolgi, utrujajoči vožnji. Ker pa vemo, da Borovci odigrajo večino svojih najboljših tekem prav na tujih igriščih, pričakujemo iz Parme vest, ki nas bo razradostila.

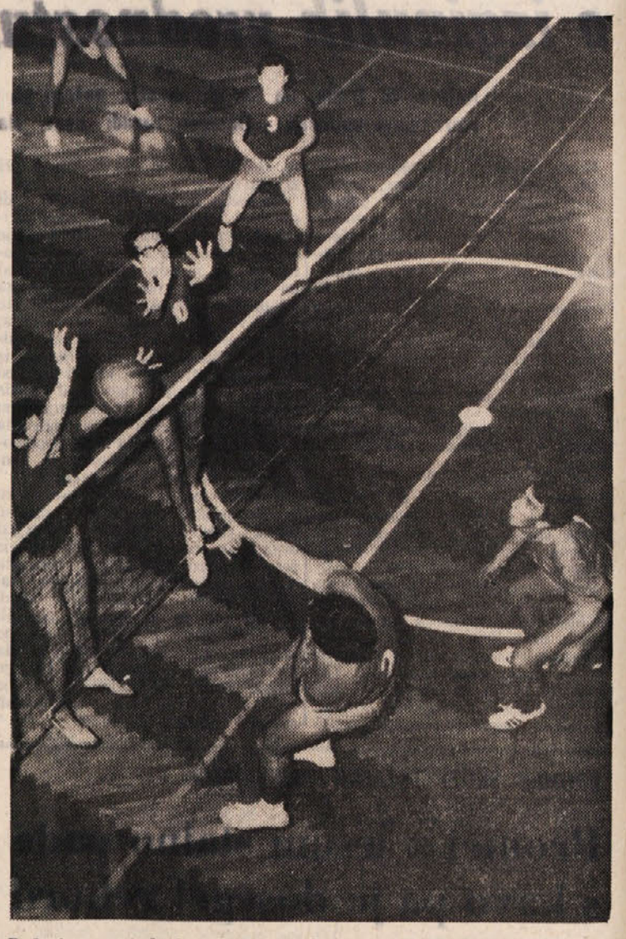

Bodo borovci tudi drevi zaigrali tako uspešno, kot pred tednom dni v Trstu proti Pagninu iz Padove, katerega so po zagrizeni bitki premagali z izidom 3:2. (Na sliki igralci Bora «rušijo» Pagninov «zid»)

2. AMATERSKA LIGA

Pomembno srečanje za ekipo Juventine

Štandreška enajsterica bo jutri nastopila v Turjaku

Preteklo nedeljo so rdeče-beli iz Štandreža izenačili na domačem polju z ekipo Pro Romansa, ki vodi na lestvici. Obe ekipi sta nudili lepo igro in uprizorili živahno srečanje, ki mu je napeto sledilo številno občinstvo. Castellijeva enajsterica se skuša sedaj, ko je v zadnjih srečanjih končno prebila led, povzpeti iz sedanjega kritičnega položaja in si vsaj nekoliko popraviti svoje stanje. V nedeljo bo gostovala na igrišču Turriaca, ekipa, ki je nekaj mest pred Juventino na sedanji lestvici, ima pa le točko razlike. Za Juventino je izredno važno, da v prihodnji tekmi zmaga, kajti drugače si bo popolnoma pokvarila svoj položaj že v prvi polovici kola. Iz količnika golov sledi, da je Turriaco ekipa ki pogumno igra, a tudi dovoli igrati nasprotniku: v sedmih tekmah je namreč dala 10 golov, dobila pa jih je 11. Preteklo nedeljo je bila poražena v Nabrežini od tamkajšnje ekipe. Kljub vsem tem podatkom je pa le mogoče oceniti, kdo bo odnesel točke v prihodnjem srečanju. Treba bo le videti, če se je končno nehala smola, ki se drži Juventine že od začetka prvenstva. Dvakrat je bila poražena ob koncu tekme: S. Anna jo je premagala z golom v 90' igre, S. Canziano pa je zabil usodni gol 3' pred koncem. V nedeljo je izenačenje z Romansom zakrivil gol v zadnjih sekundah igre. Tako so šle: 3 točke prav v zadnjih sekundah srečanj. Razen tega ima Juventina skupaj s Faro tekmo manj v primeri z drugimi ekipami D skupine.

Mogoče bo tokrat proti Turriacu prvič nastopil Kodrič. Ta 19-letni napadalec je že precej znan kot dober igralec, toda letos se je že pred začetkom prvenstva poškodoval na treningu. Izgleda, da bo šele sedaj začel spet igrati.

V Štandrežu bo zjutraj ob 10. uri tekma med domačimi mladinci in Libertas-Capriva.

D. R.

GOLF

ZDA v vodstvu

RIM, 15. — Na svetovnem prvenstvu v golfu vodijo na ekipni lestvici po drugem dnevu tekmovanja Združene države.

LESTVICA:
1. ZDA 283 udarcev
2. Formoza 283
3. Italija 288

POSAMEZNIKI:
1. Lu (Formoza) 138 udarcev
2. Brown (Škot.) 139
3. Trevino (ZDA) 140
7. Bernardini (It.) 142, itd.

HOKEJ NA TRAVI

LEIPZIG, 15. — V mednarodnem prijateljskem srečanju v hokeju na travi je reprezentanca Vzhodne Nemčije pripravila veliko presenečenje: premagala je olimpijskega prvaka iz Mehike reprezentanco Pakistana z 1:0.

Tako jutri moštva na igriščih

- **NAPOLI:** Zoff; Nardin, Panzanato, Stenti; Guerneri, Montefusco, Juliano; Altafini, Nielsen, Sivori, Barison.
PALERMO: Ferretti; Maggioni, Furino; Lancini, Giubertoni, Landri, Pelizzaro, Landoni, Bercellino, Reia, Troia.
- **TORINO:** Vieri; Poletti (Cereser), Fossati; Puia, Agroppi, Cereser (Trebbi); Carelli (Mondonico ali Poletti), Crivelli, Combin, Moschino, Facchin.
JUVENTUS: Anzolin (Sarti); Salvadore, Leoncini; Bercellino, Castano, Del Sol; Favalli, Benetti, Anastasi, Haller, Menichelli.
- **MILAN:** Cudicini; Anquiletti, Trappatoni; Rosato, Malatrasi, Fogli; Petrini, Lodetti, Sormani, Rivera, Prati.
LANEROSSI VICENZA: Bardin; Volpato, Rossetti; Tumburus, Carantini, Calosi; Menti, Cinesinho, Vitali, Biasiolo, Ciccolo.
- **ROMA:** Pizzaballa; Sierna, Carpenetti; Benitez (Cappelli), Santarini, Losi; Bertogna, Peirò, Taccola, Cordova, Salvori.
CAGLIARI: Albertosi; Martiradonna, Longoni; Cera, Nicolai, Longo; Nene, Brugnera, Boninsegna, Greatti, Riva.
- **PISA:** Annibale; Gasparoni, Lenzi, Barontini, Federici, Gonfiantini; Placeri, Gasparini, Manservisi, Joan, Cosma.
INTER: Girardi; Poli, Fachetti; Suarez, Burgnich, Cella; Domenghini, Mazzola, Gori, Bertini, Corso.
- **VARESE:** Carmignani (Da Pozzo); Sogliano, Rimbano; Dellagiovanna, Dolci, Picchi; Leonardi, Tamborini, Capellini, Mereghetti (Renna), Golin.
VERONA: De Min; Ranghino, Tanello; Mascetti, Battistoni, Savoia; Sega, Mazzanti, Traspedini; Madde, Bonfanti.
- **ATALANTA:** De Rossi; Poppi, Nodari; Tiberi, Pellagalli (Dotti), Bertuolo; Nastasio, Milan (Lazzotti), Clerici, Dell'Angelo, Incerti.
BOLOGNA: Vavassori; Roversi, Ardizzon; Cresci, Janich, Battisodo; Pace, Bulgarelli, Muiesan, Gregori, Turra.
- **FIORENTINA:** Superchi; Stanzial, Mancin; Rogora (Pirovano), Ferrante, Esposito; Rizzo, Merlo, Maraschi, De Sisti, Chiarugi.
SAMPDORIA: Battara; Sabbadini, Delfino; Morini, Vincenzi, Morelli; Vieri, Cristin, Frustalupi, Francesconi.

KOŠARKA — PROMOCIJSKA LIGA

Bodo košarkarji Bora premagali Servolano?

V dosedanjih medsebojnih srečanjih so večino zmag odnesli Škedenjci

Po nedeljski zmagi proti Libertasu iz Pordenona se košarkarji Bora pripravljajo na tekmo s Servolano.

Servolana sodi med tradicionalne nasprotnike Borovih košarkarjev, saj sta se ekipi srečali v treh letih obstoja košarkarske sekcije Bora najmanj desetkrat. Največkrat je iz teh srečanj izšla kot zmagovalka Servolana, ki je pogosto dokazala, da lahko računa na izkušene igralce, ki sistematično izrabljajo napake nasprotnikov in se spuste v nevzdržne protinapade, čim se pojavi priložnost.

Prejšnjo nedeljo so igralci Servolane klonili v prvi prvenstveni tekmi proti Isonzo in sicer s precejšnjo razliko (49:30). Zato se bodo Škedenjci prav gotovo potrudili, da bi se zopet rehabilitirali pred lastnim občinstvom. Po drugi strani pa bodo plavi dali vse od sebe, da bi ponovili uspeh prejšnje nedelje in obenem ohranili prvo mesto na lestvici.

V četrtek zvečer so se košarkarji Bora srečali v trening tekmi z Italsiderjem, ki nastopa v italijanski B ligi. Ob tej priliki so se plavi prav dobro odrezali in v drugem delu srečanja so spravili večkrat v zadrego močne nasprotnike. Zelo dobro se je obnesla obramba na moža, zaradi katere so se gostje težko premikali in še težje so se reševali za met iz razdalje.

Vse torej kaže, da je pripravljenost ekipe precejšnja, zato bo tekma s Servolano nedvomno zanimiva in napeta, posebno ker so Škedenjci zelo nevarni, ko nastopajo na lastnem igrišču. Odločilen pa bo gotovo tudi prispevek, ki ga bodo lahko nudili navijači slovenske ekipe, ki se bodo udeležili srečanja.

Borovci bodo nastopili s sledečo postavo: S. Spacal, Starc, Sancin, Sirk, Ambrožič, Kralj, Fabjan, Rudeš, Zavadlal.

Tekma bo v nedeljo 17. t. m. v Škednju ob 11. uri zjutraj.

Rezultati pretekle nedelje (10.11.)
Bor — Libertas Pord. 45:35
Patriarca — Energie Nove 64:61
Libertas TS — Friuli Videm 71:47
Tricolore — CUS 26:82
Isonzo — Servolana 49:30
Arte — Hannibal 40:60

Lestvica:

Bor	2
Patriarca	2
Libertas TS	2
CUS	2
Isonzo	2
Hannibal	2
Libertas Pordenon	0
Energie Nuove	0
Friuli Videm	0
Tricolore	0
Servolana	0
Arte	0

Adrijan Zavadlal

Časlavska odpotovala

CAPRI, 15. — Večkratna olimpijska zmagovalka Čehinja Vera Časlavska je s svojim možem Odložilom odpotovala s Caprija, kjer sta bila kot gosta CONI na poročnem potovanju.

Na vprašanje časnikarjev sta izjavila, da sta se sklenila umakniti iz aktivnega športa in bosta odslej poučevala telesno vzgojo v šolah.

Totocalcio

Atalanta — Bologna	1	X
Fiorentina — Sampdoria	1	
Milan — Vicenza	1	
Napoli — Palermo	1	
Pisa — Inter	2	
Roma — Cagliari	1	X 2
Torino — Juventus	X	
Varese — Verona	1	
Genoa — Catania	X	1
Mantova — Lazio	1	X
Perugia — Foggia	1	X 2
Cosenza — Messina	X	1
Taranto — Lecce	1	

TOTIP

1. —	prvi	1	1
	drugi	1	2
2. —	prvi	1	
	drugi	X	
3. —	prvi	1	1 2
	drugi	X	2 1
4. —	prvi	1	
	drugi	2	
5. —	prvi	1	X
	drugi	2	1
6. —	prvi	1	1
	drugi	X	2

Hasan Seidbejli 6.

TELEFONISTKA

Čez dve uri je kletko naredil, res da je bila okorna in vegasta, toda to ga ni motilo. Vanjo je dal mladička. Toda ptiček je proti večeru poginil.

Zakir ni mogel razumeti, kako da mu je današnje srečanje zbudilo ta daljni spomin. Nasmehnil se je in zmajal z glavo. «Na vsak način jo moram videti še enkrat, se ji opravičiti, kot je prav, in jo pomiriti. Najbrž sem jo zelo prestrašil.»

3

Mehriban je premogla vsega sedem rubljev. Prva plača pa bo šele čez kakih deset, dvanajst dni. Poleg tega je dolžna Nisabeim dvesto rubljev, ki jih mora čimprej vrniti. Doma ji je ostalo še nekaj masti in makaronov. Že nekaj dni je jedla samo to. Seveda, če bi imela zraven makaronov še nekaj pečene čebule in malo zelenjave, bi bilo kosilo boljše. Toda Mehriban se je navadila, da je bila zadovoljna s tem, kar je imela.

Včasih je Nisabeim potrkala in vprašala, če mogoče potrebuje česa. «Ne, ne, najlepša hvala, vsega imam dovolj,» je brž odgovarjala Mehriban.

Nekoč je Nisabeim podvomila in vprašala:

«Hčerkica, mislim, da si že zdavnaj porabila ves denar. Kako pa živiš?»

«Oče mi je poslal denar, babica!» je odvrnila Mehriban, in ko je opazila, da ji bistra starka ne verjame, je brž pristavila: «Tokrat je poslal bolj malo, zato ti nisem mogla vrniti denarja. Če bi lahko še malo počakala. Prihodnjič ti ga bom pa že vrnila.»

Nisabeim se je v jezi kar prijela za glavo:

«Na, zdaj pa imaš. Poglej jo, no! Bog ti daj zdravja, kaj misliš, da sem prišla terjat denar.»

Mehriban je odgovorila:

«Babica mi je zmeraj pravila: podariš lahko milijone, če pa si sposodiš en sam krajcar, ga moraš vrniti!»

«Bog ji daj mir in pokoj! Kolikokrat sem se sposodila pri njej.»

Mehriban je vedela, da ima Nisabeim tri sinove in hčer in da vsi dobro zaslužijo, zato gre Nisabeim dobro in se ji gotovo ni bilo treba sposojati pri babici. Čeprav je vedela, da je Nisabeim dobrega srca in da je zmeraj pripravljena pomagati, je sklenila, da ji bo denar čimprej vrnila.

Dasi je bila po nočni službi utrujena, je takoj, ko se je vrnila domov, odprla babičino skrinjo. V njej so bile starinske obleke in plet. Od teh babičinih stvari se ji je bilo preveč težko ločiti. Zato je skrinjo zaprla in začela gledati po sobi, kaj bi lahko prodala. Sobno jedilno omaro iz orehove korenine sta prodali, ko je bila babica še živa. Ob zidu, kjer je prej stala, so bile tapete še zdaj bolj žive barve.

V sobi je imela staro posteljo, pisalno mizo, predalnik in omaro.

Druga soba je bila čisto majcena. V njej je stal star divan s polomljenimi vzmetmi, na tleh pa je bila pogrnjena stara, od moljev načeta preprogica.

In še... Zagledala je samovar, ki je stal na okenski polici. V njem že zdavnaj nista več kuhali čaja. Prej ga je babica imela na komodi — za okras. Potem je potemnel, pa so ga postavili na okno.

Mehriban se je odločila, da bo prodala samovar. Take reči je lahko prodati na trgu. Toda ko si je za hip zamislila, kako išče kupca med množico, ji je postalo slabo. Spomnila se je, da pride mimo vsak dan starinar in kriči: «Kupimo stare reči, stare reči kupimo!»

Sklenila je počakati. Ko se je na dvorišču oglasil nosljajoč glas «Kupimo stare reči!» je Mehriban po tihem, da je ne bi videli sosedje, odprla okno in pomigala starinarju.

Čez minuto je na vrata glasno potrkalo in v sobo se je zavalil velikanski starec z vrečo čez ramo. Dišal je po špiritu in starih cunjah. Obraz je imel star in tako prašen kot vrečo. Pohlepno se je ogledoval po sobi.

Mehriban se ga je ustrašila.

«No, pokaži, kaj imaš!» je zahropel in napravil ravnodušno zaničljiv obraz.

Mehriban je prijela samovar za ušesa in ga postavila k starinarjevim nogam. Ta je postavil vrečo na tla, zlahka dvignil samovar, si ga ogledal in se tako zaničljivo namrdnil, da je Mehriban podvomila, če je samovar sploh kaj vreden.

Možak ga je postavil na tla, vrgel čez rame vrečo in zagodrnjal:

«Kaj si me samo zaradi te stare šare zvlekla v tretje nadstropje?»

«Zakaj, striček?» je boječe vprašala Mehriban. «Saj ne pušča pa tudi okrušen ni, glej, kako je gladek! Čisto v redu je, samo vodo je treba naliti in jo zavreti.»

Cunjar je še bolj pobesil spodnjo ustnico in zmajal z glavo.

«Ko bi bil samovar še kaj vreden, ga ne bi hotela prodati.»

Mehriban je tiho, sramežljivo rekla:

«Nekaj denarja potrebujem.»

«Če je tako, pa prodaj kaj vrednega.»

«Ampak nimam več nobene reči, da bi jo lahko prodala.»

Starinar je, ne da bi vprašal, če lahko, stopil po sobi in si ogledoval reči z izkušenim pogledom.

Mehriban je bila trda od strahu. Možak pa se zanjo ni zmenil, malomarno je potrkal po komodi:

«Mogoče pa je v predalih še kaj? Kakšna svilena ruta ali šal?»

«Prodajam samo tole,» je pokazala na samovar.

«Kaj pa imaš v omari?»

«Posodo.»

«Nemara bi se našel kakšen bakren kotliček?»

«Ja...»

«Daj, pokaži!»

Mehriban je odprla omaro, na spodnji polici se je bleščal velikanski bakren kotel.

Starinar je pokimal in milostno rekel:

«Prav, postavi ga tja, k samovaru.»

Mehriban se je premaknila z mesta.

«Ne morem. Nisem tako močna.»

«Jej, jej!» se ji je posmehnil dolgin, potegnil kotel iz omare in ga postavil k vratom. Potem je rekel:

«No, daj, pokaži še kaj. Tisto ni nič vredno.»

Mehriban je molčala.

«Recimo, srebrne žlice ali skledo za juho ali kaj takega!» je silil.

«Imeli smo šest žlic, toda ena se je zgubila.»

«Prava reč! Kar sem z njimi!»

«Ampak jaz jih ne maram prodati.»

Starinar se je hripavo zasmejal.

«Rada bi denar, ampak prodati ne maraš ničesar! Tako ne bova prišla skupaj. Saj čaj ne bo nič slabši, če ga boš mešala z navadno žlico?»

Mehriban ni imela druge izbire. Prinesla je žlice. Možak jih je malomarno kot kako ničvredno reč vrgel v kotel, da so žalostno zažvenketale.

«Mogoče imaš še kakšne čevlje ali obleko, a?» je poskušal še naprej.

«Nimam jih več.»

«Potem pa naravnost povej, da se preživljaš z beračenjem.»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/1, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČISKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ — mesečna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice [illegible] lir - Mali oglasi 40 lir besedo — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV [illegible]NKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst